העולם הזה

סידרה חדשה של פרשן צבאי בלתי־תלוי
חושפת את הליקויים האמיתיים בצה"ל

מה קרה ביום הכיפורים

ZOO

תעורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, קובי ניב,
אפרים סידון. מעטר: גבי קלזמר
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

את זה — או — את זה

תקרא ביום ששי בעיתונים

בברכת „לשנה הבאה" הסתיים צום הכיפורים

מעגלי חוגגים ליד הכותל • תנועה מעטה בכבישים • נרגמו מכוניות בבני־ברק • מגן־דוד־אדום טיפל ב־34 מקרי התעלפויות • שלישיה בבלומפילד • עולים חדשים שהגיעו ערב החג, נאלצו לצום במכס • הפסקות חשמל בכל רחבי הארץ שיבשו את שימחת החג • שרב במקומות שונים.

מאת כתבינו ברחבי הארץ

ירושלים

רחבת הכותל המתה אמש מרבבות מתפללים שחגגו בשירה ובריקודים את סיומו של צום יום הכיפורים. מעגלי הרוקדים סחפו לתוכם חיילים, שוטרים, סקחי הג"א וסתם „עמך" שנהרו היישר מבתי־הכנסת שבסביבה. בין החוגגים התבלטה קבוצת נערים בני 13 שזה להם צומם הראשון. סיכם אחד מהם, יוסי ק., בחור צעיר וחסון בן 17, תלמיד כיתה ג' בראש העין: „בהתחלה נורא סבלתי מהצום, עד שהגיעו הסנדוויצ'ים". כן בלט ישיש אוסטרי בן 89, עטור מדליות, אלוף אוסטריה בצום, שזה לו צומו ה־90!

תל־אביב

רחבת העיריה המתה אמש מרבבות מתפללים שנהרו היישר מבתי־הכנסת שבסביבה. בין החוגגים התבלטה קבוצת נערים בני 14, שזה להם צומם השני. סיכם אחד מהם, יוסי ק., שהגיע עם כתבנו מירושלים (ראה ידיעה קודמת): „בהתחלה נורא סבלתי מהצום, עד שהגיעו הסנדוויצ'ים מירושלים." כן בלט ישיש אוסטרי.

בתמונה: בתפילה, בביטחה ובגאון חגגו אמש חיילי צה"ל במוצבים את צום יום הכיפורים. וישראל לבטח ישכון לעד.

באר־שבע

הכיכר המרכזית המתה אמש מרבבות וכו' וכו' וכו' יוסי ק. וכו' וכו' הישיש האוסטרי בלט כמו תמיד.

קרבות עזים בגולן, בביקעה ובמרחב סיני

מעגלי מקוננים ליד הכותל • תנועת שיריון בכבישים • אש מרגמות בבני־ברק • מגן־דוד־אדום מטפל ב־34 אלף מקרים • שלישית סקאדים בבלומפילד • עולים חדשים שהגיעו ערב החג, גויסו ונשלחו לחזית • הבזקי חשמל בכל רחבי הארץ שיבשו את שימחת ההאפלה • שרב בארץ.

מאת כתבינו בכל החזיתות

ירושלים

רחבת הכותל המתה אמש מרבבות מקוננים שחגגו בקינה ובריקודים את תחילת המלחמה. בין החוגגים התבלטה קבוצת נערים בני 13, שזה להם צומם האחרון. סיכם אחד מהם, יוסי ק., בחור צעיר וחסון בן 17: „בהתחלה נורא סבלתי מהצום, עד שהתחילו ההפצצות" ולא יסף. כן יסף ישיש אוסטרי, עטור מדליות, אלוף אוסטריה במלחמות, שזו לו מלחמתו ה־90!

תל־אביב

רחבת העיריה המתה אמש מרבבות מקוננים שחגגו בקינה ובריקודים את תחילת המלחמה. בין המקוננים התבלטה קבוצת נערים שהעלתה את זיכרו של יוסי ק. (ראה ידיעה קודמת). כן בלט ישיש אוסטרי.

באר־שבע

הכיכר המרכזית המתה אמש מרבבות מצרים וכו' וכו' וכו' יוסי ק. וכו' וכו' הישיש האוסטרי בלט כמו תמיד.

בתמונה: בסערת הקרב לא שכחו חיילי צה"ל את דתם ומולדתם וקיימו מיצוות תפילה תחת אש. ונשבור להם ת'עצמות.

פולקלור

בראש־השנה יכתבון, וביום צום כיפורים ייחתמון.

שיושב לו הקב"ה, מלאכי־שרת מאחוריו ושלושה ספרים לפניו, אחד של צדיקים גמורים, אחד של רשעים גמורים ואחד של בינוניים. והוא ברחמיו גוזר דינם של צדיקים לחיים, של רשעים למיתה, ובינוניים — נראה אחר־כך. שיבואו אחרי החגים.

וכשהיה השם־יתברך יושב השתא על כסא כבודו, ראה לפניו פנקס של צדיקים גמורים, מחברת של רשעים גמורים, וריבוא־רבבות של כרכים, ספרים, גווילים ומגילות של בינוניים גמורים שבגמורים. קש וגבבה.

והיה קונה־עולם מצטער הרבה, עד שיצאה בת־קול ואמרה: „קיבינימט! למה כולם בינוניים? מוכן להחליף 100 בינוניים ברשע אחד גוזעי. שיהיה קצת מעניין גם".

ואין מושיע. בכל אשר תפן — בינוניים! פרים ורבים ומשריצים וממלאים את הארץ. עד שילשים וריבעים — כולם בינוני.

קצף המקום על שלא מצא אף מקום אחד שאין בו בינוניים ואמר לגזור מיתה על כולם, עד שבא מיכאל, מלאכם של בינוניים, מלאך בינוני מאוד, והשיב רוחו ושככה חמתו.

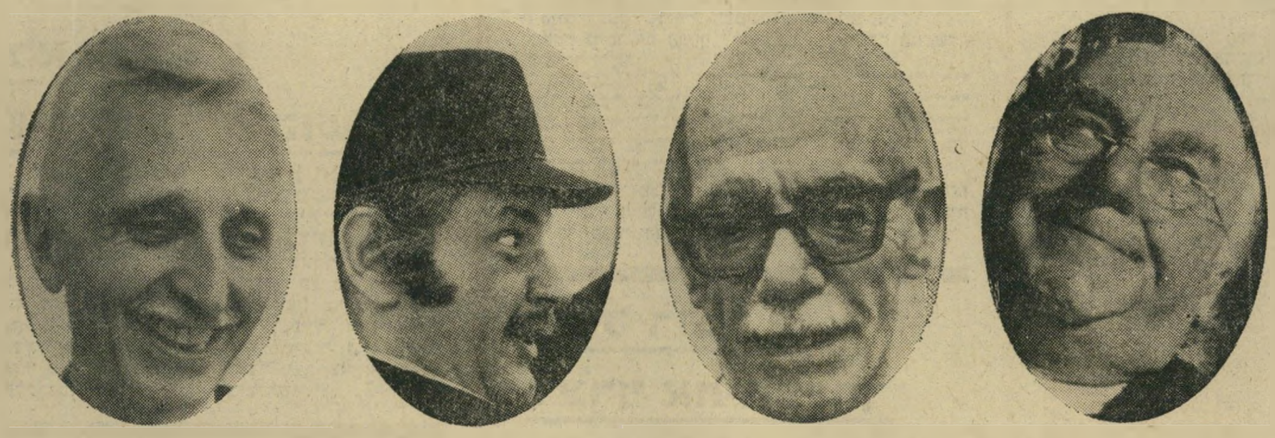
והבינוני אז מולך בארץ. כמו תמיד.

הארץ

ממישנתו של מייסדו
טוב שבר אחד בענן
משני שברים באשכים.
מ. זוארץ
(לאחר תקיעת „שברים" בשופר גדול)

רב־שיח של אנשי רוח־פרצים בבית "ZOO הארץ"

מה קרה לנו? מה פתאום? מה זה פה?

מי ומי ברב־שיח

מימין לשמאל: פרופסור פרץ רוח, הרב יהודה הכהן שיח, תת-אלוף (מיל.) תת (תתק'ה) מקלע והמשורר א. בית-אבות

ככלות שנה רבת תלאות, שנת מלחמה והלם, שנת עירעור והירהור, שנת שיקשוק ופיקפוק, שנה שבה היטלטלנו בין ייאוש לבין חוסר-תיקווה, תיקוות מלחמה וחרדת שלום, זימן „Z00 הארץ" ארבעה אנשי רוח-פרצים לדיון בבעיות-יסוד של האו-מה, העם, החברה והמוסר שלנו, במשבר שהמוראל נמצא בו, מה קרה לנו, מה פתאום ומה זה פה בכלל.

מ. זוארץ: מה קרה לנו?

כבוד הרב שיח:

נראה כי העם היהודי אשר מקר־רות תרבותו ינקו אלפי שנים ממקר־רות עמוקים שחרצו חריצים עזים ב־נשמתו הרכה של העם. ולפתע התחלנו להבין שגם ולמרות כל אלה אין מקום לשום יסוד של חשש או ספק כי משהו קרה לנו.

פרופ' פרץ רוח:

בהחלט. נראה לי שרוח של חולשה תקפתנו. סוף־סוף המצרים רק חצו את התעלה ושולטים בה, והסורים קיבלו לידיהם חלקים מרמת־הגולן, ובכל־זאת יש בארץ אנשים המדברים בגלוי על ניצחון ערבי.

המשורר א. ב. אבות:

שטויות!
לא יכול להיות!
למה הקינות?
הרי לנו הניצחונות!
טרה לה לה לה לה?

תת-אלוף (מיל.) תת (תתק'ה) מקלע:

שימו לב אלי חבר'ה. בקיצור — אנחנו ניצחנו וזהו. ויותר טוב שהעם ידע את זה. ברור?

כבוד הרב שיח:

אנחנו! רק אנחנו ניצחנו! תמיד אנחנו ניצחנו!

מ. זוארץ: מה פתאום?

פרופ' פרץ רוח:

לא פתאום. תמיד! הם יורים — ר־אנחנו מנצחים. הם יורים גם בסוסים — ואנחנו מנצחים.

המשורר א. ב. עבות:

מה פתאום, מה פתאום.
הערבים לא יודעים ללחום
לא אתמול ולא היום
אך פניגן לשלום
טרי לי לי לי לי...

מ. זוארץ: מה זה פה?

תת-אלוף (מיל.) תת (תתק'ה) מקלע:

פה זה רב־שיח של אנשי רוח־פר־צים בבית „Z00־הארץ".

מ. זוארץ:
אהה!

המשורר א. ב. עבות:

באנו חושך לגרש
נקשקש ונחנטרש
משורר עם גנראל
מרימים את המוראל
טרה לה לה לה לל!

(המשך ברב־שיח בבית „ידיעות", בבית „מעריב" ובבית תמחזי)

איחולים

אז שיהיה לך כל-טוב, חביבי, כל-טוב.
שיתגשם לך כל מה שאתה מאחל לעצמך, אתה שומע.
באמת תודה רבה. אני כבר יודע בדיוק מה אני מאחל לעצ-מי השנה. אני מאחל לעצמי, ב-עצם גם לך ולכל בית-ישראל ש-נכניס להם השנה באבי-אביהם, כמו שלא הכנסנו להם כל השנים.
אתה יודע, כשאני חושב על זה, עולה לי הדם לראש; באים עלינו בפוקס, מאחורה, מכניסים מכה עם עין-עקומה ואח"כ באים להשתחצן!
נראה אותם בפייר-פייט. הלא אנחנו קורעים להם את הנשמה אם הם באים עלינו כמו בני-אדם!
שוונצים כאלה! מסתובבים עכשיו עם האף בעננים, עושים חזיונות אור-קוליים בקו בר-לב, מסתכלים עלינו מלמעלה ומרגי-שים פייטרים גדולים.
הקאקערים! הלא זה הכל ה-ערמומיות הערבית המלוכלכת שעשתה בשבילם את העבודה.
או-קיי, אז הם הצליחו לעשות לנו תרגיל פעם אחת. אבל זה רק פעם אחת, חביבי. עכשיו נגמרו הטריקים! הלכו! אין יותר!
אוך, איך שאני מת להראות להם מה הם שווים באמת. שלא יתנפחו כל-כך, הקנדונים האלה.
זה מה שאני מאחל לעצמי: מלחמה אחת לפי הכללים שלנו.
תנו לי עוד צ'אנס!
אני רוצה גומלין!
אצלנו שיהיה ליגה, לא נוק-אאוט!
רק תביא לי מלחמה ואני תו-קע אותם בחזרה לתוך החור ש-ממנו הם יצאו.
זהו, חביבי. שתהיה השנה ה-בעל"ט השנה בה נמחה את חר-פת-אוקטובר!
ושתהיה בריא.

ילדים!

מי שיכתוב שיר, סיפור, ציור, או בדיחה שתנציח באופן חד וממצא את נצחון ישראל, הוא הוא יהיה

מרים המורל

של "ZOO הארץ". בין ה-פותרים נכונה יוגרלו צוי גיוס.

מזרל הרמת —
לנצחון תרמת!

תשקיף

לא יוטל מס על משכורת הנשיא

למרות הצהרתו של נשיא המדינה, אפריים קציר, על רצונו שממשכורת הנשיא ינוכה מס־הכנסה, תחליט ועדת־הכספים של הכנסת נגד הצעתו של הנשיא.

בחוגי ועדת־הכספים, הצריכה לאשר שינוי החוק בעניין זה, הובעה הדיעה שרצונו של נשיא המדינה בא בעיקר לצרכי יחסי־ציבור, ואין בו ממש. „אם נחליט להטיל מס־הכנסה על משכורת הנשיא, נצטרך להעלותה בשיעור כפול משיעור המס," אמר אחד מחברי הוועדה, „ואז יווצר מצב שאותה יד נוטלת מכיס אחד ומכניסה לכיס השני."

דו"ח אגרנט - בנובמבר

הדו"ח הסופי של ועדת־אגרנט יפורסם בחודש נובמבר.

הוועדה החליטה שלא למצות את כתב־המינוי שלה, שהטיל עליה לחקור את מהלך המילחמה עד גמר שלב־הבלימה (15 באוקטובר), והתרכזה ביום אחד בילבד מימי־הקרבות (8 באוקטובר). ביום זה נכשלה התקפת־הנגד של האלוף אברהם („ברן") אדן, וזהו גם היום היחידי שבו לא היה משה דיין מעורב באירועים.

לעומת זאת לא חקרה הוועדה כלל את יום־המחרת (9 באוקטובר), שבו נכשלה התקפת־הנגד של אריק שרון, ושלגביו הטיח האלוף שמואל („גורודיש") גונן האשמות בפני אריק.

הדו"ח הסופי יאשר את מימצאי הוועדה שהיו כתובים בדו"ח־הביניים הראשון שלה, שעוררו זיכוח ציבורי סוער, בגלל המגמה לטהר את הדרג המדיני דאז מכל אחריות, ולהטיל על כמה קצינים בכירים.

יתכן מאוד שבעקבות הדו"ח הסופי יתדקק מאבק מישפטי מחודש.

ספרים על אלופי יום הכיפורים

בקרוב יופיעו כמה ספרים, שיהיו מוקדשים לאלופי מילחמת יום־הכיפורים.

עיתונאי אחד עומד לסיים ספר על מאורעות חזית הדרום, שבמרכזו יעמוד האלוף שמואל גונן.

שני עיתונאים אחרים — שייקה בן־פורת ואורי דן — עומדים לסיים ספר שיהיה מוקדש לאריק שרון, וישקף את טענותיו.

רק בשלב יותר מאוחר יכתבו האלופים עצמם ספרים על המילחמה, ועל חלקם בה.

צה"ל: ההיאחזויות בגולן - מעמסה ביטחונית

חברי ועדת־הכספים של הכנסת נדהמו לשמוע מנציג משה פיקוד הצפון, כי החזרת האחזויות החדשות ברמת־הגולן מהווה מעמסה קשה על צה"ל, ואינן תורמות לביטחון.

חברי ועדת־הכספים סיירו ברמת־הגולן, ונפגשו עם נציג הצבא בהיאחזות אל־רום. כאשר שאלו את הנציג לתרומת ההיאחזויות לביטחון, הופתעו לשמוע מפיו עד־כמה שמח הוא שהגושא מועלה, כיוון שההיאחזויות גורמות לצבא רק טירדה. הוא קבל על כך שבהיאחזויות יש עודף כוח־אדם, שאינו מנוצל, בעוד שמכוח־האדם המוגבל של צה"ל צריך להקציב גם לכל פעולה של ההיאחזויות.

ישראל ליאור לומד לקח

בעיקבות גילויי העולם הזה (1928), בדבר מתן זיכיונות־נפט על־ידי הממשלה לגורמים זרים, לפני שאלה גייסו את הכסף לחיפושים — שינתה הממשלה את מדיניותה.

הממונה על חיפושי הנפט, ישראל ליאור, מסר כי לגבי קבוצת החיפושים החדשה, שמארגן איל־המזונות יקותיאל פרדמן עם מוטי פרידמן, לא תחתום הממשלה כל הסכם לפני שיגויים הכסף כולו מראש.

רק לאחר־מכן, אמר ליאור, ייחתמו ההסכמים, ואז גם יוקצו הרשיונות והזיכיונות. ליאור גם הבטיח כי כל פרטי ההסכמים עם פדרמן־פרידמן, יפורסמו.

גח"ל רוצה לצרף את המערך לקואליציה בת"א

גח"ל פנתה בגישושים ליצירוף המערך לקואליציה בתל־אביב.

הפנייה באה לאחר שגח"ל נקלעה למצב ללא־מוצא כמעט, בגלל הצנת הסרטים בלילות שבת. סיעת ל"ע תובעת את המשך ההקרנות, בעוד המפד"ל מאיימת לפרוש מן הקואליציה, אם ההקרנות לא תיפסקנה. אם יפרוש המפד"ל, תישאר גח"ל תלויה בקולו של נציג ע"מ, חיים ליפקין, בילבד. כדי למנוע זאת, החל בגישושים על צירוף המערך להנהלת העיר.

לא ייערכו מופעי אמנות בתל־אביב

אמרגני הארץ עומדים לפתוח במילחמה גלויה נגד ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, בדרישה להוריד את ההיטל המוטל על המופעים הנערכים בתל־אביב. לטענתם, היטל של 35% על מופעי אמנות ובידור, בעיקבות העלאות המיסים האחרונות, הורס את האפשרות לערוך מופעים בעיר הגדולה.

האמרגנים אינם מתכוונים להסתפק כצעד של אי־הצגה בתחום השיפוט של תל־אביב, אלא לפתוח במאבק ציבורי חריף כנגד העירייה וראש העיר אישית.

הגיליון הבא של

העולם הזה

יופיע במועדו הרגיל, למרות החגים.

הגיליון יהיה מצוי למכירה ברחבי הארץ ביום ד' בבוקר, וברחובות תל־אביב במוצאי חג־הסוכות, ביום ג' בערב.

הוא הדין לגבי הגיליון שלאחר־מכן, שיופיע במוצאי חג שימחת־תורה, ביום ג' בערב, ויהיה מצוי למכירה ברחבי הארץ ביום ד' בבוקר.

בתי־המלון נגד „שבירת השוק"

מיספר בתי מלון בתל־אביב, בדרגת אר־בעה וחמישה כוכבים, עומדים להתארגן כנגד מלון „גראנד ביץ'", השובר לדברי־הם את השוק על־ידי הורדת מחירים, וגוזל בכך קבוצות ותיירים בודדים מהמלונות האחרים.

השפל בענף התיירות נתן אותותיו במלונות־הפאר ובמלונות בני ארבעה כוכבים, אולם בעת שמלונות אלה נלחמים על כל אורח, אין להשיג חדר פנוי בגראנד ביץ'.

בעלי בתי־מלון אחרים בתל־אביב החליטו לתבוע נקיטת אמצעים מהתאחדות בעלי בתי־המלון וממשרד־התיירות.

דיין חבע

ביום השני למילחמה, התמנטס דיין ו„עץ" למפקדי חזית־הדרום לחיסול ממלכות סיני אל החרים.

יוסף סטיבי החליט לעזוב את הארץ

יוסף סטיבי, המכונאי של „נתיבי־נפט", שטען בחודש יולי השנה, כי גילה גניבות של ציוד יקר בסיני, עומד לעזוב את הארץ.

סטיבי טען, בעדותו במישטרה, שכמויות עצומות של ציוד וחומר־נחושת נעלמו מסיני, נימכרו כגרוטאות והובאו למיזרח הרחוק. אחרי שהמישטרה החליטה לסגור את התיק, בטענה שלא מצאה חומרות לטענותיו, החל סטיבי מתכונן לנסיעה חזרה לצרפת. הוא כבר הודיע על מכירת רכושו, למימון דמי־הנסיעה.

קולק מעוניין בשביתה במוזיאון

הנהלת מוזיאון ישראל ומועצת המנהלים של המוזיאון מעוניינים בסגירתו, וכן אין הם עומדים להיכנע לדרישת ועד העובדים לבטל פיטורי 20 עובדים ביגיד מצבו הכספי הרעוע.

יו"ר מועצת המנהלים של המוזיאון, סדי קולק, אף עומד להציע להגדיל את מיספר המפוטרים ל־30, כדי להביא לשביתה כללית במוזיאון. ההנהלה רוצה להביא להתעוררות במישרדי החינוך־והתרבות והאוצר, כדי שאלה יגדילו את תמיכתם הכספית במוזיאון. שביתה כללית, אם תפרוץ, תשרת מגמה זו.

תא"ל גבעולי - להנהלת „דבר"

תת־אלוף שאול גיבעולי, קצין־חינוך ראשי, עומד להתמנות, עם פרישתו מצה"ל, כמנהל האדמיניסטרטיבי של יומון־החמישי תדרות, „דבר".

"אופנת־איפור־חוה"
של רבלון

לאשה האמיתית – לכל אירוע – לסתיו 1974

לפנים * ללחיים * לעיניים * לשפתיים * לציפורניים

מראה הבוקר

* „מייק-אפ-קרמי"	—	בהתאם לגוון העור	
* „סומק-קרמי"	—	COPPER	
* „צללית-הפלוס"	—	FROSTED GREEN	
* „סופר-מסקרה"	—	DARK BROWN	חדש !
* „שפתון-לחות"	—	TOASTED PINK	
* „סופר-לאקה"	—	TOASTED PINK	

מראה אחה"צ

* „מייק-אפ-קרמי"	—	בהתאם לגוון העור	
* „סומק-קרמי"	—	PLUM ROSE	
* „צללית-הפלוס"	—	TOFFEE FROST	
* „סופר-מסקרה"	—	BLACK	חדש !
* „שפתון-לחות"	—	TOASTED TOFFEE	
* „סופר-לאקה"	—	MISTY TOFFEE	

מראה הערב

* „מייק-אפ-קרמי"	—	בהתאם לגוון העור	
* „סומק-קרמי"	—	PLUM ROSE	
* „צללית-הפלוס"	—	TOASTED PLUM	
* „סופר-מסקרה"	—	SHY BLUE	חדש !
* „שפתון-לחות"	—	PLUM PINK	
* „סופר-לאקה"	—	PLUM PINK	

מראה הנשף

* „מייק-אפ-קרמי"	—	בהתאם לגוון העור	
* „סומק-קרמי"	—	COPPER	
* „צללית-הפלוס"	—	HONEY FROST	
* „סופר-מסקרה"	—	BROWN	חדש !
* „שפתון-לחות"	—	FROSTED HONEY	
* „סופר-לאקה"	—	FROSTED HONEY	

אנו מזמינים אותך ללא תשלום — לצוות לימוד אשר בו תינתן חדרכה אישית כיצד לטפל ולטפח את יופייך — בביתך. ההרצאות תימשכנה 3 שעות ותתקיימנה בתל אביב, ב„בית רבלון", רח' חובבי ציון 65, בימים ראשון ושלישי מ־3.00 עד 6.00 אחה"צ; בימי ששי מ־9.00 עד 12.00 בצהריים. בחיפה, ב„בית ויצו", שד' מוריה 50, בימי רביעי מ־9.00 עד 12.00 בצהריים.

REVLON

פרסום אישור בע"מ

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מכתבי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה לספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה,

לפעמים נדמה כי לגבי רוב עיתוני ישראל מהווה שמו של העולם הזה את מה שהשם המפורש מהווה לגבי יהודים חרדים. ההתפתלויות, ההתחכמויות וההמצאות שמוצאים יהודים דתיים כדי לא לנקוב בתואר האלוהות או באותיות המרכיבות את השם המפורש, הם כאין־וכאפס לעומת הפאטנטים שמגלים עיתוני ישראל כדי לא להזכיר את שם העולם הזה.

ערב ראש־השנה נשאה אחת החקירות של העולם הזה פירות ממשיים. מדור הרמאויות של מישטרת תל־אביב עצר שני מאכערים (מתווכים) הפועלים ליד משרד הרישוי לרכב בחולון, ביקש לעצור אותם לחקירה כחשודים בהעברת מיבחני־רישוי לרכב פגום ולקוי, תמורת תשלום. הפרשה בה היו מעורבים שני העצורים, מאיר הררי ומשה נגר, פורסמה בדיוק לפני שנה, ב־19 בספטמבר 1973 (העולם הזה 1881).

מבקר העולם הזה, זאב יפת, חקר את פעולות המאכערים ליד משרד הרישוי. את תוצאות חקירתו, מלוות המיסמכים והצילומים, פירסם בכתבת־ענק מאשימה, שנשאה הכותרת „רישוי לרצח". בכתבה האשים יפת גלויות ומפורשות שניים מהמאכערים, אותם זיהה בשמות ובצילומים, כי הצליחו להשיג עבורו, תמורת תשלום, אישור רשמי כי רכבו עבר „טסט" והוא כשיר לתנועה, בעוד שמיבחני־רכב שנערכו למכוניתו אחר־כך הוכיחו, כי הרכב לקוי ומהווה סכנה בכביש.

גם המישטרה וגם משרד התחבורה פתחו בחקירה בעיקבות פירסום הכתבה. לפני שלושה שבועות — כאשר הגיע מועד מיבחן רישוי נוסף למכוניתו של יפת — הוא ביקש לבדוק מה עלה בגורל אותן חקירות. הסתבר כי המישטרה לא הצליחה לאתר את המאכערים, ותיק־החקירה נגדם נשאר פתוח.

רק אחרי שיפת דיווח למישטרה כי המאכערים אותם היא מחפשת, ממשיכים לפעול ליד משרד־הרישוי בחולון, ורק אחרי שפירסם לפני שלושה שבועות כתבת־המשך לפרשה: „רישוי לרצח 2" (העולם הזה 1931), עצרה המישטרה את השניים לחקירה. שופט־שלום הורה לעצרם לשלושה ימים.

כתב יפת עם „מאכרים" הררי ונגר
„אזרח, עיתונאי במיקצועו"

המעצר והעבירות שיוחסו לשניים זכו לכותרות בעיתונות היומית של ישראל. היה משעשע לקרוא את נוסח הידיעות. אשף־ניסוח סיגנן אותן בצורה להטוטנית כדי שהקוראים לא יידעו כי מדובר במעצרים שנעשו כתוצאה מחקירה יזומה של העולם הזה. „מדור הרמאויות במישטרת תל־אביב חשף מעשי־תרמית של השגת אישורי־רישוי לרכב לקוי," סיפרו הידיעות.

אולם כיוון שנציג מדור הרמאויות של מישטרת תל־אביב, פקד ז'ק גרינברג, גילה בבית־המישפט כי המעצרים נעשו בעקבות המידע שפירסם כתב העולם הזה, גילתה העיתונות כי החוקר ציין ש„אזרח, עיתונאי במקצועו" עקב אחרי פעולות המאכערים והתלונן במישטרה. מי שניסח ידיעה זו היה ודאי אזרח, נחש במקצועו.

כעבור שלושה ימים בדיוק זכתה חקירה נוספת של העולם הזה להגיע אל כותרות העיתונות. הפעם היה מדובר בשערוריית תשלומי האש"ל של מנכ"ל הטלוויזיה הלימודית יעקב לורברבוים.

גם פרשה זו זכתה לשתי כתבות מעל עמודי העולם הזה. תחילה פורסם עצם הגילוי על ההוצאות המנופחות של המנכ"ל. בעיקבות הפירסום הוגשה שאילתה בענין זה לשר־החינוך־והתרבות על־ידי ח"כ יוסי שריד.

התשובה בה זוכתה השאילתה היתה מבוססת על הטעייה. לפני שבועיים (העולם הזה 1932) הוכיח העולם הזה, באמצעות צילומי תלושי המשכורת של לורברבוים, את התרמית שנעשתה בניסיון לחפות על הוצאות מנכ"ל הטלוויזיה הלימודית.

אז נקראה המישטרה לחקור בפרשה. אבל לא, חלילה, כדי לבדוק את האשמות העולם הזה. סמנכ"ל מישרד־החינוך־והתרבות, דוד רחמן, התלונן במישטרה וביקש לחקור כיצד הגיעו תלושי המשכורת של לורברבוים אל העולם הזה.

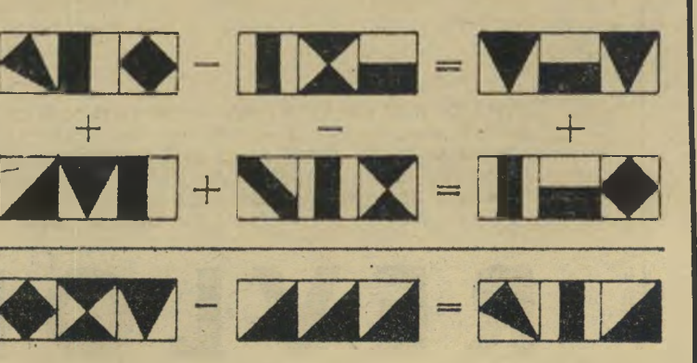
הפעם מיהרה העיתונות לאזור את שם העולם הזה בהקשר לפרשה, כשסיפרה בהרחבה על פרשת התלונה והחקירה. מדוע? היה נדמה כנראה למנסחי הידיעה, שמדובר בעבירה או מעשה שלילי אחר המיוחסים להעולם הזה. לעצם פרשת ההוצאות המנופחות למנכ"ל, לא התייחסו עיתוני ישראל כלל.

אלי תגר

מדור
דרושים
החדש של
השולם הזה
יתחיל להופיע אחרי החגים
פרסם בו ותזכה לתגובה מיידית

יש לך בעיות לך לראות את
אוכְּפִים לוהטים
הסרט המצחיק כל אחד

בכורה ארצית
בקולנוע „דקל" ת"א 9.30, 7.30

חשבץ 1394
זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

20 CLASS A CIGARETTES

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

מה טוב להינות מהטעם המרענן של קנט

קופסא קשה, קינג־סייז, באורך 100 מ"מ ובטעם מנטול

תמרורים

מונה • לתפקיד סגן מנכ"ל המועצה לפירות, כותנה וחלב, במקומו של חבר קיבוץ שפיים אברהם ברום שנבחר ל־מזכיר ברית התנועה הקיבוצית, חבר קי־בוץ אורים שבנגב **חיים מולכו**, שימלא גם את תפקיד יו"ר חברת המים מקורות, במקומה של סנטה יוספטל מקיבוץ גלעד.

מונה • לתפקיד מנהל מחלקת הבידור בטלוויזיה, **חנוך חסון**, מנהל המחלקה למוסיקה עממית ישראלית בשידורי ישראל. במקומו של חסון ברדיו, מונה המלחין־מעבד־מנצח **גיל אלדמע**.

מונה • למפקד כוחות נאט"ו באירו־פה, במקומו של גנרל אנדרו גודפאסטר שכיהן בתפקיד משך חמש שנים, גנרל **אלכסנדר הייג**, שהיה ראש המטה של צוות הבית הלבן בתקופת הנשיא ריצ'ארד ניכסון.

מונתה • על־פי המלצתו של הנשיא ג'ראלד פורד, לתפקיד היו"ך הארצי של המיפלגה הרפובליקאית בארצות־הב־רית, במקומו של ג'ורג' בוש שנתמנה לראש מישלחת המישלחת הדיפלומטית ה־אמריקאית בסין, **מארי לואיז סמית** (59). האשה הראשונה בהיסטוריה של ארה"ב הממלאת תפקיד זה.

מונה • למנכ"ל המוסד לביטוח לאו־מי, מי שכיהן עד כה כסגן הממונה על התקציבים במישרד האוצר **עמירם סיוון** (36), יליד הארץ, השתלם באגף התקצי־בים האמריקאי בוושינגטון והתמחה ב־תיכנון שירותים סוציאליים.

נתמנה • לתפקיד היועץ המשפטי של מערכת הביטחון, במקומו של יוסף צ'חנובר שיצא לארצות־הברית כדי לכהן כראש מישלחת הקניות של מישרד־הביט־חון בניו־יורק, עו"ד **אוריאל גורני**, ששימש בין 1955־1950 פרקליט מחוז תל־אביב וסגן פרקליט המדינה, היה עד לאחרונה שותף באחד ממשרדי עורכי־הדין הגדולים בארץ.

ניצל • על־ידי סיור משטרתי בלב הכינרת, ראש עיריית תל־אביב **שלמה לחט** (צ'יצ'), ש־נתקע יחד עם חב־רים בסירת מירוץ שמנועה שותק ב־מרכז סערת רוחות. ספינת הסיור הבחי־נה בסירה התקועה, חשה לעזרתה וגרי־רה אותה לחוף.

לחט

ניצלו מ־מוות • כוכבי ניבחרת גרמניה ב־כדורגל **פרנץ בקנבאואר** (29) **וגרד מיר** (28), עת נסעו במכונית באוטוסטראדה משטוט־גרט למינכן, התנגשו בעוצמה רבה במכו־נית שבאה מולם, הרסו לחלוטין את שתי המכוניות, ניצלו בנס.

נפטר • בחיפה, בגיל 66, מנהל מח־לקת העלייה של הסוכנות היהודית בחיפה, **יעקב רכס**, ששימש עד לפני שנתיים חבר מועצת עיריית חיפה כנציג הליברלים העצמאים. היה ממייסדי השומר הלאומי בפולין, יזם את האיחוד עם הנוער העברי בגליציה לשם הקמת תנועת הנוער הציוני בפולין בסוף שנות ה־20, עלה לארץ ב־1932, הצטרף ב־1947 לסוכנות היהודית.

נפטר • בתל־אביב, מנהלו הראשון של מוסד ביאליק **משה גורדון**, שהיה פעיל בהקמת רשת בתי־הספר תרבות ב־פולין, בנו של המשורר שמואל לייב גורדון, של"ג, שהתפרסם בפירושו ל־תנ"ך, היה ממייסדי בית־ההוצאה של ה־הסתדרות הציונית.

למכירה בהזדמנות

מיסגרות לגובלנים * אקורדיון * נורגילה

עתיקה מחורזת עם חרוזים * שטיח פרסי *

מיקסר לגזר * גיטרה ב־50 ל"י

לפנות לציון, טלפון 33437, איזור חיוג ת"א

שנה טובה לכל בית ישראל

WELLA

25 שנה בישראל

הרביעיה ללא מתחרים זה 25 שנה

נאופון : שמפו לחפיפת שיער, לכל המשפחה
לייפטקס-בלזם : לטיפוח והבראת השיער
קולסטון : צבע לשיער בכל הגוונים
וולה-פלקס : ספריי עיצוב לשיער

שיער יפה זה לא מקרה - עם וולה!

WELLA

מכתבים

שנה טובה

אני מברך את המערכת ועובדיה בשנה טובה.

אלכס שפיצר, קיבוץ דורות

שנה בה יקבל הציבור את דבריכם, ולא יצטרך לחכות 20 שנה לפירסום יומני רבין כדי לראות שצדקתם.

משה גרעדי, רמת־גן

גמר חתימה טובה על הסכם שלום ב־מרחב.

רות ודן שמיר, חיפה

מי יתן ובשנה הבאה עלינו לטובה יצ־ליחו לסתום לכם סוף־סוף את הפה!

ש. קליגר, בני־ברק

מי יתן ותהיה זאת שנת קיבוץ גלויות, ביטחון ושלום. פשרה טריטוריאלית ב־יהודה ושומרון — קורבן עולה על מיזבח השלום, למען אופיה היהודי של המדינה, בגבולות ביטחון בני הגנה.

ואסיים בדברי רש"י בפרשת בחוקות: ונתת שלום: שמא תאמרו, הרי מאכל, הרי מישתה אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת — ונתת שלום בארץ. מלמד שהשלום שקול כנגד הכל וכן הוא אומר, עושה שלום ובורא את הכל.

מרדכי פרקש, ירושלים

צו קריאה לשנת תשל"ה

אוזן קשבת.
אורה וישועה.
אחוות עמים.
גורי אריות.
זריחת השחר.
חביבות נפש.
החזרה למוטב.
ושכל גיוס בשנת תשל"ה יהיה תרגיל.

אריה גלבוע, תל־אביב

בקשה מיוחדת

אני מבקשת מהקוראים לשלוח אלי את גיליונות העולם הזה, אחרי שהם גומרים לקרוא אותם.

אני בת 28, משותקת חצי גוף, ומאוד קשה לי לקנות כל שבוע את העולם הזה.

חנה זק, ת.ד. 485, חיפה

מלטה יוק

במדור קורא יקר (העולם הזה 1920) כתבתם על האדמירל התורכי שלא מצא את האי מלטה, ומאז נפוצה האימרה „מלטה יוק".

שכחתם רק להוסיף שהמפות היו פרוסות לפניו, אולם בגלל החשיכה הוא נאלץ להדליק נר, אותו הוא העמיד בדיוק על הנקודה שבה מסומנת מלטה במפה. כך קרה שהוא לא מצא את מלטה.

איקן אהרונסון, רמת־גן

אני מצטער

אני מצטער שהאשמתי ללא הוכחה.
אני מצטער שהעללתי על חמישה ה־סטודנטים לרפואה.
אני מצטער שעטי שפך שינאה.
אני מצטער על דברי נאצה.
אני מצטער על מאמרים של הבלים.
אני מצטער שאמרתי: קאניבלים.
אני מצטער שהלבנתי פני אדם.
אני מצטער על עלילת הדם.
אני מצטער צער עמוק — בשם דגי רקק מחרישים שאחזם אמוק.

איקן נשיא, ירושלים

יחוש את האזרחות!

אנו החתומים מטה, תושבי ערב־אל־עראמשה השוכנים בגליל המערבי. לאחר קריאת שבועונכם הנכבד ולאור חופשיו־תו, החלטנו לכתוב לכם מפני שאנחנו נותנים את התיקווה האחרונה בכם, להע־ברתה לממשלה ולפיתרונן של בעיותינו.

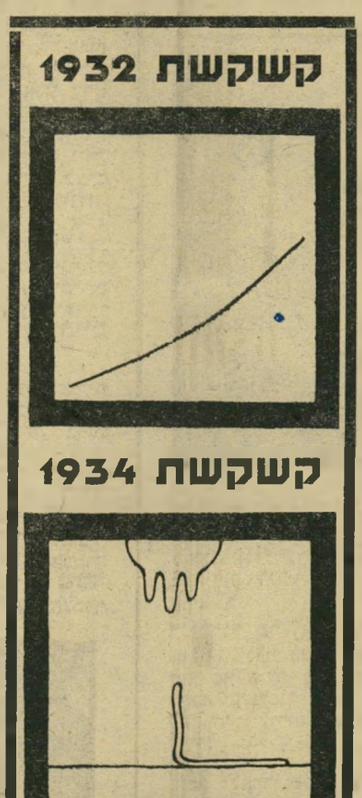
אנחנו תושבי המדינה מאז הקמתה. אנח־נו חושבים שהשילטון הצבאי עבר מזמן בקרב בני המיעוטים במדינה. אבל למעשה אנחנו עוד נתונים תחת שילטון צבאי. כל איזורי המדינה הם עדיין שטחים סגו־רים בפנינו ואנחנו צריכים לקבל רישיון לבקר בהם. אנחנו אזרחי ישראל ורוצים לחוש את האזרחות שלנו במו ידינו ולא כתופעה שלילית, זאת אומרת, שלא נר־גיש את עצמנו כאן כזרים, כאילו נכ־בשנו על־ידי מדינה אחרת ומבקשים ממנה רישיונות. אפילו הערבים תושבי השט־חים נהנים מרשיונות שאנחנו לא נוכל להשיגם. אנחנו סוברים שזה כבר מס־פיק. אנחנו זוכרים עוד מיקרים כמו זה שביים־העצמאות, כשחוגגים את עצמאות המדינה, אנחנו צריכים רשיונות כדי שנו־כל להשתתף בחגיגות על עצמאותנו. ואוי לו למי שייתפס בלי רשיון. כולנו תיקווה כי הבעייה תיפתר וכי תשמיעו את הקול שלנו, שכבר הרבה פעמים פלח את ה־אוויר ואין מענה.

קבוצת תושבים, ערב אל עראמשה, הגליל המערבי

בשבח הרכיזות

שבועות מיספר אחרי פירסום הוויכוח עם הסופר יורם קניוק (העולם הזה 1928), אני רוצה לומר לכם מיספר דברים באופן כללי, על המדור שלכם, רחל המרחלת. לדעתי יורם קניוק כתב שטויות. נערי־זוהר מקרטון ופורמאייקה, לדבריו, הם נערי־זוהר מכסף ישראלי אמיתי ולפעמים מכסף אמריקאי. אותם אנשים שלכאורה מייצגים את האמנות והתרבות בארץ, ואשר אתם מתעקשים שוב ושוב לספר עליהם, בטענה שאתם רוצים להיות אובייקטיבים בתיאור צידו השני של המטבע — מופיעים גם בעיתונים אחרים.

את מדור רחל אפשר למצוא בכל עיתון,
(המשך בעמוד 12)

- מאמצי הנחש לחלוב את הפרה
  דויד גור, ירושלים
- אסטרונאוט מחלל לנחש.
  ש. רובין, תל־אביב
- הירח ביום חמסין.
  יהושפט זוסקין, ירושלים

בעלי התשובות שתפורסמנה יזכו ב־כרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין תל־אביב, קולנוע המכוניות היחיד בישראל.

השבוע בדרייב אין
הצגה ראשונה 7.15, סרטו
של וולט דיסני
הקאובוי האחרון
הצגה שנייה 9.45
רקיע אדום עם שחר

הליידי עבדה בלילות

מאת ל. בנימין

חקירת המשטרה הופסקה באופן מפתיע לאחר שהליידי נתגלתה

מזה ימים אחדים מגיעות ידיעות למוקד המשטרה שבשכונת תל־אביבים, על הליידי שכבשה את השכונה השקטה והסולידית. ידיעות נוספות אמרו כי אין בית בשכונה שבו לא עובדת הליידי במשך כל שעות היום ואפילו בשעות הלילה.

המפקח ד. שמונה לחקור את הנושא העלה כל מיני אפשרויות בראשו ואף החל להתכונן לאפשרות שכונה זו הידועה כשקטה תגיוום לבעיות באיזור כולו. המפ־קח ד. לא הפסיד זמן. ושלח את בלשיו לגלות את הליידי.

הם הסתובבו ברחובות כדי לעצרה, אך לא מצאו אותה ואז הגיעו למסקנה כי הליידי עובדת כנראה רק בבתים.

לילה אחד הגיעו השוטרים לאיזור, הם עברו מבית לבית ולא שמעו דבר, עד אשר החליט המפקח ד. לפרוץ לאחת הדירות.

הפקודה ניתנה והשוטרים הסתערו לעבר הדלת, הם פרצו לדירה ואמנם הם ראו את הליידי בפעולה...

כעת יודעים גם המפקח ד. וגם חבר עוזריו כי מכונות הכביסה **ליידי ולורד קריסטל** עובדות בשקט רב עד כדי כך שאי אפשר לשמוע אותן ובנוסף יש להן כל היתרונות האפשריים במכונות הכביסה; כל תכניות הכביסה לכל סוגי הכביסה, הרתחה עד 100 מעלות, חסכון מירבי במים, חשמל וחומרי כביסה, ציפוי אמאיל ובקיצור אין יתרון שאינו נמצא בהן.

קחי גם את **הליידי** או **הלורד** לשבועיים נסיון חינם בביתך — ללא התחייבות. תני לה לעבוד ביום או בלילה — אליך המשטרה כבר לא תבוא...

(מ.)

סוף לגירושין ולפירוד חברות!

היא תישאר שלך ותשיב לך אהבה

בחוברת הסברה שחוצאה לאור ע"י פרופסור הוצאה והפצת ספרי מידע בע"מ, יש פתרון לבעיה המטרידה הרבה גברים בריאים ובהחלט בלתי מאושרים כתוצאה מיחסי מין בלתי מספקים ומאכזבים (המסיימים מהר מדי ואינם מהנים את בת זוגם).

חוברת ההסברה חושפת בעיה זו ומלמדת את הקורא כיצד להתגבר עליה ולקיים חיי מין מספקים. לקוראי החוברת יתווסף מידע חשוב. הכל אודות משחק אהבה ארוך ככל שתרצה ומספק, מלווה בתמונות תנוחה.

המחיר —.20 ל"י, הכתובת לרכישה אצל המפיץ הבלעדי, ד"ר ש. גרונימן מס' 8 רמת אביב. או שלח/י צ'ק המחאת דואר לת.ד. 17100 תל־אביב, ותקבל/י את החוברת לביתך. נא לצרף את המודעה. ה.ע.

הכלב של אבא אבן היה מלוכלך

ועל כן סוזי סירבה לקבלו

■ תעשיית־הבדיחות החלה לעבוד במלוא הקצב עם ביקורו של ראש הממשלה **יצחק רבין** בארצות־הברית. אחת הבדיחות באה בעיקבות הצהרתו של רבין בטלוויזיה ערב הנסיעה, כי יש לו בעייה אחת שעליה אין הוא יודע אם הוא יוכל להתגבר: „הריקוד בבית הלבן, משום שאני לא יודע לרקוד.“ הבדיחה אומרת, כי ברשימת הקניות של רבין היה גם חליל, כדי שילמד בעזרתו לרקוד.

■ בדיחה אחרת מספרת כי שומרי־הראש של רבין תוד־רכו עוד לפני הנסיעה לשמור על ראש־הממשלה היטב, כדי שלא יסתלק מחדרו בבית־המלון, כדי ללכת לאיזה בר־מיצווה, להרביץ שם דרשה ולהרוויח קצת כסף בהזדמנות חגיגית זו.

■ שר־החוץ לשעבר, ח״כ **אבא אבן**, נתקל בבעייה בלתי־רגילה. כלב־השעשועים שלו נשך ילד, ומישרד־הבריאות דרש כי הכלב יוכנס להסגר משך עשרה ימים, כדי להיות בטוח שאין הוא חולה בכלבת. הכלב הועבר אחר־כבוד למחנה הסגר לכלבים, ליד העיר רמלה. כעבור עשרה ימים הגיעה אשתו של אבן, **סוזי אבן** למחנה־ההסגר כדי לקבל חזרה את כלבה. אולם כשראתה כמה הוא מלוכלך ומוזנח לאחר עשרה הימים במיכלאה, ויתרה עליו, סירבה לקחת אותו חזרה.

■ מארגני ערב הסיום של תחרות הפסנתרנים על־שם **ארתור רובינשטיין**, נדהמו לראות את נשיא המדינה, **אפרים קציר**, כשהוא מגיע לאירוע עשרים דקות לפני השעה הנקובה בהזמנה. אחד ממלווי הנשיא סיפר למארגנים, שמיהרו לארח חברה לנשיא, כי מאז התקלה שהיתה לנשיא בפסטיבל הישראלי בקיסריה, הוא מקדים לכל מקום אליו הוא מוזמן. כזכור הואשם ה־נשיא, שבגלל איחורו לקונצרט הפתיחה של פסטיבל קיסריה, היה צריך קהל בן 3000 איש להמתין כשעה עד לתחילת הקונצרט.

■ אותו ערב של תחרות ארתור רובינשטיין, גרם לבעיות לא רק לנשיא המדינה, אלא אף לתחנת השידור הצבאית לשמוע את ערב הסיום של התחרות. בשעה שלוש לפנות בוקר, השעה בה מסתיימת התוכנית, טילפן מני פאר לכתב יומן גלי צה״ל בירושלים, **רפי מן**, וביקש ממנו לצאת מוקדם בבוקר למישרד כרטיסים ול־השיג בכל מחיר צמד כרטיסים למופע. רק לאחר מאמצים רבים הצליח מן להשיג שני כרטיסים, במחיר של 80 לירות, ולהודיע למני כי הכל בסדר.

■ אגב, מני פאר נראה השבוע כשהוא מתאמץ להסביר לשניים ממנהיגי המגבית היהו־דית המבקרים עתה בארץ, מה ההבדל בין העלייה לישראל לפני מיספר שנים לבין העלייה כיום. טען מני: „פעם יהודים היו משאירים את ממונם בחו״ל ועולים להיקבר בישראל. היום היהודים נשארים בחו״ל ושול־חים את ממונם להיקבר ב־ישראל.“

■ מיברקים בהולים יצאו ממישרד־החוץ בירושלים לשג־רירויות ישראל בלונדון ובניו־יורק, ערב צאתו של שר־החוץ **יגאל אלון** לעצרת האומות המאוחדות השבוע. אלון דרש בתוקף מהשגרירויות לא להזי־מין לו חדרים באחד ממלונות הפאר, אלא במלון פשוט וזול. ואמנם, אלון יתגורר, בערב היחיד אותו יבלה בלונדון, במלון ואילו בניו־יורק עדיין מחפשים ב־שבילו מלון „זול, טוב ונקי.“ אגב, שני המלווים היחידים של אלון בנסיעה זו יהיו רעייתו **רות**, ועוזרו האישי **חיים בראון**.

■ המישלחת הפרלמנטרית היוצאת השבוע למסע ביפן ובמיזרח הרחוק, גדלה ברגע האחרון בעוד חבר־כנסת אחד. אל חברי המישלחת, ביניהם שר־המישפטים־והדתות **חיים צדוק**, ח״כ **משה ורטמן**, ח״כ ד״ר **יוחנן בדר**, ומזכיר הכנסת **נתנאל זורע**, הצטרף אף ח״כ (אחדות העבודה) **משה כרמל**. כרמל ביקש להצטרף למישלחת, אולם נענה בשלילה והוסבר לו כי אין רוצים לנפח בשעה זו את ההוצאות. אולם כרמל הביא נימוק משכנע, באומרו: „בשביל כרטיס־הטיסה שלי אתם לא צריכים לשלם.“ ואומנם, כרמל משמש כיושב־ראש חבר המנהלים של אל־על, ואינו משלם עבור כרטיסי־הטיסה שלו.

■ הצעה מפתה הגיעה ב־שבוע שעבר ליישכתו של שר־התיירות **משה קול**. בעלת ההצעה היא מורה תל־אביבית לאנגלית, **מרים קצנלסון**, אשר כתבה לקול כי ראתה אותו מדבר באנגלית בטלוויזיה, בעת קבלת־הפנים שנערכה ל־

אהרון ידלין

שר־החינוך־והתרבות נפגש השבוע עם המשורר יבי, שאמר לו: „אני רוצה להעניק לך את ספרי תמורת עשר לירות. אמור לי אם לכתוב בהקדשה ‚לחבר אהרון‘ או ‚לשר אהרון‘.“ ידלין ביקש את התואר חבר, אולם סירב לשלם עבור הספר, והיה הראשון שזכה בו חינם.

האגורים

אלכס אגור, צלם צעיר, בנו של אחד הצלמים הוותיקים בארץ, יעקב אגור, בפתיחת תערוכה מצילומיו במועדון התיאטרון בתל־אביב. אגור הצעיר נראה בתמונה יחד עם הוריו. הוא מוכר כל אחד מצילומיו ב־200 לירות.

חנה פרי

הדוגמנית הישראלית היפהפייה, הגיעה בשבוע שעבר לארץ אולם נקראה כעבור שלושה ימים, בטלפון דחוף, לחזור לארצות־הברית כדי לחתום על חוזה לסרט בו היא תשחק. כזכור החלה חני את דרכה בעולם הזוהר, כשחקנית סטריפטיז לפני שעברה לעולם הדוגמנות והתפרסמה בעולם.

בסוף השבוע בין שני מועמדי מיפלגת העבודה לתפקיד מזכיר המחוז בחיפה, ח״כ **משה שחל** והמועמד האחר, **אורי אנמי**. השניים ערכו מאות שיחות טלפוניות בין חברי מרכז ה־מחוז, כדי לבקשם להצביע „עבורי,“ והצטרדו עד שכימעט לא יכלו לדבר יותר. עניין הצרידות הפך להיות לבדיחה של ממש בחיפה, כאשר הסתבר כי עוד שני אנשים הפכו צרו־דים בגלל הבחירות, שנערכו ביום הראשון האחרון. האחד הוא יו״ר הקואליציה ח״כ משה ורטמן, מתומכי שחל, והאחר הוא ראש עיריית חיפה **יוסף אלמוגי**, מי שהטיל את כל מישקלו עבור אנמי. מסתבר כי

רוימונד בר (איירונסייד) ב־שבוע הקולנוע בצפת. „האנגלית שלך יכולה להיות יותר טובה,“ כתבה קצנלסון, „ואני מוכנה לתת לך שיעורים פרטיים, בחצי מחיר.“

■ לאחר שסיים את תפ־קידו כראש המוסד, תיכנן אלוף (מיל.) **צבי** („צביקה“) **זמיר** לצאת לחופשה ארוכה באחד מבתי־המלון בארץ. אולם כש־הציע זאת לאשתו **רנה**, היא הגיבה: „אנחנו יכולים לסגור את אחד החדרים בבית, לפתוח את מזגן־האוויר, לא לצאת מהחדר, ואז זה יהיה כמו בית־מלון.“ משפחת זמיר לא יצאה בסופו של דבר לחופשה.

■ בתוכנית בירה ומצב רוח, שנערכה בשבוע שעבר במועדון התיאטרון בתל־אביב, שאל מנחה התוכנית **יעקב** („יענקל׳ה“) **אנמון** את האורח המרכזי באותה תוכנית, שר־החינוך־והתרבות **אהרון ידלין**: „מדוע, כאשר עושים תוכנית סטירית ומערטלים בה את הממשלה והמימסד, כמו בתוכנית שלי, משלמים על הכרטיסים מס ענוגים, וכאשר בחורה עושה סטריפטיז במועד־דון־לילה, משלמים על הכרטיס היטל סעד?“ שר־החינוך השיב לאנמון: „אני לא יודע, אבל זו בעיה מוניציפאלית.“

■ באותה תוכנית בירך יעקב אנמון את הנוכחים בשנת איחוד: „שתהיה זו שנת איחוד בין הבנק של איצ׳לה לבין בנק ישראל, ואז מצבנו יהיה הרבה יותר טוב.“

■ תחרות צרידות נערכה גם שני אלה ערכו טלפונים רבים עבור המועמדים שלהם, והצטרדו.

■ מיקרה בלתי־נעים אירע ליועץ המישפטי לממשלה **מאיר שמגר**, דווקא בגלל עבירה על החוק. שמגר החנה את מכוניתו במקום אסור באחד מרחובות תל־אביב, ועלה ל־מישרד ממשלתי מסויים להש־תתף בישיבה. לפתע הוא נקרא בבהילות על־ידי פקידות המיש־רד, שהבחינו בעד החלון כי גרר משטרתי עומד לגרור את מכונית היועץ המישפטי. שמגר מיהר למטה, הודיע לשוטר כי הוא היועץ המישפטי למשלה, ומנע בכך גרירה ודו״ח תנועה.

■ מסתבר כי התפוח אינו נופל רחוק מהעץ. בנו של ראש הממשלה המנוח **משה שרת**, איש־העסקים **חיים שרת**, מנהל המיפעל ליצור מיפרשיות סנפיר, החליט אף הוא לחדש מילים בשפה העברית, כפי שאביו המנוח היה עושה. שרת, אשר מיפעלו החל במיבצע החלפת מיפרשיות ישנות בחד־שות תמורת תוספת מחיר, תירגם את המונח הידוע בשפה האנגלית לחליפין אלה, טרייד־אין, למילה העברית: שחליפין.

■ המאבק אותו מנהל יו״ר הכנסת **ישראל ישעיהו** ב־שר־האוצר **יהושע רבינוביץ**, על קיצוץ בתקציב ה־כנסת, עומד כפי הנראה לפגוע דווקא במישמר־הכנסת. ישעיהו החליט לערוך קיצוצים, דווקא בקניית מדים חדשים לשוטרי מישמר־הכנסת, ולא לפגוע דרך

מישפחתה של מלי

חגגה ביום השישי האחרון את בר־המיצווה של אלון. מלי היא אדריכלית־הפנים הירו־שלמית עדנה לנגוצקי, בעלת מישרד אדריכלות משגשג. בין עיצוב בית־מלון בנתניה ודירת־פאר בירושלים, הספיקה מלי לערוך לבנה מסיבת בר־מיצווה שהיתה מסיבת השנה של כל היפים והיפות בארץ. בתמונה מימין, מלי עם חתן הבר־מיצווה אלון ובתה דלית, בת ה־15, אשר למרות אוסף מלכות היופי ונערות הזוהר שהיו במסיבה, היתה שם הנערה היפה ביותר. באמצע: זמר וזמרת אורחים במסיבתה של מלי, הזמר עקיבא (חי־כי) נוף, עם הזמרת שולה חן. אולם לא רק זמרים היו במסיבה של מלי. בין למעלה מ־400 האורחים שנשארו במסיבה עד השעות הקטנות של הלילה, בלטה הדוגמנית ומלכת־החן לשעבר דניאלה הוד־סלומון, שנראת בחברתה של הזמרת שולה חן, בתמונה משמאל.

קיצוצים אלה בחברי־הכנסת, או בעובדים האדמיניסטרטיביים של הבית.

■ עד היום סוערת הארץ בעיקבות ביקורם של כוכבי איירונסייד ריימונד בר ודון **נאלאוויי**, בישראל. השניים, אשר **ביקרו** בחיפה ביום הרא־שון לביקורם בארץ, כאורחי ראש־העירייה יוסף אלמוגי, ודאי אינם יודעים על המאבק העז שהתחולל בין אלמוגי לשר־התיירות משה קול, על הזכות של חיפה לארח אותם. לפני בואם לארץ, שיגר עורך־הדין החיפאי **עמי רנר** מיכתב־מחאה לאלמוגי, בו טען כנגד העובדה שהאיירונסיידים לא יבקרו בחיפה, ואף ציין כי אי־ביקורם הוא בבחינת המשך להתנכלותו של שר־התיירות לעיר הגמל. אלמוגי אומנם טיפל בפנייתו של רנר, הפעיל לחץ על קול, וחיפה זכתה בביקור הממלכתי.

דליה מזור

קריינית־הרצף הוותיקה של הטלוויזיה, ב־כל־זאת בהריון. כאשר פרחו השמועות על הריונה של דליה, לפני מיספר חודשים, הכחישה זאת דליה מכל וכל, אולם עתה אין היא יכולה עוד להסתיר זאת אלא כאשר היא יושבת בתוך המסך הקטן, שם רואים רק את פניה וכתפיה וכל השאר מוסתר.

■ במצב ביש נמצא בימים אלה אל"מ (מיל.) **אליעזר** („צ'יטה") **כהן**, מנהל גמל־התעופה בקיבוץ גבולות. כהן, המתגורר בשכונת נוה־רום ב־רמת־השרון, הצליח להסתכסך עם שכניו אשר הטילו עליו חרם של ממש. הסיכסוך החל כאשר כהן סטר לנער שבא לבקר את אחת מבנות השכנים, כשהוא רכוב על אופנוע מרעיש. ימים מיספר אחר־כך, התפרץ כהן על ילדי שכנים אחרים, אשר שיחקו בשעת הצהריים והפריעו לו במנוחתו. עתה המצב הוא כזה שמעטים הם השכנים המברכים אותו לשלום.

■ בין האמנים שירדו ל־סיני כדי לבדר את החיילים בראש השנה, היה גם **אורי זוהר**. הנהג הצבאי, שהוביל את זוהר וחבריו, נהג במהירות שיגעונית, כשהוא כולו נלהב מהכבוד להוביל אמנים כה מפורסמים. זוהר, הידוע כפחדן בכל הנוגע לנסיעה מהירה, לא יכול היה להתאפק וציווה על הנהג: „שוב אפרוריות ב־נהיגתך."

■ במצב בלתי־נעים מצא את עצמו השבוע עיתונאי הארץ, **שכתאי טבת**. אל ביתו של טבת הגיעה הזמנה לדין, בגלל נהיגה פרועה אותה, לפי כתב־האישום, ביצע טבת לפני כחצי שנה. טבת מואשם כי ערך תחרות עם נהג של מכונית פיאט, כאשר זה עוקף את זה עד שלבסוף אירעה תאונה. אומנם בתאונה זו לא היו פצועים, אך טבת בכל־זאת הואשם על־ידי המישטרה ב־נהיגה פרועה.

■ מאבק התיירת הגרמניה בכריש בים אילת שימש בכל ימי החג נושא כימעט־בילעדי לשיחות בעיר הדרומית, והוליד גם בדיחות רבות. אחת מאלה נגעה לדמות אילתית שאיש אינו מכיר את שמה האמיתי (עזרא קדם), והכל מכירים אותו בכינויו — **כריש**. כריש, שהיה מפקד בחיל־הים, מכהן כעת כמנהל החברה לפיתוח אילת. לפי הסיפור, התקיימה ישיבה של עיריית אילת כאשר מישהו פרץ לחדר וצעק: „שמע־תם? כריש תקף תיירת בחוף אילת!" השיב אחד הנוכחים: „מה? הוא השתגע?"

■ כריש עצמו, שהבדיחה הזאת רדפה אחריו, טען כי אינה חדשה. לפני כמה שנים, כשהיה מפקד חיל־הים בשארם־אל־שייך, אירע שם המיקרה המפורסם שבו כריש נשך חייל. הידיעה הובאה לקבוצת מפקדים במקום, ומישהו תמה: „מוזר מאוד! ראיתי את כריש לפני שעה, ואז הוא עוד נראה נורמלי!"

ציפי שביט

השחקנית המצחיקנית החלה אט־אט להת־גבר על אבלה, לאחר מותו של בעלה. ציפי חזרה לבמה, ואף החלה לצאת ולבלות במסיבות, כשהיא עליזה כתמיד. בתמונה היא נראית עם ידיד, רווק ופלייבוי, העונה לשם מלי.

מכתבים

(המשך מעמוד 9)

בשמות אחרים. ועוד דבר: איש מבין אותם אנשים לא הגיע למעמדו בזכות כישרון, מרץ או רצון כביר. הם הגיעו למעמדם בזכות הכסף, הפרוטקציה או הסכס. זהו העולם של הוליווד, עצי־סרק אשר צומחים ונובלים ואיש אינו זוכר אותם יותר. וכאן טעותכם. כאן הסטייה מהדרך אשר העיתון הולך בה. אתם מציגים אנשים הרחוקים מהכישרון, מן האמנות ובוודאי מן האומץ הפוליטי. אפילו הם לא יעזרו למי שלחם למען עתיד טוב יותר כשהמדינה היתה במצבים קשים.

אברי חורובין, רמת־השרון

מכתב גלוי לאריה ניר

מספר שנים ביליתי בבתי־כלא. הרבה פעמים הייתי מעורב בגזירותיך, ולא תמיד השלמתי עימן, אלא מחוסר ברירה. במשך הזמן התרבו האסירים שחשו כלפיך טינה עזה ובוז.

אני מתייחס לאותם אנשים הזוכים לגישה מרושעת ומשפילה בזדון בבתי־הכלא רמלה ושאטה. אותם אנשים אשר איבדו השבוע, בתוקף גזירתך, אחיזה נוספת בקשר עם הבית. כוונתי לאיסור להכניס מצרכים מן החוץ. כל החלטה מעין, אפי־

גונדר אריה ניר
גישה מרושעת

לו מסיבות ביטחוניות, אינה צודקת. אם היית מבין אך מעט לנפשו של האסיר, היית מונע זאת.

האם ניסית פעם, גונדר אריה ניר, להיכנס לנפשו של האסיר, להביט מעיניו שלו על הסובב אותו? אותם אנשים הנמקים בצינוקות — משום שאינם מוכנים להיכנע לך.

צלם אנושיותם וזכויותיהם כבני־אדם חשובים להם. מעל הכל הקשר עם הבית שהוא פתח התיקווה היחידי לעצם קיומם באותו עולם חרב. האם יודע אתה מה באמת חבוי בין אותם עוגות או תפוחים שהובאו מן ה ב י ת? האם תארת בנפשך שבלילות נודדת שנתם בלי מנוחה כל ימיהם אפורים. כדי להחזיק מעמד בשיגרה מדכאת זו, משהו חייב לתמוך בהם. צוהקים אלה הרואים באותה חפיסת שוקולד או תפוח מן ה ב י ת את נקודת האור בעולמם האפל.

גונדר נכבד, האם כל הבטיחות הארורה שלך חשובה יותר מאותו סעד רוחני?

ש. צ., רחובות

החלטנו לעזוב

אנחנו מישפחה ישראלית בת ארבעה נפשות, החלטנו להגר מן המדינה. הגענו למסקנה שההנהגה הנוכחית של ישראל חסרה שמץ של הגינות מוסרית, יכולת אינטלקטואלית וכושר מינימלי להתמודד ולפתור את הבעיות החברתיות והביטחוניות העומדות בפני המדינה.

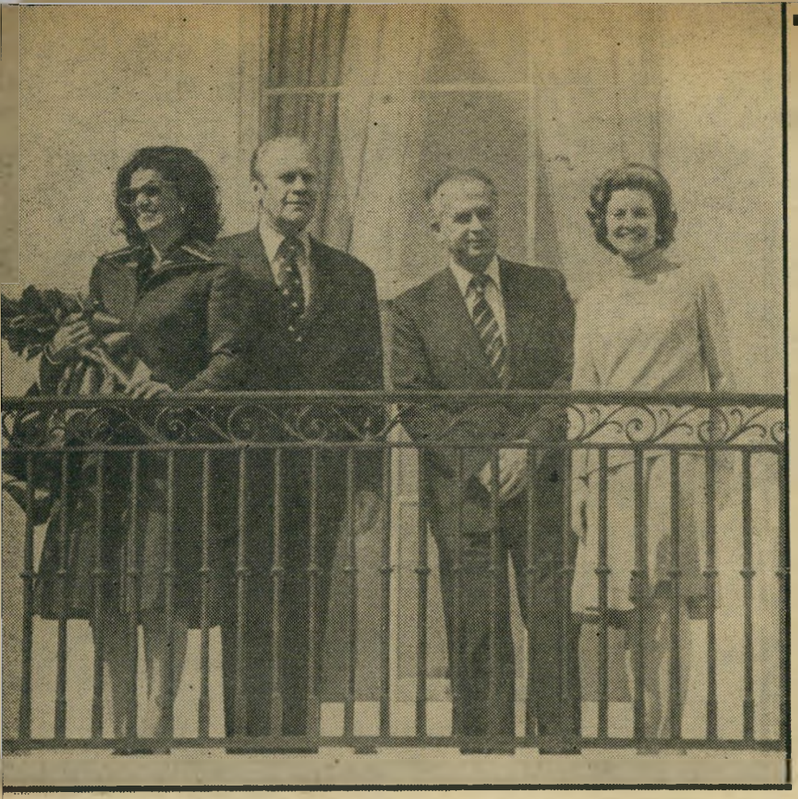
היות ואיננו רואים כל סיכוי לשינוי משמעותי, בעתיד הקרוב, בהנהגה זו, שנבחרה על בסיס תככים מיפלגתיים וסיסוק אמביציות אישיות המנוגדות לטובת המדינה, החלטנו שמוטב לחזות בחורבן המדינה מעל המסך הקטן מעבר לים.

מיכאל אדדור, תל־אביב

יצחק רבין גילה את השקפת עולמו -

במה היא שונה מזו של גולדה?

ב **אחד מסיפוריו** מתאר אוסקאר ווילד אשה, שהיתה נעלמת מדי פעם מביתה המהודר. היא היתה אפופה אווירה של סוד ומיסתורין.

לבסוף החליט המספר לעקוב אחריה, כדי לפענח את התעלומה המרתקת. הוא גילה שהאשה נוהגת להיכנס לדירה אלמונית בשכונה מסוכנת. דירה זו הכילה את הסוד הגדול.

האיש פרץ לדירה. היא היתה ריקה. לא היה בה מאום. האשה לא נפגשה שם עם איש, לא עסקה בכל דבר מיסתורי. היא היתה פשוט הולכת לשם כדי להעניק לעצמה חיים עם נופך של מיסתורין.

סיפור זה נושא את השם „ספינכס ללא סוד."

נזכרתי בסיפור זה, שאותו קראתי בילדותי, בהאזיני לראיון הארוך שהעניק יצחק רבין לאנשי הטלוויזיה.

עולמו הרוחני של יצחק רבין הוא עדיין בגדר תעלומה. מאחר שהוקפץ אל כס ראש־הממשלה במפתיע, מבלי לעבור דרך פוליטית ארוכה ומפרכת, לא היתה לו ההזדמנות לגלות את מיכמני רוחו בפומבי. גם בתום 100 הימים הראשונים של שילטונו, בהם נאם 100 נאומים, נשאר האיש בגדר ספינכס.

עכשיו, במשך שעה, אמר הספינכס את אשר בלבו.

וזה היה כו סוד.

■ ■ ■

ה **מחשבה הראשונה** שחלפה במוחי, בתום הראיון, היתה: „הרי הוא לא אמר אף מילה אחת שלא יכלה להיאמר על־ידי גולדה מאיר."

מחשבה נוראה.

אומנם, יצחק רבין הוא סימפאטי לאין ערוך מקודמתו. פשוט נעים לראות ולשמוע ראש־ממשלה אינטליגנטי, שאינו מדבר בסיגנון גלותי, המסוגל לנסח מחשבה בבהירות, ולבטאה בשפה ישראלית. (ובכלל זה עיוותי־לשון כגון „יש לי את..." ו„אין לי את...").

מבחינת הסיגנון האישי, זהו שיפור ניכר.

אבל כשעוברים מן הסיגנון אל התוכן, מן ה„איך" אל ה„מה," נעלם השוני במהירות.

ספינכס ללא סוד

האיש דיבר בגילוי־לב על בעיות רבות. אך לא היה לו מה לגלות.

המחשבות היו שגורות. הגישות — ישנות־נושנות. במשך שעה שלמה לא אמר דבר שלא יכול היה להופיע במאמר ראשי של עיתון־ערב. הוא לא השמיע אף מחשבה חדשה אחת, אף לא רמז דק שבדקים שיש עימו בשורה חדשה כלשהי לגבי בעייה כלשהי.

בענייני־פנים, היו הדברים רדודים. בענייני חוץ — מקובלים ומוישנים. בענייני רוח — שיטחיים.

לספינכס אין סוד. ליצחק רבין אין מה להסתיר. כל סבתה טובה יכולה להספים לדיעותיו.

■ ■ ■

ג **יקה, לדוגמה,** בעייה שהיא אבן־בוחן לגישה מודרנית בעולם של ימינו: בעיית הילודה.

בשביל רבין אין בעייה: צריכים להגדיל את הילודה. דרושים יותר יהודים במדינת ישראל.

כל צרפתי היה מסכים עם גישה כזאת ללא הסתייגות — לפני 50 שנה.

בינתיים למד העולם, ולמדנו בארץ, כי הילודה יכולה להיות קללה — לא רק בארצות של „התסוצות האוכלוסין," אלא אף בארצות מפותחות ביותר. רק מישפחה

מאת

אורי אבנרי

עשירה מאד יכולה להבטיח מיחייה, חינוך והתפתחות נאותים לילד חמישי. ילד הגדל במישפחה עניה „ברוכת ילדים," נידון מראש לחיי ניוון, מרירות ופשע.

גם שוחרי־הריבוי הנאזרים מכינים כיום כי יש לחתור למישפחה מאוזנת, וכי ההטפה לריבוי־ילודה צריכה להיעצר ליד גבול הגודל האופטימלי של המישפחה הרצויה. עם קטן, בעל רמה טכנולוגית גבוהה, איזון חברתי, כושר חינוכי ומוראל גבוה מסוגל לעמוד במילחמת־הקיום יותר מאשר עם פחות קטן, בעל פער חברתי מתרחב וחולק, רמה חינוכית מידרדרת והתפרקות חברתית כללית.

ו־40 מיליון מצרים יוכיחו.

לכל זה לא היה זכר בדברי רבין. הוא חזר על המליצות הישנות מימי סבתה.

אם היה זה תכסיס של פוליטיקאי, החוישש להשמיע דברים השנויים־במחלוקת, אין זה נאה לאיש. אם הוא מאמין במליצות אלה באמת — וכך היה נדמה לי — כי אז מוטב שיחשוב על הדברים מחדש.

■ ■ ■

ה **וא הדין** לגבי בעייה מסוג אחר — בעיית „מיהו יהודי."

בתשובה לשאלה אמר רבין, במפתיע, שאין זו בעייה של חוק־השבות, אלא של מירשם־התושבים בילבד.

נראה כי אין הוא מתמצא כבעייה כראוי.

את רישום הדת והלאום במירשם־התושבים אפשר לבטל. אך אי־אפשר להשתמט מן החובה להגדיר „מיהו יהודי" בחוק־השבות — מבלי לבטל את חוק־השבות כליל.

האם אדם שהתגייר אצל רב רפורמי בברוקלין זכאי לעלות לישראל על פי חוק־השבות — כן או לא?

אך אם הבעייה היא רק של מירשם־התושבים, כפי שנדמה לרבין כטעות — מדוע לא יסכים לביטול רישום פריטי הדת והלאום במירשם־התושבים ובתעודות־הזהות?

הצעתי זאת בכנסת פעמים רבות. בית־המישפט העליון של המדינה הצטרף סה־אחד להמלצה זו. היהודים בכל העולם תבעו (והשיגו) את הדבר בארצות מגוריהם. זוהי דרישות־יסוד של כל אדם ליברלי מודרני.

אוזם רבין דחה את הדבר מכל וכל. מוכרחים לרשום. למה?

מפני שמדינת ישראל צריכה לשמור על יהדותם של יהודים בחו"ל. על־כן צריך כל יהודי בחו"ל לדעת מה ההגדרה של יהודי במדינת־ישראל.

גישה זו מדהימה ממש בפשטותה, כשהיא באה מפי ישראלי נאור.

דרושה יהירות ישראלית רבה, כדי להאמין שאיזושהי קנוניה פוליטית של 120 עסקני־מיפלגות ישראליים, בעלי רמה ממוצעת ופחות מזו, תקבע בעיני יהודי העולם מיהו יהודי ומי לא!

לגבי ישראלי מודרני, ליברלי, חילוני, התשובה לשאלה יכולה להיות רק אחת:

„יהודי הוא מי שרוצה להיות יהודי. כל אדם יכול להיות יהודי על פי דרכו. זוהי החלטה פנימית של הפרט. אין זה מעניינה של המדינה.

אבל רבין אינו רואה את הדבר כך. אין הוא חולם אפילו על האפשרות להפריד בין לאום ודת — ולא־כל־שכן בין מדינה ודת.

ושוב — נדמה לי שאמר את הדברים בכנות, ולא כתכסיס של פוליטיקאי. השקפתו זהה עם זו של גולדה.

■ ■ ■

מ **כאן רק קפיצה** קטנה לנושא אחר, המגלה את השקפת־עולמו של אדם: נישואי־תערובת.

האונתי פעם לנאום של גולדה מאיר בכנסת, שגילה לי את כל אפסותה המחשבתית של אישה פרימיטיבית זו. בראשית הנאום העלתה על נס את גבורת היהודים בכל הדורות, אשר מתו על קידוש־השם ולא המירו את דתם כדי להציל את חייהם. בסוף הנאום תמהה מדוע אין אשה נוצרית, הנישאת ליהודי, מוכנה להביא את הקורבן הפעוט של המרת דתה.

נזכרתי בנאום זה לשמע הראיון עם רבין.

הוא נגד נישואי־תערובת. הוא רוצה שצעיר יהודי יישא את אהובת־ליבו רק אחרי שתתגייר.

מסופקני אם יש ב־1974 עוד מנהיג לאומי אחד בעולם, מילבד מועמר קדאפי או המלך פייצל, המוכן להשמיע הכרזה כזאת.

האהבה היא חופשית. זכותו של אדם להתחתן עד פי צוויכיו היא מוחלטת. השקפה המשעבדת זכות זו לכפייה דתית או לאומית, לא יכירנה מקומה בסוף המאה ה־20'.

אין לכפות על אדם דתי להמיר את דתו כדי להתחתן (דבר שהדת היהודית, אגב, פוסלת מעיקרו), ואין לכפות על אדם אתאיסטי לעבור טכס שקרני (הפסול אף הוא מבחינה דתית).

אם רוצים לשמור על „יהדותם של היהודים," כשמיליונים נישאים בנישואי־תערובת, יש פיתרון: להכיר בקיומם של עם יהודי חילוני ומדינת־ישראל חילונית. אמריקאי הנושא יהודיה, או רוסיה שנישא ליהודי, רוצים לא פעם להצטרף לעם היהודי או לעלות למדינת־ישראל. זוהי הצטרפות חילונית, לאומית, אזרחית. היא יכולה להעשיר את עמנו ואת מדינתנו.

לצורך זה יש לשכור את כבדי הכפייה הדתית ולהפריד את דת מן המדינה — דבר שאף מיפלגה ישראלית אחת, מאנודת־ישראל וחרות ועד ל"ע וד"צ, אינה דוגלת בו.

(המשך בעמוד 28)

הגיבורים: טיבור רוזנבאום, משה זנבר ופינחס ספיר*

טיבור: הנפלת

קופאי של הפשע המאורגן באמריקה ✶ שותף מפא"י בעסקים

השחורים ✶ ממן עולמי של המפד"ל ✶ האיש שמינה את ראש

הש.ב. כנציגו ✶ משתמט מצה"ל שקיבל דרכון־שירות ישראלי ✶

יו"ר ועדת הכספים של הקונגרס היהודי העולמי ✶ חבר מרכז מזרחי

לפני עשרה ימים בדיוק ישב ד"ר טיבור רוזנבאום, איל־הכספים הידוע משווייץ, יחד עם מנהל־עסקיו בישראל, עמוס מנור — מי שהיה ראש הש.ב. — אצל פינחס ספיר, בלישכתו בסוכנות ה־יהודית בתל־אביב. פניהם של טיבור, וב־עיקר של עמוס מנור היו, לדברי עדי־ראייה, מודאגים ביותר.

היתה להם סיבה לכך: האימפריה הפי־ננסית שבנה טיבור ב־20 השנים האחרונות עמדה להתמוטט, והם באו אל ספיר — מעשיר המיליונרים — כדי שיציל את טיבור.

על־מנת לשכנעו, הביאו עימם תקדים: לפני שלוש שנים הורה ספיר להציל את אסטוריו מאייר, איל־הנייר האיטלקי, מ־ראשי מיפעלי נייר חדרה, שעמד לפשוט את הרגל בגלל משבר עולמי בתעשיית הנייר. ספיר זכר למאייר את חסדי היחל־צותו לעזרת העזרת המדינה שבדרך, כולל עזרתה בהברחות־נשק עבור ההגנה. הורה להלוות לו 20 מיליון דולר כדי להצילו. מאז החלה מהפיכה בתעשיית הנייר, שהוא כיום יקר כימעט כמו זהב, ומאייר ניצב כיום על רגליו, איתן ומבוסס.

הם יכלו להביא עוד דוגמה: לפני חוד־שיים הורה ספיר להציל את סם רוטברג, יושב ראש הבונדס בארה"ב, ידיד אישי שלו ויוזם של השקעות רבות — בכספי אחרים — בישראל. רוטברג שרוי בקשיים כספיים בארצות־הברית, ועל־ידי שורת עיסקות מסובכת נתנה לו מדינת ישראל מיליון דולר, מכספי משלם המיסים. ל־רוטברג וטיבור רוזנבאום היה נושא משו־תף: רוטברג עשה את כספו בשותפותו וב־סיועו של מאיר לנסקי, לפני עשרות שנים. כך גם עשה רוזנבאום.

גם בינו לבין מאייר יש להבדיל אלפי הבדלות. מאייר מעולם לא היה ישראלי, הינו אזרח איטלקי שעזר למדינה ללא קבלת גמול, עד שנקלע לצרות. רוזנבאום היה בארץ, ברח ממנה, השתמט מצה"ל וסירב להתגייס למרות שורה של צווי־גיוס שקיבל, כימעט שלא השקיע בארץ מכספו־שלו, והגיע למה שהגיע על־ידי קשרים עם העולם התחתון הבינלאומי.

דברים אלה מציירים את החיי־כך הגמור מדמותו של טיבור ח־מצטיירת כיום בעיתונות הישרא־לית: גביר שהשקיע בישראל 50 מיליון לירות, רב וד"ר ותלמיד־חכם ואחד מכ"ץ צדיקי שווייץ. דימוי זה הוא כלוח גדוד, מעין כדון נפוח של יחסי־ציבור, המת־נפץ בימים אלה כרעש אדיר, כפי כדון המתרוקן מתוכו.

תעלומת ✶ 40 המיליונים

אשר ביקשו רוזנבאום ומנור את העזרה מספיר, ברור שספיר ידע את כל זאת. אולם החלטתו להציל את הבנק היתה מחוייבת־המציאות: אחרי התמוטטות בנק ארץ־ישראל בריטניה היתה מפולת של בנק יהודי נוסף פוגעת ללא־תקנה במדינה, וביכולתה לגייס כספים. כבר היום מתקשה ישראל לקבל מילוות בחו"ל. התמוטטותו של בנק חצי־ישראלי בשווייץ היתה מנחיתה מהלומה עזה על כלכלת ישראל.

ייתכן גם כי ספיר חשש שמפולת של בנק כזה תגרום לגילוי מערכת העסקים המסועפת של הבנק הבינלאומי לאשראי של טיבור, הבנק השותף מחד עם מאיר לנסקי ומאידך עם מפא"י — הבנק שמוסדות ממלכתיים מסויימים עובדים עימו בקביעות.

ואולי חשש ספיר גם מתגובת שרשרת: בבנק זה הפקיד נאמנו של ספיר, מיכאל צור, כ־40 מיליון דולר מכספי החברה לישראל, בתי־הזיקוק וצי"ם. התמוטטות הבנק היתה מביאה לאובדן ההפקדות, ומסכנת את קיום החברות, שהן מאבני־התשתית של המשק הישראלי.

את החשבון עם מיכאל צור, ידידו האישי של טיבור ושותפו בעבר לעיסקות חשאיות, עוד מימי היות צור מנכ"ל מישרד־המסחר־והתעשייה, יעשו לאחר־מכן. שהרי מזה שלושה חודשים מרננים בז'נווה על קשיים בבנק של טיבור. רק לפני חודשיים מכר טיבור את חלקו בחברת אשדוד של עובד בן־עמי, לקונצרן כלל ולבנק דיסקונט.

מדוע, אפוא, המשיך צור להח־זיק כ־40 מיליון דולר מכספי חב־רות ממשלתיות בבנק קטן כזה, האפוף שמועות כאלו?

מכל מקום, לאחר סידרת פגישות נוספות בין ספיר לטיבור, במשך חג ראש־השנה, יצא ביום החמישי האחרון יושב־ראש הנ־הלת בנק הפועלים, יעקב לווינסון, לשווייץ, להציל את הבנק.

לווינסון, שסירב לפני כמה חודשים לקבל עליו את תפקיד שר־האוצר, עלה לכותרות עת הכשיל נגיד בנק ישראל, משה זנבר, את ניסיונו לרכוש בשקט את בנק ארץ־ישראל בריטניה, ולמנוע הפסדי־עתק של המדינה כתוצאה מפשיטת־רגל פומבית.

עתה שלחו ספיר, כדי לעשות מה שזנבר הכשיל בארץ: העברת הבעלות של הבנק בשווייץ, בשקט, מידי טיבור לידיים אחרות, והבטחת קיום הבנק כנגד קבלת נכסיו בישראל, בעיקר המיפעלים אתא, לודז'יה, השקעות בחברה לישראל וכן בבנק לפיתוח התעשייה.

אם חשב ספיר, כי הפעם יצליח להציל את טיבור בשקט, דאג זנבר למנוע זאת. יום אחד לאחר יציאתו של לווינסון את הארץ, פירסם כתבו הכלכלי של הארץ, הנאמן לזנבר אישית, את פרשת הסתבכותו של טיבור, תוך הדגשת הקשרים הקרובים בין ספיר לטיבור.

פיצוץ הפרשה בעיתונות הישראלית חולל סערה ציבורית, המקבילה למה שקורה עתה בגרמניה, שם הסתבך הבנק המחוזי של הסן, המחזיק ב־34% ממניות הבנק של טיבור, בהפסדים של 600 מיליון מרק.

בגרמניה מאשימים, כי טיבור הוא שגרם לחלק ניכר מן החפ־סדים של הבנק הגרמני, כשכבו אותו בעיסקי־המקרקעין שלו, בעי־קר בפרשת קרקעות בית המדו־כה ברומא. אופיני לשווייץ הוא, כי הפרשה הוזכרה רק בידיעה קטנה בעיתון בציריך. בגרמניה היא חולקה שערה בגלל מערכת־

הרכבת ✶ של אייכמן

זנבאום (51), הוא יליד הונגריה, כמיהו כנגיד בנק ישראל, זנבר. הוא ניצל מהשמדה תודות לרכבת־המיוחסים של ד"ר ישראל קסטנר, שיצאה באישורו של אדולף אייכמן. צחוק הגורל: אותו עורך־הדין שמואל תמיר, שקנה את עולמו בתקפו את קסטנר על קשריו עם הנאצים, הוא שהגן לפני שש שנים על רוזנבאום, ניצול הרכבת של קסטנר, בהצליחו למנוע מכל העיתונות הישראלית את פירסום כתבת הלייף, על קשריו עם עולם הפשע האמריקאי. כל העיתונות שתקה — מלבד העולם הזה, שהביא את הסיפור המלא וגרם גם להעלאת הנושא בכנסת, על־ידי ח"כ אורי אבנרי.

מייד לאחר תום מילחמת־העולם עלה רוזנבאום ארצה, הצטרף לקיבוץ משואות־יצחק של הפועל־המזרחי. אך חיי הקיבוץ לא היו לרוחו, ושנה לאחר־מכן היה כבר בשווייץ, כנציג מחלקת העלייה של הסוכ־נות היהודית. ראש מחלקת העלייה היה אז יצחק רפאל, ידידו ופטרונו של רוזנ־באום כל השנים, שנעזר לאחרונה בתרו־

הבחירות הנערכת עתה במחוז הסן — כישראל בגדל המילחמה בין ספיר לזנבר.

השערוריה האדירה שפרצה בגרמניה גו־רמת שם עכשיו לתסיסה אנטי־שמית מחו־דשת. שוב מופיע היהודי כרמאי.

• בנשיאות הוועדה הכלכלית ב־1973. שני מימין: אליהו סורסקי, בנקאי ממכסיקו.

„לייף" מאשים

זהו צילום אחד מעמודי שבוע־ון הלייף האמריקאי, שהצליח להוכיח כי מנהלים של הבנק של טיבור רוזנבאום עוסקים בהעברת כספים שחורים, שהושגו בתעשיית הפשע האמריקאית.

מותיו במערכות הבחירות הפנימיות ב־מפד"ל.

מילחמת השיחרור עברה על רו־זנבאום כשהוא יושב בשווייץ ומטפל בעלייה. כידוע, מיספר ה־עולים משווייץ לישראל בכל ח־שנים מאז לא הגיע אף ל־500, כך שנתר זו זמן פנוי רב, לענייניים אחרים.

שווייץ היתה באותה תקופה מרכז פיננסי, אליו הגיע לעיתים תכופות מי שהיה לאחר קום המדינה מנכ"ל מישרד־הבטחון — פנחס ספיר. ספיר למד להכיר את האיש של רפאל בז'נווה, נעזר בו בעיסקות שונות שהותירו לטיבור הכנסה נאה ושמנה.

באותה תקופה פעל בשווייץ ישראלי־לשעבר נוסף, שירד מן הארץ יחד עם רוזנבאום: ויליאם רובינסון, בעל תעשיות הבירה ויצרן הטלוויזיה זניט בישראל. טיבור ורובינסון סייעו לספיר בעסקיו, התיידדו עם הנציג של ספיר בשווייץ, ד"ר צבי דינשטיין, שלמד שם מישפטים.

דרכון אי־שירות בצה"ל

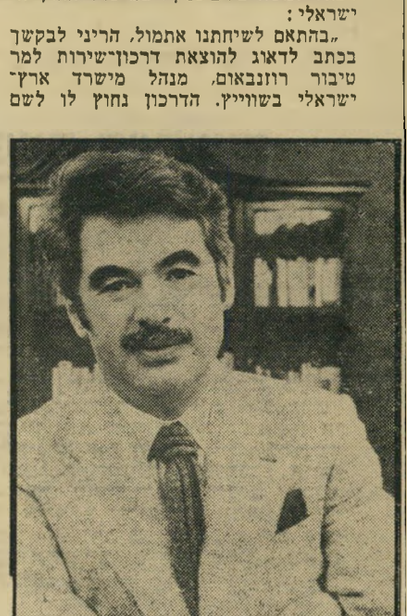
ב ינואר 1951 החליט מישרד־הביטחון, כי הגיעה השעה ששליח מחלקת ה־עלייה, טיבור רוזנבאום, יתן לצה"ל את שירותו ככל אזרח אחר. אבל טיבור לא חלם כלל לבזבז כמה שנים טובות מחייו למען צה"ל. בפברואר 1951 כתב ליצחק רפאל:

„הנני מצרף לך את העתק בקשתי בנוגע לדיחוי (הגיוס). אני תיקווה כי הקונסוליה קיימה את הבטחתה והעבירה זאת באורח טלגרפי למר ניב. במיקרה שלא, הרי לך הבקשה, ונא תמציא זאת לידיו. קשה לי למצוא מילים כדי להודות לך על מסירותך הרבה בעניין, ואשתדל להיות באותה מידה תמיד לרשותך. ברכות לבביות לגאולה, לבנך הנחמד, לרב מיימון שליט"א, בתיקוה כי העניין סוף כל סוף יסודר."

ואכן, רפאל הסדיר את העניין, ומישרד־הביטחון ויתר על שירותו הצבאי של טיבור. ויתור זה היה מוזר ביותר, כיוון שאותה עת ניהל טיבור, בעזרת רפאל, מאבק קשה מול מדינת ישראל — ולא סתם דרכון, אלא דרכון־שירות.

רוזנבאום החזיק בדרכון ישראלי רגיל, שתוקפו הוארך מדי־פעם בהוראה אישית של שר־הפנים המפד"לי, משה־חיים שפירא. הארכה מיוחדת זו ניתנה בגלל אי־בואו של טיבור לארץ, לצורך הארכה נורמלית של השהות בחו"ל. אולי מחשש מפני גיוסו לצה"ל. מכל מקום, ב־8 בפברואר כתב רפאל למשה צ'רבינסקי, במישרד־החוץ ה־ישראלי:

„בהתאם לשיחתנו אתמול, הריני לבקשך בכתב לדאוג להוצאת דרכון־שירות למר טיבור רוזנבאום, מנהל מישרד ארץ־ישראלי בשווייץ. הדרכון נחוץ לו לשם

הגרמני

ויל'הלם האנקל, יושב־ראש הבנק המחוזי של הסן, שסיבך את הבנק שלו בהשקעות כוש־לות, היה מעורב בעיסקות גם עם רוזנבאום.

קלות תנועה בנסיעותיו, בשליחות מחלקת העליה."

כעבור ארבעה ימים בלבד כבר שלח טיבור לרפאל מיברק, בו הודה לו על קבלת הדרכון. באוקטובר 1953 דרש מישרד־החוץ את הדרכון חזרה. רפאל הת־ערב שוב. הוא שלח לטיבור מיברק בו הודיעו: „מישרד־החוץ התחייב להודיע לקונסוליה לא לבקש חזרה את דרכון־השירות."

אולם ב־1954 נבחר רפאל לכנסת, חדל לכהן כראש מחלקת־העלייה, ושוב היה הדרכון בסכנה.

רפאל ניסה לעזור, אך לשווא. דרכון־השירות נלקח. טיבור ניאלץ להמתין עשר שנים, עד שהצליח להתמנות כקונסול של מדינת ליבריה באירגון האומות המאו־חדות בז'נווה, לקבל דרכון דיפלומטי. חשיבותו של דרכון זה התבררה, כאשר בסוף שנות ה־60 נחשפה רשת עובדיו, ש־העבירו כספי־פשע אמריקאיים לבנק שלו בשווייץ.

בנק לשימוש פרטי

ב אותן שנים 1955־1954, עשה טיבור את הזינוק הנחשוני של חייו.

הוא התוודע אל יחזקאל דגן, איש מיש־לחת־השילומים הישראלית בגרמניה, שהיה

העולם הזה מאשים

והו שער של העולם הזה, בו הובא בשנת 1968 סיפור ההשקעות הזורמות מרא־שי הפשע המאורגן בארה"ב לישראל.

אחראי לחתימת שורה ארוכה של עיסקות בדבר רכישת ציוד לישראל. אחת ה־עיסקות היתה רכישת אלפי צריפים ב־שוודיה, עבור שיכון עולים, שעמדו לבסוף ריקים שנים רבות.

כאשר התוודע ראש מחלקת־העלייה ב־ז'נווה, טיבור רוזנבאום, אל יחזקאל דגן, היה כבר דגן בעל הון ניכר, שנאמד ב־שניים־שלושה מיליון דולר. השניים החלי־טו כי במקום לעשות עסקים בשביל מדינת־ישראל באמצעות בנקים אחרים, מוטב להיות בעלי בנק.

הם התקשרו עם שמואל שפס, אזרח שווייצי, ויחד איתו הקימו את הבנק ה־בינלאומי לאשראי. דגן היה כבר אז אדם בעל עבר מעורפל. לפני שיצא לעבוד במישלחת־השילומים היה איש־אמונו של לוי אשכול, שיכנע את הנוגעים בדבר להקים חברה בשם מתוס, בה השקיעו כס־פים הממשלה, בנק לאומי ומשקיעים זרים. מטרת החברה היה להלוות כסף למשקיעים זרים, אולם תוך זמן קצר התברר כי דגן הילווה את כספי החברה לקרוב־מישפחה שלו, שרכש את מפעל האמאייל של פלא־לום שפשט את הרגל.

יציאתו לעבוד בחו"ל היתה מעין גלות, אולם הגלות איפשרה לדגן לצבור את ההון, שבאמצעותו ייסד טיבור את הבנק שלו.

משך שבע שנים ניהל רוזנבאום בנק צנוע וסולידי, שהיה קשור בעיקר בישראל. רובינסון ודגן החלו עושים בארץ עסקים רבים, בהשתמשם בבנק של טיבור ככיסוי. בשנת 1955 רכשה הקבוצה את תעשיות הבירה, באמצעות חברה בשם כרמל טראסט הרשומה בוואדוז, בירת ליכטנשטיין.

ההסכם שבין רובינסון לדגן הופקד בבנק של טיבור, בסודיות מוחלטת, כיוון שלדגן, כאזרח ישראלי, אסור היה להחזיק כספים בחו"ל. אחר־כך עשו יחד עיסקות־קרקע בבת־ים, יחד עם מישפחת מי שהיה ראש־העיר, מנחם בן־ארי. בשנות ה־60 קנתה הקבוצה את טכסטיל בית־שאן, ומייד ל־אחר־מכן את לודז'ה.

ב־1962 גילה רובינסון כי דגן ורוזנבאום מרמים אותו, וקיבל בבית־המישפט ב־ז'נווה צו לגילוי כל מיסמכיו של דגן, שהיו שמורים בבנק של טיבור. גילוי ה־מיסמכים עלול היה להביא לחיסולו של דגן בישראל, ודגן נכנע. הוא קיבל מרו־בינסון חצי מיליון דולר — שהיו מופקדים בבנק של טיבור — וכן את מיפעל לודז'ה, בעוד רובינסון נשאר עם הבירה והטכסטיל.

הפרשה לימדה את רוזנבאום דבר חשוב: כי דגן וכספו נתונים בידיו, לשבט או לחסד. מעתה ואי־לך עתיד היה דגן להמשיך לחדי־פיע כנציגו של רוזנבאום, אבל זה האחרון חיה בעל־הבית, ותוך שנה־שנתיים הוא זרק את דגן לחלוטין מן העסקים, והשתיט יבדו על הכל, כולל הבנק.

נישואין וסינ־דיקאט הפשע

ר וזנבאום קיבל בינתיים תיגבורת, מכמה כיוונים. האחד, מישפחתו ה־חדשה. הוא התחתן עם סטניה שטרן, אחו־תו של ויליאם שטרן, איש־העסקים היהודי־בריטי שנכנס לעולם־העסקים בבריטניה ב־סערה, תודות לנישואיו עם בתו של ה־מולטי־מיליונר יהושע פראשווטאר. הנישו־אים העבירו לבנק של טיבור עסקים רבים של מישפחות שטרן ופראשווטאר.

תיגבורת נוספת: רוזנבאום מכר חלק מן הבנק שלו לאיל־העסקים היהודי־קנדי ליאו בלומפילד, נכנס באותו זמן לעסקים עם עולם־הפשע האמריקאי. הקשר הזה נוצר באמצעות סילוואנו פראדמן, בנו של דוד פראדמן, מלווה־בריבית לסוכנות היהו־דית ונציג רסקו בשווייץ.

סילוואנו שידך בין טיבור לאנ־שי לנסקי, ומייד נפתח סניף של הבנק באיי בהאמה, דרכו הוברחו עשרות מיליוני דולרים לבנק ש־בשווייץ. ההפקדות האדירות של כספי הפשע של אירגונו של מאיי לנסקי, דירבנו את הבנק ליגדיל בלתי־רגיל. הוא פתח סניפים ב־מקומות שונים, מאזנו גדל במהי־רות, ועבר את מחצית המיליארד פרנקים שווייציים.

באותה תקופה החל בפעילות בשווייץ ובישראל אדם נוסף, הרפתקן ונוכל בינ־לאומי, שהיה אחד הגורמים להסתבכותו של רוזנבאום כיום: ג'ורג' מגדל, או מג־טאלו.

מנטאלו, שעלילות ההונאה שלו באירופה אחרי המילחמה יכולות לשמש עלילה ל־סרטים שיגרמו להעוקץ להסמיק מבושה, החל בסוף שנות ה־50 לפעול בישראל, כמו כמה וכמה נוכלים בינלאומיים. בין השאר רימה את כור, מכר להם ציוד משומש ובלה של מיפעל לייצור נורות, וכור הקימה מיפעל בשם ישרום, שהפסיד ללא־הרף.

בישראל נכנס מנדל כשותף, עם הקבלן יעקב ארמרניק, לחברת אריאב, שבנתה בין השאר את בית מעיא בדרך פתח־תיקווה בתל־אביב.

אריאב ומנטאלו יזמו את רעיון בניית רמת־החייל, כשיכון נכי מילחמת־השיחרור, שהזורים לשניים רווחים נאים. בתחילת שנות ה־60 הכיר מנטאלו את רוזנבאום, ועודד אותו ועוד בנקאי סולידי והגון מבאזל, בשם מקס זליגמאן (בעל בנק זליגמאן לשעבר, כיום בנק רובינסון), ל־היכנס להרפתקת קרקעות בית־המלוכה ב־רומא.

קרקעות מישפחת המלך

ל מישפחת סבויה האיטלקית היו עשרות אלפי דונם ליד אוסטיה, פרבר של רומא. ונמל התעופה ליאונרדו דה־וינצ'י. המקום נקרא „מרינה ריאלי" — אחוזת הים — וכולו יערות אורן עתיקים ונפלאים.

השטח הוחרם על־ידי ממשלת איטליה אחרי מילחמת־העולם השנייה בגלל שיתוף־הפעולה של המלך עם הגרמנים. מנטאלו קנה את השטח כולו במחיר של 10 סנט המטר, הכניס שותפים במגמה להפשיר את החרמה ולפתח את השטח. אחרי שמנטאלו ורוזנבאום קנו את השטח, הם הכניסו את זליגמאן לעיסקה, תמורת שישה מיליון דולר שהשקיע בפיתוח המקום.

זליגמאן הביא אחריו את סר זיגמונד וארבורג, מראשי עולם הפיננסים היהודי באירופה. וארבורג נכנס אף הוא כשותף. כעבור זמן נוכח זליגמאן כי רימו אותו, החליט לצאת מן השותפות בכל מחיר.

הוא קיבל 2500 דונם תמורת הוספת 2.5 מיליון דולר על השישה שהשקיע. חישבו לו את ערך הקרקע לפי 750 דולר המטר, כאשר ה־6 מיליון היו הפסד. עיסקה זאת גרמה כעבור שנים אחדות לחיסולו של זליגמאן, ולמכירת הבנק לרוזנבאום, והיא כיום אחד הגורמים שחיסלו את טיבור.

השטח שנותר חולק בין מנטאלו ל־ווארבורג מחד, לבין רוזנבאום מחד. מאז שוררת איבה עזה בין רוזנבאום לווארבורג, זה האחרון נלחם בטיבור בכל האמצעים, כאשר טיבור, למשל, מסייע למנכ"ל החברה לישראל, מיכאל צור, להמשיך בתפקידו, כנגד וארבורג המבקש לסלקו. ההשקעה האדירה של טיבור בקרקעות הביאה, לפני כמה שנים, את הפיקוח על הבנקים בשווייץ לידי דרישה כי יפריד בין עיסקי הבנק

(המשך בעמוד 23)

„מלחמת יום הכיפורים היתה ישועה־בהלם - אילו אחרה בכמה שנים, יתכן שצה"ל היה מובס ומתפורר"

ישועה בהלם

במלאת שנה למלחמת יום־הכיפורים, פותח „העולם הזה" בכתבה זו את הוויכוח הפומבי המיקצועי על חלקו של צה"ל במלחמה זו, ועל הסיבות היותר־עמוקות לכישלונות שהיו.

יותר מזה: בסידרה זו חונך „העולם הזה" למעשה ענף חדש בעיתונות הישראלית — ענף שחסרונו היה כשלעצמו מחדל לא־ייסלח ובלתי־מובן: הפרשנות הצבאית.

יש בארץ כתבים צבאיים מוכשרים, המוסרים לציבור מידע על הנעשה בצה"ל, עד כמה שהדבר ניתן. יש קצינים־בכירים לשעבר, המחווים מדי פעם דיעה על מאורעות פוליטיים, או המשמשים דוברים ומתרצים בלתי־רשמיים למערכת־הביטחון.

אולם חסרו בעיתונות לחלוטין פרשנים צבאיים אמיתיים — אנשים שתפקידם הוא לנתח ולפרש את ההתפתחויות הצבאיות, את הדוקטרינות של צה"ל ואת מהלכי המילחמות — כדי לחשוף את הטעון תיקון, לטפח את הטעון שמירה ולאפשר לציבור חנאור לעצב לעצמו דיעה עצמאית על המוסד החשוב ביותר במדינה.

בארצות אחרות מילאו פרשנים צבאיים לא פעם תפקיד חיוני בשינוי פני הצבא. הדוגמה חבולטת ביותר לכך ניתנה, אולי, על־ידי הפרשן הצבאי הבריטי המנוח, סרן (מיל.) לידל הארט.

בנימין עמידרור, סרן (מיל.) בצה"ל ואיש חיל־השיריון, משך את תשומת־לב הציבור לראשונה, זמן־מה לפני מילחמת יום־הכיפורים, כאשר פירסם מאמר בו מתח ביקורת קטלנית על מיבנה כוחות־הייבשה של צה"ל. ביקורת זו התאמתה בצורה טראגית במילחמה האחרונה.

לפי בקשת „העולם הזה", הסכים בנימין עמידרור עתה לכתוב סידרת־מאמרים, שנועדה לבחון את כל היסודות הצבאיים־המיקצועיים של צה"ל, לאור לקחי המילחמה. אין ספק שסידרה זו תגרום לוויכוחים ערים ביותר, בייחוד בחוגים מיקצועיים. „העולם הזה" מקווה שוויכוח זה יתרום תרומה ייחודית לבניינו מחדש של הגוף המופקד על הגנת המדינה.

כמו כל המאמרים החתומים ב„העולם הזה", משקף גם מאמר זה את דעתו הבלתי־מצונזרת של הכותב, והוא לבדו אחראי לה. „העולם הזה" יפרסם ברצון דיעות סותרות, ברמח דומה.

כתבת השבוע היא הקדמה כללית לסידרה. החל בשבוע הבא ינתח בנימין עמידרור את קרבות צה"ל בשלוש המילחמות האחרונות, כדי לאבחן את גורמי הכישלונות של יום־הכיפורים.

מאת **בנימין עמידרור**

נקודת הראות הצבאית המיקצועית היתה מילחמת יום־הכיפורים בגדר ישועה־בהלם.

באוקטובר 73' נמצא צה"ל בשלב מתקדם ביותר של בניית כוחותיו, אירגונם והכנתם — ללחימה על פי מושגים מוטעים בתכלית, ובהתאם לתפיסות מוגדרות היטב — אך מעוותות והרות־תאסון.

אילו איחרה המילחמה בכמה שנים, יתכן שצה"ל היה נעשה מכונת־לחימה מקודקדת כל־כך, שכשדחי־הקרב היה מתפורר ומוכם מיד, ולא תקומה.

מפני סיבות שונות, ובעיקר עקב הבורות הנפוצה מדי, בכל החוגים, בכל הנוגע לענייני צבא, מיהר הציבור הישראלי לתלות את קולר כישלונותיו היחסיים של צה"ל ביום־הכיפורים בשורת „המחדלים" הידועים, המדיניים והמודיעיניים.

איוולת זו, מוטב שתתחזוף מיד מן העומק.

כבר מן ההתחלה היתה השפעתם המעשית של כל המחדלים הללו מועטת, ואחרי 12 או 24 שעות התאפסה לחלוטין, לפחות עד כמה שהלחימה בפועל נוגעת. צה"ל פעל בשדה־הקרב לא מפני „המחדלים", אלא בדיוק כפי שנבנה, אורגן, חונך ואומן ללחום. גם אין ספק כי החל מן היריה הראשונה עשו כל המפקדים והחיילים כמיטב יכולתם. הלחימה לא עלתה יפה, רק משום הטעויות והשגיאות הבלתי־נסלחות שעשה צה"ל עצמו בתחום הצבאי־המיקצועי המובהק.

זהו המחדל האמיתי והחשוב באמת של מילחמת יום־הכיפורים.

איך קרה הדבר?

הפלמ"ח אשם

הסיבה הקצרה, אך האינטנסיבית, של העוצמה הצבאית הישראלית מתחלקת לשלושה שלבים: שלב „ההגנה", שלב „צה"ל־כיפורים" ושלב „אחר כיפורים".

שלב „ההגנה" החל עוד טרם קום המדינה, והסתיים בראשית שנות החמישים.

הפרק החשוב בו היה, כמובן, מילחמת־העצמאות. בעיצומה נוסד צה"ל, כהמשך ישיר ורצוף של אירגון „ההגנה", אשר נתגלגל בכעין־צבא־סדיר. מגלמה האופייני ביותר של תקופה זו הוא הפלמ"ח, אשר שימש גם מעיין־ההשראה נשוא־החיקוי והמקור הראשי למפקדים עבור כל צה"ל.

אבל כנוף צבאי, היה הפלמ"ח בלתי־מיקצועי — אם לא אנטי־מיקצועי — ועוד ביודעין ובכוונה. בפירוק הפלמ"ח תם דויד בן־גוריון את תרומתו הישירה החשובה ביותר לביטחון ישראל.

אבל פירוק הפלמ"ח לא הועיל לתקן אלא חלקית את הנזק הבסיסי אשר נגרם קודם לכן, בעת שהוחלט להש־

„במילחמת יום הכיפורים גילה צה"ל עקרונות שנכתבו בספרים ושהוגשמו בשדה־הקרב במשך עשרות ומאות בשנים"

תית את צה"ל־המתאווה על „ההגנה", ולא על האסכולה הסדירה של הצבא הבריטי. כך, גם אחרי שנעקרו השפעותיו הפוליטיות, וחלק ממושגיו החברתיים והמיקצועיים היותר־משונים של הפלמ"ח, בכל זאת נשארה המנטליות המיקצועית — כלומר, הבלתי־מיקצועית — שלו שוררת בצה"ל, בכך הסיבה וההסבר לרוב הליקויים והעיוותים ה־בסיסיים, המפריעים עד היום את התפתחותו של צה"ל כ־מכונת־לחימה תקינה ויעילה.

חיל־האוויר יבדי נמצא כ„מורשת ה־פלמ"ח". הוא נכנס על־ידי יוצאי חיל־האוויר האנגלו־סכסיים, והתפתח כצבא נפרד־למעשה, בעל תודעה מיקצועית ומושגי־איכות שונים — ועדיפים — על אלה המקובלים בצה"ל „הכ־ללי".

עקומת העליונות

שלב הראשי השני בהיסטוריה של צה"ל נמשך מסוף השלב הקודם, דרך מיבצע „קדש", ששת הימים, מילחמת ההתשה 1967—1970 ועד השעות הראשונות של מילחמת יום־הכיפורים.

ב„קדש" לחם צה"ל לראשונה כצבא, שאופיין ומושגיו הבסיסיים קרובים לאלה של הצבאות המקובלים מאשר להללו של אירגונים מעין־צבאיים, נוסח „ההגנה".

בעברו ליעדים החדש אשר נפתח בפניו, נכנס צה"ל לתקופת „תגליות": כ„קדש" גילה את השריון ואת ההתקפיות; בששת הימים — את האוגדה ואת חיל־האוויר; בהתשה — את הלוגיסטיקה ואת הארטילריה; ביום־הכיפורים — את חיל־הרגלים, הנ"מ, הנ"ט, ההנדסה ועוד אי־אלה מקופות, עקרונות וכלים, אשר כולם מפורטים בכתובים וגם נוסו והומחשו בשדות־הקרב, מזה עשרות, מאות או אלפים בשנים.

עצם המעבר לשלב השני היה בו משום התקדמות מהותית, ובמרוצת התקופה חלו שיפורים רצופים בכושר הביצוע של צה"ל, אשר בין „קדש" לששת הימים גרמו להתרחבותו המתמדת של פער האיכות בינו ובין צבאות־ערב.

הדיבורים על פער האיכות החלו עוד בתש"ח. אבל בשדה־הקרב לא תמיד נמצא להם או כיסוי הולם. צבאות סוריה ועיראק לא הוכו עד סוף המילחמה, ומאזן ההת־נגשויות בינם ובין צה"ל לא נטה כלל לרעתם. הלגיון של עבדאללה עוד היטיב לעשות: עדיפותו המיקצועית על החטיבות הרגילות ועל יחידות הפלמ"ח שמולו בלטה במיקרים רבים מדי. בדרך־קבע ריתק הלגיון — ולעתים גם הביס — כוחות עדיפים של צה"ל.

במערכת סיני 1956 פעל צה"ל כמכונה יעילה מזו המצרית. אבל יש לדעת כי בכך הקרבות של מילחמה זו נתנה צה"ל מעריכות כמזתית משמעותית־מכרעת, ואילו המצרים השקיעו אז את מירב כוחם בהתגוננות מזך הנחיתות הבריטיות־צרפתיות באיזור הסואץ.

מילחמת ששת־הימים הראתה כי פער האיכות שבין צה"ל לאוייביו הערביים לא הצטמצם מאז „קדש", אלא הלך והתרחב. לעומת זאת, נוכחנו ביום־הכיפורים כי שב הפער האיכותי וקטן.

שררה תחושה מאוד לא־נעימה, שסגירת הפער איננה רק אפשרית, אלא אולי אף קרובה.

„משחק" זה של הפערים האיכותיים הוא התופעה

„בששת הימים לא ניצח צה"ל, אלא הובסו הערבים - גם על־ידי עצמם"

המדאיגה ביותר בתחום היחסים הצבאיים שבינינו ובין מדינות־ערב, ולכן יש להבינו לאשורו.

חיל־האוויר ניצח

ד מונח „פער איכותי" מתייחס לשני מושגים שונים ונפרדים. קיים פער איכותי „בסיסי", או „רא־שוני", בין הצבאות, שמקורו בתכונותיה של החברה ממנה צמח כל אחד מהם, ובאופי השפעתן של התכונות הללו על יכולתו של הצבא להתאים עצמו לדרישותיה של מילחמה, המבוססת על טכנולוגיות מתקדמות ועל רמה גבוהה של אירגון ויוזמה חברתיים.

אבל בשדה־הקרב לא משפיע „הפער הבסיסי", אלא אופן התבטאותו בפועל, בצורת הפער „המיושם" או „המעשי".

בין קדש לששת הימים, כמו בין זו ובין יום הכיפורים, לא חל כל שינוי של ממש במימדיו ובאופייו של „הפער הבסיסי", המפריד את החברה הערבית מן הישראלית ואת צה"ל מצבאות מצריים, סוריה או ירדן. שינוי כזה יתכן רק כתוצאה מצטברת מתהליכים חברתיים־תרבותיים ממושכים ויסודיים מאוד, אשר יידרש להם פרק זמן ממושך נוסף, עד שיוכלו להתבטא משמעותית גם במישור הצבאי.

לא כן במישור של הפער המעשי. שם התחוללו שינויים גדולים. בין קדש לששת הימים בלע צה"ל ועיכל את „תגליתיו" ממערכת סיני, איתר ותיקן שגיאות שונות אשר נחשפו במהלכה — כמו אירגונן והפעלתן של מסגרות אוגדיות (דיביזיוניות) — ובעיקר העמיק, בכל השטחים, את ההתמחות המיקצועית־הטכנית (אבל ל א את החשיבה הצבאית, את הכשרת המפקדים, או את איכות הפיקוד והמצביאות).

גורם הניצחון בששת הימים היה עוצמת־האוויר.

כבר צויין קודם כי זרוע־האוויר הוקמה כיוצאת דופן, על פי המקובלות הבדוקות שבעולם הצבאי. ממילא היתה, מראשיתה, יעילה ומעולה יותר מן הממוצע הצה"לי ה־כולל; וחשוב יותר — היה ביכולתה למצות מירבית בפועל את היתרונות החברתיים של ישראל לצרכי יצירת עוצמה צבאית. לכן, בעוד שהפער „הבסיסי" שלטובת צה"ל היה שווה לגבי כל מרכיביו, חיל־האוויר לבדו הצליח לייישמו ולבטאו מירבית גם במישור של הפער „המעשי".

מירוץ הטאנקים

ד ערבים, מצידם, תרמו באורח מכריע להרחבת הפער המעשי לרעתם. הם לא היו נכונים להודות בנחיתותם הצבאית המהותית, והישלו את עצמם, שב־

„לפני יום הכיפורים פעל צה"ל בכל כוחו להפוך את עצמו לצבא גרוע יותר"

יכולתם לתכנן ולבצע לוחמה מודרנית, ככל צבא בעל בסיס תרבותי וטכנולוגי אירופי.

ביצועיהם בששת, בעיקר בנושאי הנ"מ והנ"ט, היו עלובים כל כך, שבמרבית המקומות לא שימשו כלל „אוייב סביר": אף כאשר לחם צה"ל בצורה גרועה ביותר ועשה שגיאות נוראות, התפוררו הכוחות שמולו במימדים ובקצב כאלה, אשר בנסיבות האירוע היו בלתי־סבירים.

בששת הימים לא ניצח צה"ל, אלא הערבים הובסו — ועל־ידי עצמם לא פחות מאשר מכוחו של צה"ל. אבל צה"ל לא הבחין כלל באמת זו. שיכור מעצם עוצמת ההצלחה, הספקטקולרית, פנה כמרץ רב למסד, להטמיע ולחזק את כל השגיאות, הטעויות והעיוותים אשר המילחמה

קו בר־לב היתה תרומתו האותנטית של עם ישראל לרשימת מעשי־האיוולת הצבאיים בהיסטוריה

חוכיחה־כביכול את נכונותם, על אף שסתרו בפירוש את הכתוב ב„ספרים" הבדוקים וחמקובלים.

הטאנקו־מאניה הגיעה לשיא, שדומה לו לא יימצא גם בתקופות הזוהר של „אסכולת־הטאנק" בגרמניה ובבריטניה. אנשי שרירן רבים וטובים טענו במאמרים מפורטים כי הטאנק עובר בכל, עושה הכל, שולט בכל וכל שאר חילות־הייבשה יועילו רק אם ובמידה שישרתו את הטאנק. השקפות אלו אמנם הופיעו בצה"ל כקביעות תורתיות עוד לפני ששת הימים, אבל רק אחריה הפכו לתורת־חיים בלתי־מעורערת.

מעמדו וחשיבותו של חיל־הרגלים פחתו והלכו במהירות. חימושו, ציודו והטקטיקות שלו הוזנחו. קצין רגלים או צנחנים ששאף להתקדם, התאמץ לעבור „הסבה" לשריון. אבל קציני הטאנקים לא חשו כל צורך ללמוד את תורת

„במילחמת ההתשה גילה צה"ל את הארטילריה"

החי"ר, ובוודאי שלא אילצום ולא עודדום לכך מלמעלה.

כי הפרוכלמטיקה של הכנת כוחות־היבשה למלחמה הצטמצמה, פחות או יותר, למאמץ טיפוחו של עדרי־טאנקים גדול ומשוכלל ככל האפשר; וכמילחמה עצמה — לשילוחו בגושים צפופים הישר קדימה, תוך גרימת „הרס שריון" נורא כך־כך, שכך התנגדות תנופף ידניו ותתפורר מיד, באכידות עצומות לאוייב.

חיל־האוויר, הגם שהמשיך ושמר על איכות אמיתית והקפיד על סטנדרטים גבוהים — ולא יחסית לרמה הערבית, אלא לרמת טייסי ארצות־הברית — איבד גם הוא את הפרופורציות ויצר את הרושם, שיוכל לחזור תמיד וללא קושי מיוחד על מעלליו בששת הימים.

„אחרי ששת הימים ניגש צה"ל, שיכור הניצחון, למסד את כל שגיאותיו ומעוותיו"

יתר על כן, נקבע בו דוקטרינרית, כי חיל־האוויר הינו אחד „החיזוק המסתערים" בקרב היבשה, יצד הרגלי והטנק!

איוולת בר־לב

מ יחמת ההתשה „הגדולה" (70—1967) חייבת היתה לשמש הזדמנה ואתרעה. אבל צה"ל של הימים ההם האמין באמת ובתמים שהוא הטוב בצבאות אשר היו מעולם, וצמרתו דאז הרחיקה מאוד לכת במאמציה למנוע העברת האידיליה על־ידי ויכוח או ביקורת, פנימיים או חיצוניים. אבל בלעדי אלה לא יתכן לאבחן שגיאות ולתקנן.

רק באווירה זו, יכול היה להיווצר „קו בר־לב" — תרומתו האותנטית של עם ישראל לרשימת מעשי־האיוולת הצבאיים הגדולים שבהיסטוריה; ורק בנסיבות אלו יכולנו להאמין, בעקבות עמדתם המוצהרת של צה"ל ושל הממשלה, כי מלחמת־ההתשה אכן נסתיימה כניצחוננו הגדול, בשעה שלאמיתו של דבר היו תוצאותיה הסופיות בבירור לטובת מצריים.

היחיד בכל צמרת המדינה שטען זאת במפורש היה עזר וייצמן, אבל כל שאר אנשי־הצבא הכחישוהו, וכך הוצגו טענותיו כניגוח לא־רציני ולא־אחראי מצד אופוזיציונר פוליטי.

חיל־האוויר „הרשמי" עצמו התעלם ביודעין מהסקנות אמת מן ההתשה. כבר במילחמת־העולם השניה הוכח כי מערך נ"מ קרקעי, בהיותו משוכלל וצפוף דיו, יכול להשיג שליטה בשמיים שמעליו, גם כאשר העליונות האווירית הכללית בזירה שייכת, ללא עוררין, לעוצמת־האוויר העויינת.

בסופה של ההתשה, שבו המצרים והרוסים והוכיחו זאת בצורה שאיננה מניחה מקום לספק. אך חיל־האוויר וצה"ל כוונו סירבו לקרוא את הכתובת שעל הקיר.

כך, בין ההתשה לכיפור, שב הפער „המעשי" שבין צה"ל לאויביו על עקבותיו.

צה"ל פעל בכל כוחו להפוך את עצמו לצבא גרוע יותר, ואילו צבאות ערב אזרו אומץ להבחין במיגבלותיהם.

הצבא המצרי של אוקטובר לא היה טוב יותר באורח מהותי, וגורמי הנחיתות הצבאית הבסיסית שלו יחסית לצה"ל לא נשתנו במאום. הוא רק לא חרג מתחומי מיגבלותיו — מיגבלותיו נשארו כולן. הצבא אשר צלח את התעלה ב־6 לאוקטובר היה בנוי, מאורגן ומוכן ללחימה באורח גרוע ביותר.

מעוזים לא צדח צבא גדול כך־כך, אחרי הכנות ממושכות כך־כך, מול כוחות נחותים כלכך והשיג הישגים אפסיים כך־כך, שרק התעו־

„במילחמת ששת הימים הגיעה הטאנקו־מאניה לשיא עולמי - עדרי טאנקים שולחו קדימה"

בות מבחוץ עמדה בינו ובין כיוונו המוחלט.

אין לומר שהצבא המצרי או הסורי שבמילחמה האחרונה היה טוב יותר מקודמו, שהובס בששת הימים. הוא היה רק שונה, וכיוון שצה"ל חי עדיין את תהילת יוני 67', די היה בשינוי זה כדי להוציאו בן־רגע משיווי־משקלו.

הגם יום הכיפורים החזיר אותו אל נקודת ההתחלה של השלב השני בהתפתחותו — אל תחילת הדרך הנכונה עליה עלה ב„קדש", ואשר ממנה סטה כבר במסעו הראשון. בנקודה זו, במבצע קדש 1956, ראוי לפתוח ולבחון מה ואיך קרה ביום הכיפורים — ומה ואיך יש לעשות כדי שהדבר לא יקרה שנית.

ספורט טוטו

השבוע לא יתקיים מחזור הי מורים בגלל יום־הכיפורים. המחזור הבא של משחקי הליגה הלאומית וליגות א' יתקיים בשבוע הבא — ב־5.10.

* * *

מינימום הפרס הראשון
350.000 ל"י
(כולל העברה)

* * *

מינימום כלל הפרסים
500.000 ל"י
(כולל העברה)

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

במדינה

העם

אלמלא היה המחדל

הסקת הלקחים מאסון יום־הכיפורים נמצאת עדיין בשיב הראשון — אם החלה בכלל

כל אדם שקרה לו אסון, משייך אסון זה אינסטינקטיבית למקום ולזמן שבו אירע. בעברו שוב באותו מקום בנסיבות דומות, תהיה לו הרגשה כמוסה שהאסון יתרחש שם שנית.

ביום־הכיפורים 1974 לא יהיה אף אדם אחד בישראל שלא תהיה לו ההרגשה כי הנה עומד לקרות שנית מה שקרה ביום־הכיפורים 1974: המילחמה תתחדש במפתיע.

להרגשה זו אין כל יסוד הגיוני. כשם שכל חייל מאמין שהמקום הבטוח ביותר בשדה־הקרב הוא מכתש של פגז, מכיוון ש„אין שני פגזים נופלים באותו מקום," כן אין להניח שצבאות־ערב יחזרו על תכסיס שהצליח פעם.

הם לא תקדים. אולם יום־הכיפורים יעמוד כולו, בכל בית בישראל, בסימן המאורעות של השנה שעברה.

במרכז התודעה תעמוד החווייה האישית, שלא היה לה תקדים בהיסטוריה של העמים. ביום־הכיפורים, תוך שעות מעטות, עברו אלפי ישראלים במכה אחת ממצב־שלום קיצוני בבית אל קרב־השיריון הגדול ביותר בהיסטוריה. מי שעבר חווייה זו בעצמו, או מי שאחד מיקיריו עבר אותה, לא יוכל שלא להיזכר שוב בהלם.

אך מעל לחווייה האישית, תתעוררנה שאלות כלליות, שגם הן נוגעות לכל אדם בישראל.

השאלה מס' 1: האם הוסקו כל הלקחים ממילחמת יום־הכיפורים? האם נמצאים עתה המדינה כולה, וצה"ל בפרט, בדרך לתיקון הליקויים שנתגלו ביום־הכיפורים?

מחדל או אליבי? התשובה השיטחית היא חיובית. אך התהליך האמיתי של הסקת הלקחים נמצא עדיין בתחילתו — אם התחיל בכלל.

ההלם הראשון שלאחר המילחמה עמד בסימן „המחדל," שהעסיק את הארץ במשך חודשים ארוכים. רק עתה מתחילים אנשים רציניים להבין כי המחדל, עם כל חומרתו, מילא רק תפקיד קטן־יחסית באסון של יום־הכיפורים. יתר על כן: מפני שקל היה לאחר את המחדל, הוא הסיח את הדעת מן הבעיות הרציניות והעמוקות יותר, ש־הרבה יותר קשה לאתרן, אפילו בתחום הצבאי הרציני.

האומנם היה משתנה משהו מהותי ב־מהלך מילחמת יום־הכיפורים, אילו אכן נצפתה הסכנה מראש, אילו גוייסו המי־לואים בזמן והוזעו כלי־הנשק בעוד מועד אל שדה־הקרב? עתה, שנה אחרי ה־מאורעות, החלו מומחים רציניים לנתח שאלה זו, ואחדים אף העזו להשיב עליה בשלילה (ראה עמודים 17־16).

דבר אחד ברור: הסקת הלקחים ממיל־חמת יום־הכיפורים אינה פרק אשר תם ונשלם בין יום־הכיפורים 1973 ובין יום־הכיפורים 1974. החשבון הגדול — בתחום הצבאי הצר ובתחום הלאומי הרחב — עדיין פתוח לרווחה.

פשעים

שפע הדולרים המזוייפים

דולרים מזוייפים שנתפסו בארץ שייכים לסידרה שנמצאה אצל מחבלים יפניים שנתפסו באירופה

מעולם לא הופעלו זרקורי־הפירסומת על־ידי משטרת ישראל כפי שהופעלו ב־מיקרה של יצחק צויגנבוים המכונה איצ־לה, שנעצר על־ידי אנשי המדור המרכזי של מישטרת תל־אביב בביתו, ברחוב שלמה המלך, כחשוד במכירת דולרים בלי רישיון.

מכונת ההדלפות ניפחה את האירוע כיד הדימיון הטובה על הדוברים, שנעזרו ב־עיתונאים, וסוחרי־הדולרים הפך חיש־קל ל־בנקאי, ודירתו לבנק בו בוצעו המרות־מסבע בקנה־מידה של בנק לאומי לישראל לפחות.

בחינה ענינית של המתרחש עד היום באיזור רחוב ליליגבלום, מראה כי מכירות וקניות הדולרים השחורים נמשכות כרגיל, ללא הפרעה כלשהי מצד המישטרה. מקו־רות מהימנים אף יודעים לומר כי המיש־טרה אינה מעוניינת כלל לפעול נגד רי־כוזי־פעילות אלה של דולרים שחורים, שכן עיסקי הדולרים השחורים שלובים והדוקים בשני ענפי־תעשייה מרכזיים ב־ישראל: ההילומים והטכסטיל.

כל הפסקה של מכירות וקניות של דו־לרים שחורים, תפגע קשות בשני הענפים הללו, תגרום להקטנה מיידית של הייצוא האדיר של ההילומים והטכסטיל, דבר ש־המדינה אינה מעוניינת בו.

פעילות־המחה. מה מסתתר, אם־כן, מאחרי מסע מעצרו של סוחר הדולרים הבינוני, שהפך בפי המישטרה לבנקאי ו־איל־כספים?

הסיפור האמיתי הוא כי מעצר זה אינו אלא הסחה, שתכליתה להסתיר את פעי־לותה הנמרצת של המחלקה לתפקידים מיוחדים בירושלים, הכפופה ישירות ל־מטה הארצי, והחוקרת את עיסקי הדולרים המזוייפים הזורמים ארצה בכמויות אדי־רות.

חקירה זו מסתייעת בידע ועזרה ממשיים של האפ.בי.איי, וכן האינטרפול, ולה מגוויי־סים מיטב הכוחות של המישטרה. היא נע־שית בחשאי, נעצרו כבר אנשים רבים במהלכה, ונתפסו כמויות גדולות של דו־לרים מזוייפים. הפעילות בתחום שוק ה־

סוחרי דולרים ברח' אלנבי
קצהו של הקרחון

דולרים השחורים כולו אינה אלא אפס קצהו של הקרחון של ההתחקות הסודית על עיקבות הדולרים המזוייפים.

רמזים ראשונים על קיום של מקור או מקורות דולרים מזוייפים, ניתנו למישטרה לפני כחודשיים, עת התלונן מנהל חברת ט.ו.ו.איי בישראל, כי לקוח קנה בנמל־התעופה לוד כרטיס לחו"ל, שילם בדולרים שהתגלו לאחר־מכן כמזוייפים.

שבוע לאחר־מכן אירע דבר דומה ב־חברת־תעופה זרה אחרת. המישטרה הורתה מייד, כי בכל מיקרה בו מבקש לקוח לש־לם בדולרים, יתבקש לגשת, עם ליווי, ל־סניף בנק סמוך, שם ייבדקו הדולרים.

במקביל החלה המחלקה לתפקידים מיו־חדים לחפש את מקורות הזיופים באזורי המיסחר המקובלים: רחובות ליליגבלום, אלנבי ושדרות רוטשילד בתל־אביב.

חוקרי־מישטרה התחפשו ושהו ימים ו־שבועות באזורי המיסחר, ארבו לאיתור לקוח שיביא סחורה מזוייפת.

אך המאמצים הרבים עלו בתוהו. רא־שית, אין כמחצי הדולרים השחורים מהי־רים להבחין בסחורה מזוייפת, לסרב לקב־לה. שנית, המיסחר במקומות אלה היה בכמויות קטנות בלבד. חיש־קל למדו ה־בלשים לדעת, כי עיסקות החלפת דולרים בסכומים ניכרים נעשות בדירות־מגורים בצפון תל־אביב, הרחק מעין הברואת. ה־

(המשך בעמוד 27)

הסרט לצעירים, ולצעירים בנפשם!

אמריקן גראפיטי

במאי: ג'ורג' לוקאס
AmericAn Graffiti
41 להיטים בביצוע המקורי
הביקורת ודעת הקהל העולמית ממליצים
"מלהיב מרתק ומלא נוסטלגיה"
הצגת בכורה ארצית ממוצ"ש 28.9
בקולנוע „גת" ת"א
סרט CIC — בצבעים
חמוסיקה מהסרט על תקליטי M.C.A

חברת מפתח כע"מ אבי דנר מציג
טיפות מגשם
כרמלה קורן להיט ברט בכרך

מסח עברי - יוסי בכר
ניהול מוסיקלי משה זורמן
נשותתפים: רות אשל, איציק עוקב, מיכל ראבך, דליה נדב, בחמה שוטן, מאיר עמואל, רחל נדב, ריבית ישחר
קוריאוגרף יעקב קלוסקי
בנאי - יצחק חלבי
תלבושות לידיה פינקוס
תאורה בן ציון כוסיא
צוות עובדי מ.א.ש
בתוך תוזמורת בת 30 נגנים בקיבוץ

24.9 תל־אביב, „בית החייל" ב־9.00
27.9 קריית־ים, „ניצן" ב־9.30
28.9 טבריה, „אביב" ב־9.30
29.9 תל־אביב, „אוהל שם" ב־9.00
30.9 באר־שבע, „קרן" ב־9.30
הפצה ראשית „עתיד" 31688. ממשרד 296351/2

לקראת אלמוגיסטאן

אלמוגי איים להחפטר ● ההסתה העדתית השתוללה ● אגדת הגוש נופצה ● מיבצר חיפה חזר לקדמותו

המנוצח החי"כ הצעיר משה שחל, מועמד הגוש לתפקיד מזכיר העבודה בחיפה, הסכים לוותר על מישרת שר־התיקשורת למען תפקיד המזכיר.

"אם אורי אגמי לא ייבחר, אני אתפטר מתפקידי כראש עיריית חיפה." הצהרה מדהימה זו השמיע יוסף אלמוגי בפני כמה עשרות אנשים, כולם חברי מרכז מיפלגת העבודה בחיפה, עימם נפגש לשיחות אישיות, כדי להשפיע עליהם לבחור באורי אגמי, לתפקיד מזכיר המחוז.

שומעי ההצהרה נדהמו. לפתע התברר להם, כמו לרבים אחרים מאוחר יותר, כי לבחירות לתפקיד מזכיר מיפלגת העבודה בחיפה, יש השלכות עמוקות ורחוקות הרבה יותר מאשר החיים הפוליטיים הצרים של המיפלגה השלטת בעיר הנמל.

ואומנם, אורי אגמי, צעיר השוקל למעלה מ־130 קילוגרמים, עסקן מיפלגתי־עירוני טיפוסי, נבחר ביום הראשון האחרון, ברוב של 55.6 אחוזים, לתפקיד מזכיר המחוז, כשניצחון דחוק זה פותח תקופה חדשה־ישנה בחיפה: תקופת אלמוגיסטאן, אשר האופטימיסטים מקווים שתהיה רק מושחתת ושחורה כתקופת אבא חושי, חושיסטאן, ולא גרועה יותר.

מזכיר המחוז חשוב יותר משר

תפתחות המאבק על תפקיד מזכיר המחוז, תפקיד אשר עד לפני חודשים מיספר היה כמעט נטול־חשיבות, ראוי שיילמד בכל בית־ספר לעסקנים־פוליטיקאיים.

ההתחלה היתה, כאשר התברר למעלה מכל ספק כי המזכיר הקודם, ח"כ משה ורטמן, לא יוכל למלא את תפקידו, משום העומס המוטל עליו כיו"ר הנהלת הקואליציה ומצליף־המיפלגה בכנסת. כשאל עובדה זו הצטרפו אף מצבו הכספי הרעוע של סניף המיפלגה בחיפה, וההתפוררות הפנימית שלו, האופיינית לכל סניפי העבודה בארץ אך מתבלטת במיוחד בחיפה, היה ברור כי צריך לחפש, ובמהירות, מועמד אחר.

הראשון שיצא בדרישת החלפתו של ורטמן היה אליעזר מולק, מזכיר מועצת פועלי חיפה. מולק, עסקן קטן־קומה ונטול כל קסם אישי, העלה את הרעיון לבחור מזכיר במקום ורטמן, ודווקא בבחירות השאיות, ללא תכתיבים מראש.

אחד המועמדים הטבעיים היה המזכיר הארגוני של המחוז, אורי אגמי. אגמי פרש ממפא"י יחד עם אלמוגי בעת "הפרשה", היה ממקימי רפ"י וצעיריה, ומיהר להיות בין הראשונים ששכחו את "הרעיונות הממלכתיים" של דויד בן־גוריון וחזרו לזרועות מפא"י, מיד לאחר כשלון רפ"י בבחירות של 1965. גם כאן הוא ליווה את מורו ורבו יוסף אלמוגי, אשר למרות נאמנותו הידועה לבן־גוריון, לא היסס לבגוד במנהיג הקשיש, ולחזור למפא"י לאחר האיחות הראשון מצד מיפלגת האם.

אולם אצל חברי מפא"י ההיסטורית קשה למחוק את הכתם ששמו רפ"י, ויחד עם אלמוגי היה אגמי נאלץ להילחם בגוש של מפא"י, אשר נציגו המובהק בחיפה היה משה ורטמן.

כשהציב אגמי את מועמדותו, היה ברור כי מפא"י תציב מועמד משלה ואלה, כך נדמה היה, לא חסרים. בין אלה שהציגו את מועמדותם, בעידודו של הגוש, היו ראש עיריית כפר־אתא משה הלר, וראש המועצה המקומית קריית־ביאליק בנימין אפרת. אולם למועמדים אלה ואחרים, הסיכוי להסיר את מועמדותם, ונדמה היה כי הדרך למזכ"לותו של אגמי בטוחה.

אך לפני כשבועיים חשך עולמם של אלמוגי־אגמי. החי"כ הצעיר משה שחל הודיע, כי הוא מציג את מועמדותו מול אגמי. לשחל, כך נדמה היה, היו סיכויים טובים לזכות. התקדמותו המטאורית של שחל בפוליטיקה הישראלית, יכולה היתה לעזור לו גם בתחרות זו. שחל, צעיר מבני עדות המזרח, נודע לאחרונה כאחד המועמדים הבטוחים ביותר לתפקיד הפנוי של שר־התיקשורת, כשראש־הממשלה עצמו מבטיח למישלחות שונות שביקרו אצלו, כי התיק אכן יימסר לו.

בניתוח שיטתי, היו סיכוייו של שחל טובים במיוחד בגלל שתי סיבות. האחת, תמיכת הגוש ומשה ורטמן בראשו היתה מובטחת לו. התיקווה השנייה היתה תמיכתו של אליעזר מולק. משך שנים רבות שירת שחל בנאמנות את מולק, בתכסיסים של יחסי ציבור ובעבודה שיטתית בנה את הדמות האנטי־כאריזמאטית ביותר שאפשר למצוא בחיפה, למנהיג פועלים בעל השפעה וכוח. היה ברור כי מולק יעמוד מאחורי שחל, לפחות כאות של הכרת־תודה.

המנצחים יוסף אלמוגי (מימין), אשר הודיע כי יתפטר מתפקיד ראש העירייה במידה שמועמדו לתפקיד, מזכיר העבודה בחיפה, אורי אגמי (משמאל) לא ייבחר. אלמוגי הפעיל מכבש משומן היטב, כדי להבטיח את בחירתו של אגמי.

בחירת שחל כניסת הפרנקים

אולם שחל צעיר מדי, כפי הנראה, כדי לזכור את המכונה הפוליטית המשומנת והדורסת אותה הקים בזמנו אבא חושי המנוח, בתקופת חושיסטאן. אלמוגי, אז יד־ימינו של חושי, מכיר את כל רזיה של מכונה זו, ותוך שבועות מיספר הצליח לבנות מערכת לחצים וכבישה כה איתנה, עד שגם לשחל עצמו היה ברור כי המערכה אבודה.

הסימן הראשון לכך היה מה שנקרא בקרב תומכי שחל: "בגידתו של מולק." תוך תירוץ חיוור ומגומגם שלא התקבל על דעת איש, הודיע מולק כי הוא תומך דווקא באגמי. לכולם בחיפה היו ברורים המניעים האמיתיים של מולק. הוא ידע כי אם יתמוך באגמי, וזה אומנם ייבחר, יהיה יוסף אלמוגי חייב לו הרבה. וחובות כאלה הם סחורה עוברת לסוחר בפוליטיקה הישראלית.

אולם המכבש של אלמוגי לא חדל בכך. אנשיו קראו לחברי המרכז, בעלי זכות הבחירה, מקרב העדה הספרדית, וטענו בפניהם: "לא כדאי לכם להצביע עבור שחל. אם הוא ייבחר, תפסידו נציגות נאמנה בכנסת." לחברי המרכז מקרב האשכנזים, הוכן סיפור אחר: "אם שחל ייבחר לתפקיד המזכיר, הוא יכניס אנשים שלו לתפקידים הבכירים במחוז, וכל האנשים שלו הם 'פרנקים.' זה מה שאתם רוצים?"

התמוטטות הקיסרות הגדולה

שיכנועים מסוג זה נראו אוויליים גם בעיני התמימים שבין חברי המרכז הבוחרים, אולם העובדה שהיתה ברורה להם, כי מאחרי שיכנועים אלה מסתתרים אלמוגי ומולק, הספיקה.

243 הצביעו עבור מועמדו של אלמוגי, 193 הצביעו עבור ח"כ משה שחל. אילו היו 25 חברי מרכז, מתוך 446 המצביעים, מטילים פתק אחר לקלפי, היה אלמוגי מובס.

אלמוגי המנצח מחזיר את חיפה לתקופה אותה מבקשים ותיקי חיפה לשכוח. תקופת השילטון הבלתי־מעורער, קבוצות הלחץ והאגרוף, תקופת הטרור הפוליטי והאחר אשר איפיינו את מישטרו של אבא חושי, מישטר החושיסטאן.

אולם האלמוגיסטאן מסמל אף את תבוסתו המוחצת של הגוש המפא"יי. לראשונה בתולדותיו הפסיד הגוש בהצבעה (אם כי היו לאחרונה מספר הצבעות בהן הוא זכה רק בקושי). נראה כי עם פרישתו של פנחס ספיר מעיסקי הגוש, הסתיימה תקופת הקיסרות הגדולה בממלכת מפא"י, ועתה מוקמות דוכסויות קטנות, המרכזות סביבן כוח מקומי רב־עוצמה המוכן לצאת לקרב הגדול במישור הארצי.

יוסף אלמוגי הוא בעל נתונים טבעיים מוצקים ביותר לסוג זה של חיים מדיניים ועסקנות פוליטית.

ימים עברו

יחזרו עתה לחיפה. ראש עיריית חיפה דאז, אבא חושי, עם ראש עיריית חיפה היום יוסף אלמוגי, מממציאי ומנהיגי חושיסטאן ושליטי חיפה המוחלטים.

מרגלית אנקורי מאשימה:

הבוהימה בארץ הרסה לי את הקאריירה

ואהבתי ליורם לנדסברגר הרסה לי את החיים

תמיד חייתי באה לראיון באווירה שמחה, כי תמיד הייתי מדברת על הצלחות.

הפעם אני באה באווירה שונה, הפעם אני לא באה כדי להפיק תועלת אישית. המצב שלי גרוע. אבל החלטתי לא לספר את מה שקורה לי, כדי שלמחרת לא ירימו אלי כל מיני אמרגנים טלפון ויגידו לי: „לא ידענו שאת כל־כך מסכנה." אני לא

„אני צריכה עוד מילה

„הזמנה לזורבה," הגישו אנקורי, והיא נסעה מייד לארצות־הברית, ל„אואז

רוצה שירחמו עלי, אני רק רוצה להזהיר. לא רק זמרות, אלא כל אמן במצב שלי.

אסור בארץ להיות אמן אמיתי! אמן אמיתי מפחיד את האמרגנים, שהם בדרך־כלל אנשים שיטחיים. כשאמן הוא אמיתי, הם פוחדים מפניו, ואז הם מתחילים להגיד שהוא לא־נורמלי ומתחילים להפיץ שמו־עות, ואז הבן־אדם מגיע למצב שאני נמ־צאת בו כעת.

עדיף לי להיות מחוסרת־עבודה מאשר להתפשר על משהו כמו מוישה ונטילטור. עדיף לי לחכות לעוד משהו כמו שיער, משהו עם בשורה. אבל בארץ פוחדים מדברים כאלה, ואז מחליטים שאם אני לא עובדת, זה בגלל שמשהו לא בסדר איתי.

וככה, יום אחד קמתי בבוקר, ואחרי 15 שנה במיקצוע איבדתי את הביטחון, וחשבתי לעצמי: אולי אני לא זמרת, אולי אני בכלל לא שייכת לבמה.

התקופה הראשונה של הקאריירה שלי, לא נראית לי מעניינת במיוחד. לא ידעתי מה בדיוק אני רוצה. רציתי רק להיות מפורסמת, ובזה הצלחתי.

„הייתי מפורסמת"

תחיתי עם רביעיית הבנות של מועדון־התיאטרון החיפני: זוהר אור־יין, רבקה מיכאלי, גאולה נוני ואני. ת־

„הילד שלי,"

אומרת מרגלית, נורא בגלל כל מה קורה אתי." היא ניסתה לסדרו בקיבוץ ולא הצליח

אל בימת תיאטרון
בו עבדה מרגלית
יורק, שם הופיעה

במחזמר לצידם של שחקנים אמריקאיים מפורסמים מן השורה הראשונה. עם מרגלית (מימין) בתמונה, השחקנית ויוויאן בליין (במרכז) ושחקנית צעירה בשם וילמה, אחת המשתתפות במחזמר „זורבה" בברודוויי.

הרשל ברנרדי ומרייה קרזולובה, שניים מהגדולים שבשחקני ברודוויי.

בעלי, שבדיוק אז הייתי בשלבי פירוד ממנו, היה קנאי נורא. הפירסומת סביבי הרגה אותו, והוא לא הירשה לי להופיע. זוהי לא הפרעה פיזית, כמו הפרעה נפשית, ולא יכולתי להסביר את זה לבן־אדם כמו הארולד פרינס.

„רק בישראל"

לא ידעתי איך להסביר לו, כשאיחרתי לחזרה הגנרלית והוא פיטר אותי, ולקח תיארתי לי שאני מתאימה לענין הזה.

חזרתי ארצה כדי להירגע מהנפילה של זורבה. הוצעו לי כל מיני הצעות להופיע בהפקות שיטחיות, ואז שמעתי שהולכים להפיק כאן את שיער. הלכתי לבחינות כמו כולם, והייתי אחת מהשבט. שבוע לפני הפרמיירה החליט אוליבר טוביאס, שהוא שחקן ידוע באנגליה והיה הכוריאוגרף של ההצגה, שהשחקנית ששיחקה את התפקיד הנשי הראשי לא מתאימה, והגיש לבמאי ולמפיק אולטימטום: „או שמרגלית אנקורי תשחק את שילה, או שאני הולך הביתה."

או הוחלט שאני אשחק את שילה. כש־נכנסתי להפקה של שיער, הרגשתי שזה העולם שכל הזמן חיפשתי, העולם שלי.

„הוא שלט עלי,"

הוא — יורם לנדסברגר, אהובה של מרגלית. בגלל יחסיה עם יורם סירבו האמרגנים לתת לה עבודה. יחסים מיוחדים־במינם התפתחו בין יורם לבין אדם, בנה של מרגלית.

במקומי את השחקנית צ'יטה ריברה, זאת ששיחקה את אניטה בסיפור הפרברים. אי אפשר להסביר איך הרגשתי אז. הרגשתי שאין לי בשביל מה לחיות, שזה סוף הדרך שלי. לא רציתי לצאת מהבית והיו לי התמוטטויות־עצבים. זה היה אומנם מאוחר מדי אבל אז כבר נפרדתי מבעלי ממש, לקחתי את הילד ואת המיוזודות וחזרתי ארצה.

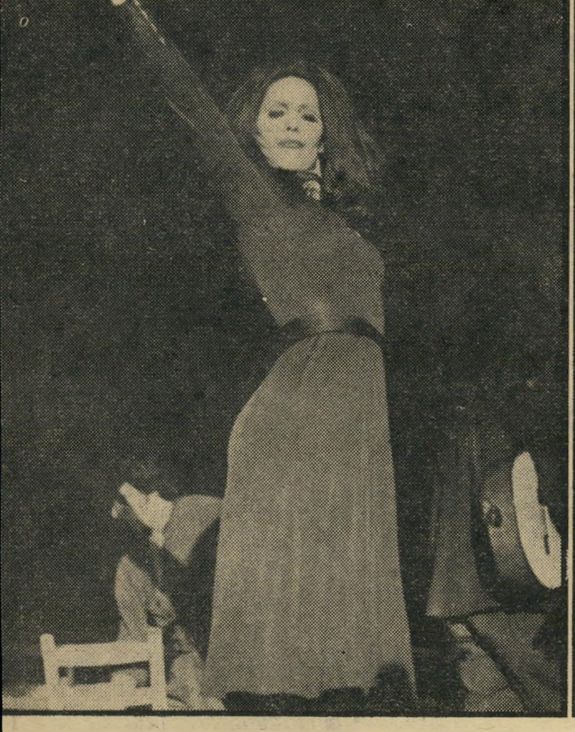
עוד כשהייתי בניו־יורק ראיתי את ה־מחזמר שיער ונשארתי בהלם. בכלל לא ההצגה שיחררה אותי מכל מיני מעצורים בימתיים ופרטיים. הרגשתי כל־כך נוח בתפקיד, כאילו הוא ממש נתפר עלי.

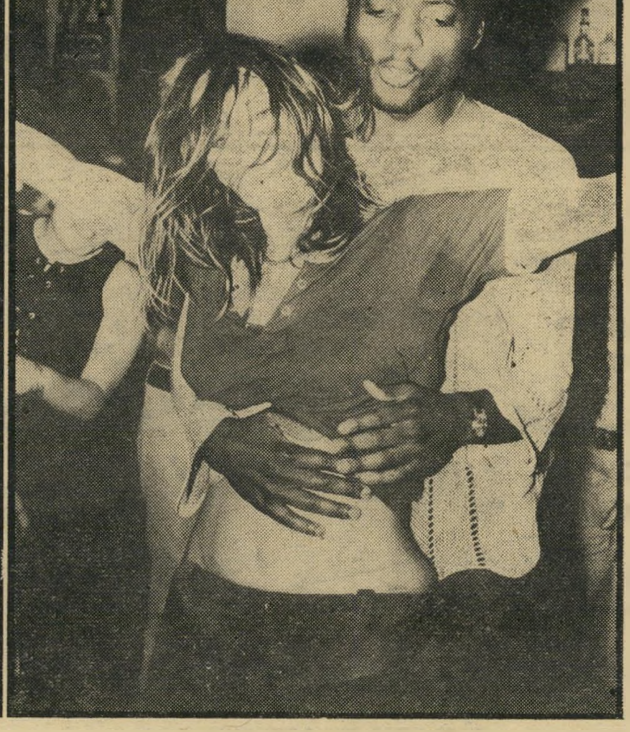
תרגילי היוגה, והאימונים שקדמו ל־חזרות עצמן, הכניסו אותנו לאווירה של מישפחה אחת גדולה: אנגלים, כושים, אמריקאים, ישראלים, תערובת שלמה. פית־אום הרגשתי גם שאני נקשרת אל גבי שושן.

אני לא יודעת מה זה היה עם גבי.

(המשך בעמוד 24)

מה!"

רביעייה היתה הדבר הראשון מסוגו ב־ישראל, וזו היתה תקופה נהדרת גם בחיי הפרטיים. הייתי עם שמוליק קראוס, והייתי מאושרת.

בתקופה ההיא, חלום־חיי היה להגיע ל־אמריקה, למזלי הוחתמתי על חוזה־הופעות במועדון צברה בניו־יורק. שם התחלתי לרכוש לי שם כזמרת. הופעתי במיספר רב של תוכניות־טלוויזיה, אבל ההצלחה שלי היתה הצלחה כ„ישראלית", וזה לא בדיוק מה שחיפשתי באמריקה.

באחת מההופעות שלי בבתי־המלון שב־הרים, היכרתי את מי שעתיד היה להיות בעלי ואבי בני, ניל דיימונד, בעל מספרת־נשים משגשגת. לא כל־כך אהבתי אותו, כמו שהחניף לי שהוא הציע לי נישואין. ב־1968 התחתנתי איתו, בנישואים אזרחיים בניו־יורק. בני, אדם, נולד כעבור שנה.

אחרי שאדם נולד, הכרתי את הזמר ליאונרד כהן. שלושה חודשים נמשך הרומן ביננו, ואז הבנתי סופית שבעלי הוא בכלל לא לעניין. היה לי קשה, אבל נפרדתי ממנו.

בתקופה הזו בדיוק קיבלתי מיברק מ־אחד המפיקים הגדולים של ברודוויי, הארולד פרינס, שבין השאר הפיק הצגות כמו סיפור הפרברים, גבירתי הנאווה, קברט ועוד. הוא תיכנן אז לביים ולהפיק את זורבה היווני כמחזמר.

התקבלתי לחצגה, לתפקיד שנכתב במיו־חד למעני, ראש חמקהלה, לצידם של

„הרגשתי בבית,"

מספרת מרגלית על השתתפותה במחזמר „שיער". „שם השתח־ררתי ממעצורים בימתיים ונפשיים, וגיליתי את העולם שלי החופשי."

„הצלחתי,"

היא מספרת. „בברודוויי אהבו אותי." בתפקיד ראש־המקהלה במחזמר „זורבה" היא זכתה לביקורות נלהבות מהמבקרים.

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום
בחודש אוקטובר
מנוי על

העולם הזה

יקבל הנחה של

40 אחוז

השבועון יישלח רק לדואר צבאי

לתלמידותי

חמי בן־עמי
מלכת המים 1974

יהודית גולדשטיין
סגנית מלכת המים

איחולים לבביים
ממורתכם לטיפוח החן והדוגמנות

לאה פלטשר

-אתה
אוהב נוחיות?

רכוש
טופס לוטו
רב-שבועי.

לוטו

קו לעיצוב בינלאומי בע"מ/לשכת הפרסום הממשלתית

כל-בו צ'ק

המחאת דואר של 'בנק הדואר' היוה שיק בנקאי אשר המוטב יוכל לקבל תמורתו בכל בית-דואר בארץ. לווחיותך ולבטחון כספך נצל את האפשרויות העומדות לרשותך בשימוש בהמחאות ההואר.

השתמש בהמחאות דואר למשלוח דמי כיס לילדיך הנמצאים מחוץ לבית: בצה"ל, במחנה נופש, בפנימיה ובכל מקום בארץ. המחאת דואר המשוכה על שמם מבטיחה* את כספך גם במקרה של גניבה ואבידה.

לרשותך המחאות דואר בערכים 1, 3, 5, 10, 18, 20, 25, 50, 100 ל"י.

* ע"י הצגת שובר ההמחאה תוכל לקבל את כספך חזרה במקרה של אבדן או גניבה (כפוף לתקנות).

בנק הדואר

רשת בתי הדואר מבטיחה לך את שרות ב־650 נקודות ישוב ברחבי הארץ.

לשכת הפרסום הממשלתית

(המשך מעמוד 15)

לבן השקעותיו־שלו בשטחים אלה.

דרישה זו היא אחד הגורמים העיקריים לקשיים של טיבור, כיוון שאין ביכולתו לעמוד בהשקעה גדולה שכזו. כל ניפיונותיו למכור את אלפי הדונמים של בית סבויה נכשלו.

במקביל לפיתוח קשריו עם עולם הפשע האמריקאי, והיותו בנקאי של מאיר לנסקי, הידק טיבור את קשריו עם מפא"י. אחרי שהשתלט בשנות ה־60 על מיפעל אתא בחינם, תודות לספיר (טיבור קנה מניות בבנק לפיתוח התעשייה במיליון דולר, כנגד זאת נתן לו הבנק הלוואה בסכום מקביל בריבית של 6%, ואת ה־הלוואה נתן לאתא שהיה בקשיים. תודות לכך השתלט על אתא, סילק את דגן מכל העסקים, השתלט על לודז'ה, והחזיק ב־אימפריית טכסטיל ללא השקעה כימעט).

כאשר נופח טיבור כי בישראל ספיר הוא הכדיכול, נכנס לשורה של עסקים משותפים עם מפא"י.

המיפלגה הקימה חברה להשקעות בשם אילן־כוח, ורשמה כבעלי מניותיה ומנהליה את גיבור מפא"י אז, צבי רכטר, כיום מנכ"ל סולל־בונה. אילן־כוח, יחד עם טיבור וחברות שהקים, רכשו רשת חנויות פטו־רות־ממכס בשם רמתם; יחדיו הקימו מיפ־על לייצור שפופרות־אלומיניום; יחדיו הקימו חברה להשכרת־רכב בשם פרבנד מורס, ויהדיו הקימו חברה לייצוא תרופות לליבריה, בשם אוניון־ישראל־שווייץ.

עיסקי התרופות לא היו דבר חדש ל־טיבור, שכן עוד ב־1963, עת היה יצחק רפאל סגן שר־הבריאות, הורה להעניק לחברה של טיבור בשווייץ מונופול מוחלט על כל יבוא התרופות למישרד־הבריאות הממשלתי. על כך העיר מבקר המדינה, במילים חריפות, בדו"ח שלו לשנת 1964.

תודות לקשריו הענפים עם מפא"י הרחיב טיבור את השקעותיו. הוא קנה 20% בחברת אשדוד שיסד עובד בן־עמי, הוא רכש עם משקיעים של בן־עמי מחו"ל את מחצית מניות בנק קופת עם (עכשיו הבנק בידי בנק לאומי לישראל). (אגב, כאשר שהה לנסקי בישראל, היה מקבל מחו"ל הכנסה של 5000 דולר לחודש דרך בנק קופת עם).

טיבור גם תרם למפא"י ושימש צינור לחברות הכספים של מפא"י. כך למשל, כאשר קיבל המפיק רם בן־אפרים מימון בסך 2 מיליון לירות לחפקת מרטו „תיק ירושלים", דרשה החברה שהיד־וותה לו כספים (חברה בת שלה „כור") כי יעביר קומיסיון מיוחד של 7% לחברה בשם „מיכון וציוד התעשיה" השייכת לשיבור רוזנ־באום בשווייץ. בדיקה העלתה כי הכסף הגיע לגופים של מפא"י.

הגלגל התהפך

לפני שנה היה נדמה כי טיבור נמצא בפיסגה. הוא מכר 34% ממניות הבנק שלו לבנק המחוזי של הסן, שהחליף את בלומפילד בבעלות על חלק מן המניות. בנק זה הוא אחד הגדולים בגרמניה. ב־ישראל ניהל מגעים לרכישת חלק בעיתון יומי, הודות לבן־עמי הובטח לו אהדת מערי־ב. הוא נכנס לכמה עיסקות נועזות, כמו מימון עסקי עורך־הדין דויטש, שייצג את הרוזן ההונגרי האטאוואני, שקיבל מעל 30 מיליון מרק פיצויים מממשלת גרמניה על אוסף תמונות משפחתו שנעלם.

לפתע, תוך כמה חודשים, הגיד־ג התהפך.

עם התמוטטות האימפריה של ויליאם שטרן, גיסו, נכנס גם הוא לצרות. הוא הילווה סכומים ניכרים לשטרן, תמורת ביטחונות אשר שוויים ירד פלאים. המש־קעות ברומא לא ניתנו למימוש.

בישראל תבעו נכסיו — בעיקר אתא ולדוד"ק — השקעות ומימון. בנק בריטניה, עימו עבד רבות, התמוטט. השקעותיו ב־מטבעות שונות לא עלו יפה. והחמור מכל: הפיקוח ההדוק של הבנקים בשווייץ שמנע מן הבנק לממן את עסקיו הפרטיים.

תוך זמן קצר התברר כי הפסדיו האישיים מגיעים ל־30 מיליון מרקים גרמניים לערך, הפטד שספק אם חלקו במניות הבנק יכול לכסותו. אם מוסיפים לכך שגם האימפריה של לנסקי היתה בצרות בארצות־הברית, הרי שטיבור מצא עצמו בבוץ.

אולם כיוון שהוא חבר המוסדות העליונים של הקונגרס היהודי (יו־שב־ראש ועדת הכספים שלו) וכן חבר המוסדות העליונים של ה־מפ"ד, בעודו קשור בקשרים אי־תנים עם מפא"י, אין לחניח כי יישאר בבוץ זמן רב.

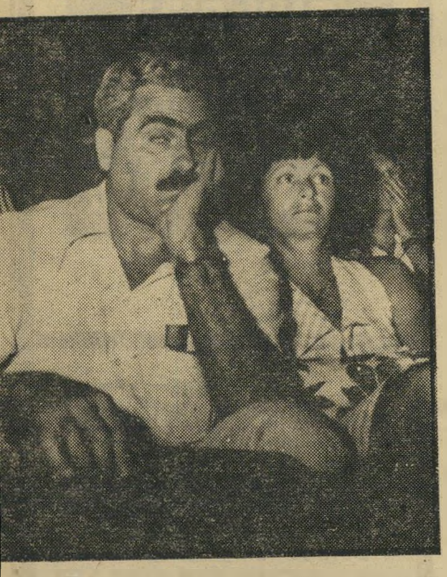
מה הם רואים?

הצילו! אחת התמונות המזע־זעות ביותר בסרט, כתובת הצילו, המופיעה על בטן הילדה.

משחינה על השטיח, בסרט, שונים של השד אחד הגילויים הרא־שנכנס בנערה.

נוק אאוט מעניקה הילדה ה־עדינה, בסרט, ש־בגופה נכנס השד, לכל אחד מהרופאים.

האמבולנס שניצב על המידרכה, מול הכניסה לקולנוע אסתר בתל־אביב ב־יום השישי האחרון, נסע לדרכו, ללא צופר מרעיש, בתום הקרנת־הבכורה של הסרט מגרש השדים בישראל.

אומנם, איש מבין 500 המוזמנים להק־רנה לא התעלף, רק בודדים עזבו את ה־סרט באמצע משום שלא יכלו לעמוד ב־זוועה ובפחדים, אולם כשנדלקו שוב ה־אורות באולם, היו פניהם של מרבית ה־צופים מתוחים וקשים, או מחייכים במ־בוכה שכיסתה על המתח.

הבמאי, ויליאם פרידקין, מאיים לעשות לציבור הישראלי, את אשר עשה לציבור צופי־הקולנוע בכל העולם. בסרט מבויים היטב, בעל סצינות קצרות ומעברים חדים, הוא הביא לאופנה העולמית את ההת־פעלות וההערצה למפחיד, לנורא ולמב־חיל, כשהוא מותח, בסצינות רבות, את כוח־הסבל ההסתכלותי של הצופה, עד לנ־קודת־השבירה שלו כמעט.

דרך סצינה של ילדה צעירה המאוננת בעזרת צלב, ועד לתמיהתו של שיכור על שמצא בכוס המרטיני שלו שערת־ערווה בלתי־מוכרת, עורך פרידקין הסתערות חזיתית ממש על הכנסייה הקאתולית; על טיפשותו ושמטומו של הציבור, אשר תחך שלו הוא אותו קהל הצופה בסרט. על ה־איסטניסטים הנהנים מפלילי, ועל הצעי־רות הבוכות בסיפור אהבה.

משך כימעט חצי סרט מביא פרידקין, בעזרת עלילה רגילה ושחקנים למעלה מבינוניים אך לא יותר מכך, את הקהל, המוכן כבר לפחדים וזוועות, לאור הפיר־סומת — לידי שאננות מסויימת. אולם לפתע, משנה הסרט את קיצבו ופחד רודף זוועה, אלימות רודפת גסות, כשפרידקין מאלץ את הצופה להיות שותף מלא לכל אחת מהדמויות ולכל אחת מהסצינות.

מגרש השדים הוא תופעה באמנות ה־קולנוע, אולם הוא תופעה גדולה עוד יותר בציבוריות העולמית. ארצות המערב נר־עשו מהסרט, אשר הביא לדרגת פולחן של ממש, אותו פולחן לו הוא לועג, את ה־מראה הנורא.

והמראה הנורא עומד לכבוש אף את ישראל. כמו במיקרים רבים קודמים, ה־ציבור הישראלי לומד בשקידה את תופ־עות־הלוואי לאירועים ומאורעות המיובאים אליו, ואף מגזים בהם.

השטן שנכנס בילדה האמריקאית והפך אותה ליצור בלתי־אנושי, הוא מהדורה מודרנית חדה ואבזרית של המחזה הנצחי של התיאטרון הישראלי, הדיבוק. כל אלה שסגדו לדיבוק, יצטרפו לאלה הסוגדים לשד המודרני, וייצרו ביחד, ללא ספק, את מגיפת מגרש השדים בישראל.

מחיאות־הכפיים שנשמעו עם תום הקר־רנה, וקריאות־ההתרגשות הכפויות של ה־צופים באותה הקרנה בודדת שנערכה ב־שבוע שעבר, יעידו על כך כאלף עדים.

שערת ערווה זרה בכוס המרטיני שלי; קורא הבמאי השיכור בסרט.

לאונן עם צלב בסרט מאוננת הילדה עם צלב שעליו דמות ישו.

לקקי לי! קוראת הנערה ה־צעירה בסרט לעבר אימה, בעת שזו נכנסת לחדר־השינה שלה.

לקחי יום־הכיפורים של סינדיקט היהלומים

דניאלי
נפילה

נראה כי מילחמת אוקטובר עשתה משהו לגורמים כלכליים בעולם, חקשורים כלכלית עם ישראל. למשל, סינדיקט היהלומים הלונדוני, בעל המונופול הכלל־עולמי על שיווק יהלומי־הגלם.

בעשרים השנים האחרונות היתה ישראל הלקוח מיספר אחד של הסינדיקט, קונתה מדי שנה יותר יהלומי־גלם מאשר בלגיה והולנד. למעשה, היה הסכם בלתי־כתוב בין ישראל לסינדיקט, לפיו הוא מוכר לישראל 90% מכל היהלומים מסוג ה,מלאס'. זהו סוג האבנים הבינוניות שישראל התמחתה בייצורן באופן בילעדי, ושלטת בשוק העולמי בסוג זה.

כאשר ישראל היא המייצרת מדי־שנה יהלומים ביותר מ־300 מיליון דולאר, הרי אם קורה משהו ללקוח נכבד כזה, עלול הדבר לזעזע גם אימפריה ענקית כסינדיקט ה־יהלומים הלונדוני. הסינדיקט, השייך למישפחת **אופנהיימר** מדרום־אפריקה, מהווה מעצמה אדירה העוסקת גם בזהב ותעשיות אחרות, אולם התשתית שלו היא ייצור ושיווק יהלומי־גלם.

מילחמת אוקטובר הוכיחה לראשי הסינדיקט, כי ישראל אינה קונה בטוחה. אך כיוון שהיא קונה כה גדולה, חרוכשת כימעט שליש מן הייצור השנתי של הסינדיקט, חרי יש לנקוט צעדים למיקרה שישראל תחדל לקנות, מכל מיני סיבות.

לפני חצי שנה החל הסינדיקט להקים בבלגיה תעשיית יהלומי ,מלאס', בהשקעה אדירה. תוך שנה תקום שם תעשיית יהלומים בהיקף של 3000 פועל. בישראל יש כיום כ־9000 פועלים. תוך שנה תקום לישראל אלטרנטיבה שתחל בייצור אותם יהלומים עצמם בהיקף של כימעט שליש מכל התעשייה הישראלית.

בכך מבטיח הסינדיקט את עצמו למקרה של תקלה לקונה הגדול. הדבר גם יעניק לסינדיקט עמדת־מיקוח נוחה יותר כלפי ישראל, במשא־ומתן על המחירים של יהלומי־הגלם.

האם יודע על כך מנכ"ל התאחדות יצרני היהלומים, **חיים דניאלי**, והאם הוא מעורר את הגורמים המתאימים לטפל בנושא?

במה להשקיע?

בימים טרופים אלה, קשה לסמוך על הממשלה בנוגע למדד. האם תצליח להחזיקו נמוך עוד חודש־חודשיים, או לאו? לגבי המשקיע — התשובה על כך שווה כסף רב, שכן אם המדד לא יעלה בצורה נחשונית בחודשים הקרובים, לא יהיה כדאי לו לקנות איגרות־חוב צמודות למדד.

נראה כי על המשקיע לעשות את החישוב הבא: לטווח של ארבעה־ששה החודשים הקרובים, לא סביר שהממשלה תצליח למנוע את עליית המדד בעוד 15% לפחות, אם לא יותר. אולם ספק אם המדד יעלה בשיעורים של סוף שנת 1973, היינו ב־40% ומעלה.

השקעה באיגרות־חוב צמודות לטווח של כמה חודשים היא, איפוא ספקולטיבית במידת־מה, אולם ברור כי היא עדיפה על השקעות סתם.

למי שמבקש להרוויח על השקעתו כ־30% ומעלה תוך חצי שנה, כדאי לקנות עכשיו מניות בנק לאומי. מניות אלו ירדו לסביבות שער של 200־220 נקודות.

בנקאי יפת
פטריוטיזם

מדי שנה, לקראת פירסום המאזן של ה־בנק, עולים שערי המניות ל־300 נקודות. הדבר ודאי גם, כי הבנק הנפיק שיטרי־חוב ניתנים להמרה בשער של 280. כך שמי שקונה כיום מניות בל"ל יכול לעשות כ־80 נקודות עלייה על שער של 220, ועוד לקבל דיבידנד ומניות־הטבה בשיעור המקובל בבנק זה, של לפחות 20%.

למשקיע המבקש להמר במידה מסויימת, כדאי להעיף מבט על שוק המניות בארה"ב. עכשיו נמצא שם שוק זה בשפל נורא, אולם כל הסימנים מורים על שיפור לקראת דצמבר.

ראשית, הבנק הפדרלי המרכזי יעשה הכל להורדת שערי הריבית הבנקאית ב־ארה"ב, דבר הגורם מייד להפנייית כסף למניות. שנית, ועדת הסנאט האמריקני המליצה כי הרווחים ממכירת מניות ב־בורסה יישאו מס ריווחי־הון, ולא מס־הכנסה רגיל.

פירוש הדבר יהיה הפיכת רכישת ומכירת מניות לדבר כדאי יותר בארה"ב — כמו בישראל.

יש כמה מניות בבורסה האמריקנית שממש מיצווה לקנותן. מניות בנק „צ'ייס מנהטן", שהיו לפני כמה חודשים 60 דולר המניה, ירדו כיום ל־30 דולר לערך. הפטריוט יקנה מניות בל"ל, ואילו רואה־השחורות יקנה מניות צ'ייס.

עוד מילחמה

(המשך מעמוד 21)

זו לא היתה אהבה בוגרת, זו היתה אולי אהבה שהיתה שייכת להצגה. האהבה עברה לילד שלי, והיינו שלושתנו באותו ראש. זו היתה התקופה הכי מאושרת בחיים שלי.

ואז, באחת ההצגות הגיע לתיאטרון אואזיס, שם הצגנו את שיער, מיברק ש־הזמין אותי לחזור מייד לניו־יורק, לקבל על עצמי שוב את תפקיד ראש־המקהלה בזוברה.

עמדתי בדילמה. לא רציתי להפסיד את שיער ואת גבי, לא־כל־כך רציתי לנסוע.

אבל הרגשתי שאני חייבת משהו ל־הארולד פרינס ולעצמי, והרגשתי שאם שולחים לי מיברק אני פשוט חשובה להם. יותר כדאי היה לי לנקות את השם ב־ארה"ב, עם מפיק גדול כזה, מאשר להמשיך להופיע בשיער כאן.

כשהגעתי לניו־יורק הכניס אותי המפיק מייד לאיגוד השחקנים, שהוא איגוד שדי קשה להתקבל אליו, בעיקר אם אתה ישר־אלי. האיגוד הזה דואג לשחקן שאינו מועסק, הוא דואג שאף שחקן משורותיו לא יגיע למצב שבו אני נמצאת כיום. זאת אומרת, הוא משלם מדי־שבוע כסף, כדי שהשחקן המובטל לא יגווע ברעב. אלא שבניו־יורק לא נזקקתי לשירותי האיגוד, כי הייתי מועסקת רוב הזמן.

ההצלחה שלי כראש המקהלה בזוברה היתה פנטסטית, והביקורות שקיבלתי יוכיחו: „גב' אנקורי היא מסמר ההצגה, משמיעה את שיריה כמו אדית פיאף יווניה." — „קול נפלא ומרגש, חושניות חודרת המושגת לפעמים בעזרת תנועה קלה בלבד." — „היא יכולה להיות דוגמה לאותו סוג של חשמל פסיכולוגי, החייב להיות נחלת התיאטרון כולו."

אבל למרות כל זאת הראש שלי נשאר עם גבי ועם שיער, מה־גם שקיבלתי מיברק מידיעות אחרונות, שסיפר לי כי זכיתי ב־כינור־דוד כשחקנית־המחזמר של השנה. הרגשתי לא־נורמלי. כל ההצלחות שלי בזוברה, לא הזיזו לי כמו הזכייה שלי ב־כינור־דוד בארץ.

בדיוק באותו זמן הציע לי יונתן כרמון, בניו־יורק, לבוא ארצה, כי הוא מתכונן להפיק לברודוויי מחזמר ישראלי לחיות עוד חורף לימות עוד קייץ. לא ידעתי מה להחליט. אבל הוא שיכנע אותי שמוטב לעשות תפקיד ראשי במחזמר ישראלי בברודוויי, מאשר תפקיד קטן בישו.

חזרתי ארצה לעשות חזרות, וגררתי גם את גבי שושן להצגה. אבל באותה תקופה כבר הרגשתי שהאהבה שלנו נגמרה.

בזמן החזרות גבי אמר לי שזה לא בשבילנו, וגם אני ראיתי שזה יהודי מדי, והתביישתי לבוא עם חומר כזה לברודוויי. עזבתי את ההפקה ונשארתי בארץ.

„נידו אותי!"

אז התחילה תקופה איומה בחיי. התחלתי לעשות חלטורות בשביל לפרנס את הילד ואותי, וזה החליא אותי. ידעתי שיום אחד זה ייגמר, כי אם אני לא הולכת על דברים גדולים אני לא מצליחה. ראיתי שלקהל יש נטייה רק ליוונית, ולי לא היה מה להציע.

המשכתי להופיע בלי ברירה. אני לא יודעת לעשות שום דבר אחר שאפשר ל־התפרנס ממנו. מה שעודד אותי בתקופת החלטורות היו ההיכרויות שלי. היה לי סיפור קטן עם הצייר יורם לוקוב, וסיפור אפלטוני עם הפיזמונאי יענקלה רוטבליט. יענקלה היה נהדר אלי. הוא הסתובב אתי מאמרגן לאמרגן, והציע לעשות תוכנית־יחיד שלי שתהיה מורכבת רק משירים שלו. משום מה אף אחד לא האמין בי, והעניין ירד מהפרק.

אני אשה חזקה, והדיכאונות שלי הבהילו אותי.

התחלתי להיגרר לכסית, שבינתיים שינתה תדמית, ושם הכרחתי את עצמי לא לשחק את הכוכבת שמתרחקת מאנשים פשוטים. ידעתי שאנשי־במה הם לא החברים הכי נאמנים, והרגשתי גם שאם אפול מבחינת הקאריירה, כדאי שיהיו לי חברים. סתם אנשים פשוטים.

אבל זה היה בעוכרי. אחד האנשים שהיכרתי בכסית היה יורם לנדסברגר. הרומן שלי איתו הרס לי את החיים בתור אמן, בתור אשה ובתור אמא. ואני חושבת שזאת תוצפה שזה צריך היה להרוס לי. כי אם בניו־יורק היתה זמרת כמוני מכירה מישהו כמו יורם לנדסברגר, אז איגוד השחקנים היה חייב לספק לה עבודה אפילו אם במאי היה מחליט שבגלל חייה הפרטיים הוא לא רוצה אותה. אבל כנראה שבארץ הקטנה שלנו זה אחרת.

(המשך בעמוד 28)

מנכ"ל החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות:

הנפקת בן־גוריון — נמכרה למעשה כולה

הכותרת ב„הארץ"
דבר —

רבים אינם מוצלים זכותם לרכוש את מטבע בן־גוריון

הכותרת ב„ידיעות"
— והיפוכו

אתה: ומטבע בן־גוריון

וחרי שני קיטעי עיתונים מאותו תאריך עצמו, על אותו נושא: הנפקת מטבע בן־גוריון. כל אחד מהם אומר החיפך הגמור מן השני. למי להאמין?

בדיקה בשוק מראה כי „ידיעות אחרונות" צודק ומהימן יותר. שני סוחרי־המטבעות הגדולים, **עובדיה ושאשא**, מחזיקים אך בקושי מעמד מול שטף המכירות, מנסים לבלמו על־ידי הדלפת ידיעות ומחירים לא־נכונים לעיתונות.

כאשר בא אליהם מוכר ומבקש את המחיר המופיע בעיתון, הוא נשלח לעיתון, למכור את המטבע שם.

גולן כופיק כוחזכור

מפיק־הסרטים **מנחם גולן**, שהסתבך בהפקת הסרט „לפקה", שהפצתו עוכבה בגלל סיכסוך עם אירגוני־העובדים באר"ב, מנצל את זמנו הפנוי להפקת מחזמר.

שותפו להפקה הוא **אברהם דשא** (פשנל), בהשקעה כוללת של רבע מיליון לירות. המחזמר מבוסס על הסרט ה־ידוע „רק אתמול נולדה", בו כיכבה בזמנו בילי האליידיי. כוכבת המחזמר תהיה **יונה עטרי**.

עופר וצ'יצ'מפשירים הבנייה בת"א

שר־השיכון **אברהם עופר** נפגש עם ראש־עיריית תל־אביב **שלמה להט** ועם ראשי הקבלנים. מטרת הפגישה: הקבלנים תבעו כי תמורת הזיר־רות האסורות לבנייה לפני הצו החדש, בגלל גודלן, יורשה להם לבנות דירות קטנות יותר באותו שטח בנייה כולל.

עופר תמך נמרצות בתביעות הקבלנים, בעוד צ'יצ' הסתייג יותר. לבסוף אמר צ'יצ' כי יסכים, בתנאי שחלק מן חדירות החדשות ייבנה בדרום העיר.

„גלוב" נמכר

מישרד־הנסיעות „גלוב" מהגדולים בארץ, החליף בעלים לאחרונה. למישרד סניפים בירושלים ובחיפה. הקונים חתשים חם קבוצה, בראשות העיתונאי נתן ברון.

תמונה זו היא פוטו־מונטאז'. בחזיתה ניתן לראות את תשתיתו של המרכז הרפואי ע"ש אליהו סורסקי, שבנייתו הוקפאה ע"פי צו הקפ־את־הבנייה החדש, שתחולתו למן ח"3 ביוני שנה זו. ברקע המיבנה המוקפא מתנוססת שורה של בתי־מלון מפוארים, שבנייתם נמשכת כרגיל.

בבתי־המלון האלה, כאשר תסתיים בניינם, יהיה שפע של מיטות — אלפים, למען הדיוק. אלא שמיטות אלו ישמשו לאיכסונם של התיירים.

אף אחת ממיטות אלו לא תועמד לרשותם של מי שהמשבע חזר, האמור להיכנס לארץ מכי־סיהם של תיירים אלה, מכוון למעשה גם למענם. החולים האלה, ואותם שעוד יזדקקו לאישפוז בע־תיד, רואים כיצד הופכת תיקוותם לזכות במיטה וכטיפול בבית־חולים, לבתי־מלון חדשים.

יחס זה של איפה־ואיפה מצד מקפיאי בנייתם של בתי־החולים החדשים, הוא אבי כל חטאת. אלה הזקוקים לאישפוז, והיודעים כי לא יוכלו — או ייאלצו להמתין חודשים ארוכים — להשיגו, מוכנים לשלם כל מחיר לשם הקלת מכאוביהם. הם נכונים להתרושש, ובלבד שיותן להם להשת־מש במכשירים הרפואיים הדרושים להם.

במצב זה נוצר, באורח טיבעי, שוק שחור של מיטות־אישפוז, כו המחיר הוא חיי־אדם וסבל נורא. בשוק זה, הקונים המצליחים ביותר הם בעלי־הממון, וספקי־הסחורה הם אלה שבידם הי־אפשרות להכריע מי יזכה באישפוז ומי יידחה.

כך נוצר בישראל הרקע לשוק שחור בתי־חום שאין שני לשיפלותו, תחום החתעשרות מי־מיסחר בחיי־אדם ובסיבלו.

ספסרי המיטות

שוק שחור בחלוק לבן

מבקר השולם הזה חושף

פרשות נוספות של שחיתות

בקבלת חולים לבתי־חולים

מאת

זאב יפת

„כ שהתברר כי מצבו של אבי לא־הר־ייאוש, ולא ניתן עוד להצילו, ניהלתי עם פרופסור הוכמן, מנהל המחלקה האונקולוגית בהדסה, שיחה ארוכה. הוא הסביר לי כי אין כל הצדקה להוסיף ולהחזיק את אבי בבית־החולים. דבריו נשמעו לי הגיוניים.

„אספתי את אבי לביתי. הוא שהה אצלנו שבועיים ימים, סבל מכאובי־תופת בכל שעות היום והלילה. מחלתו היתה קשורה בתופעות־לוואי קשות.

„תוך שבועיים הגענו, אשתי ואני, לאפיסת־כוחות. שני בני הצעירים נעשו מבוהלים ועצבניים. ידעתי כי רק בבית־החולים ניתן להגדיל את מספר השעות הירמיות בהן יימצא אבי תחת השפעת זריקות־הרגעה. ידעתי כי כל יום נוסף שאותו הוא מבלה בביתי, מגביר את ייסוריו, שהיו נמנעים ממנו אילו היה בבית־החולים.

„נסעתי לירושלים, וקיימתי התייעצות פרטית עם פרופסור הוכמן. שילמתי לפרופסור 150 לירות שכר התייעצות, והוחלט כי אחזיר את אבי לבית־החולים לבדיקות.

„מאז, ובמשך חמישה חודשים עד ליום־פטירתו של אבי, הייתי מוסר לפרופסור, בכל יום ראשון בשבוע, מאה וחמישים לירות, טבין ותקילין.

„אני מנהל חברה להנדסת־בניין. לפעמים, בגלל עבודתי, לא הייתי מצליח להגיע לבית־החולים ביום ראשון בשעות הבוקר. כבר בצהרי אותו יום היתה מזכירתו של פרופסור הוכמן מצלצלת אל מזכירתי. לא דובר בפירוש על כסף, רק נאמר שהפרופסור רוצה לראות אותי. זאת, למרות שהייתי מבקר אצל אבי לפחות ארבע פעמים בשבוע, והפרופסור כבר ידע כי אם לא הגעתי ביום ראשון בבוקר, בוודאי אגיע בשעות אחר־הצהרים, בכל־זאת, כאמור, כבר בצהרי היום היתה המזכירה מצלצלת למישרדי כדי „להזכיר" לי.

הוכמן יורד מן הנייד

ומובל למעצר,

לאחר שנחשד על־ידי אגף־החקירות של מס־ההכנסה בהעלמת הכנסות. אחרי המעצר החלו מתגלים פרטים מסמרי־שיער על מכירת מקומות אישפוז במחלקתו, תמורת תשלום דמי־שוחד. מעצרו של פרופסור הוכמן היכה בהלם את חוגי הרפואה בארץ.

שייאות לחקור בפרשה.

תלונה מזעזעת נוספת שהגיעה לידיעתנו נוגעת למיקרה שאירע בבית החולים תל־השומר.

זמן קצר לפני מלחמת ששת הימים נתגלה אצל נער צעיר גידול לא־סרטני. ליתר ביטחון, המליץ רופא בית־החולים לסלק את הגידול בהקדם. על הנער היה להמתין שלושה וחצי חודשים עד שיגיע תורו לעבור את הניתוח. כאשר אימו של הנער, שליוותה אותו, שאלה את הרופא אם לא ניתן להקדים את מועד הניתוח, השיב הלה בשלילה, אך רמז כי תמורת אלף לירות יוכל הנער לעבור את הניתוח כבר למחרת היום.

„„אבל אני חברה בקופת־חולים של הסתדרות!" נדהמה, „מדוע עלי לשלם?"

הרופא נטל את האשה בזרועה והדפה מן החדר.

בבדיקת מיקרה זה נסתבר לנו כי הרופא שבו מדובר נפטר בינתיים, ולכן מצאנו לנכון לא לפרסם את שמו.

כאשר חולים רבים מדי מתדפקים על שערי בתי־חולים מעטים מדי, הכורעים תחת נטל המעמסה, מתפתח בנושא זה, לפי חוקי ההיצע והביקוש היסודיים, שוק שחור באישפוז. מנהלי־מחלקות מסויימים, או לפחות להקל, את מצוקת האישפוז, להקים שורה ארוכה של בתי־חולים חדשים. הדבר לא נעשה, וההזדמנות הוחמצה.

בתי מלון במקום בתי"ח

א חרי מיבחמת ששת־הימים, כאשר התפתח בארץ שיגשוג כלכלי חסר־תק־

„אין לי כל טינה כלפי פרופסור הוכמן. הייתי מוכן לשלם אפילו סכום כפול, ובלבד שאבי יזכה בתנאים הרפואיים שיקלו על סיבלו. אבל, מציקה לי המחשבה מה עולה בגורלם של אותם המוני אזרחים שאינם יכולים להרשות לעצמם לשלם מתחת לשולחן. הרי חייהם וחיי בני מישפחותיהם ממש נהרסים.

תשלום חודשי פרטי לפרופ'

„א כי נפטר לפני שמונה שנים. כבר אז היתה קיימת מצוקת אישפוז קשה, ושילמתי מאות לירות לחודש, שזה היה הרבה כסף במושגים של אותם זמנים, כדי שאבי יועדף על פני מישהו אחר. מאז ועד היום, שום דבר לא השתנה.

„בשיחות עם ידידים הנזקקים לאישפוז, אני שומע שוב ושוב כיצד הם מקצרים את הדרך לבית־החולים. הם מתחילים את הטיפול באופן פרטי אצל מנהל המחלקה, עוברים בדיקות רפואיות במכונים רפואיים פרטיים, משלמים מאות ולפעמים אלפי לירות לרופאים המתאימים, ורק אז זוכים לאישפוז מהיר.

„יש לי חבר שאביו חלה בסרטן. עלה לו שמונת אלפים לירות כדי להחזיק את אביו בבית־חולים ממשלתי בצפון הארץ, במשך ארבעה חודשים בלבד, עד לפטירתו של האב."

במישרדי מערכת העולם הזה שמורים שמותיהם וכתובותיהם של האזרח שדבריו צוטטו בתחילת כתבה זו, ושל שתי האלמנות ששילמו כסף לפרופסור הוכמן במשך קרוב לשנה וחצי, כאשר בעליהן היו מאושפזים במחלקתו, עד לפטירתם. (העולם הזה 1933).

בהסכמתם, יהיה העולם הזה מוכן למסור את שמותיהם לוועדת האתיקה של בית־החולים הדסה, או לכל גורם ציבורי אחר

דוגמאות של תרופות הנשלחות חינם לרופאים

על־ידי היצרנים - נמכרות לחולים במחיר מלא

עמך מחכה בחוץ

אלה שידם אינה משגת לשלם סכומי כסף גדולים כדי לקצר את התור לאישפוזם, ממתינים שעות בתורים מייגעים, מתבשרים לבסוף כי יזכו באישפוז המקווה בעוד חודשים.

אשר בידיהם הקביעה מי יוכנס לבית־החולים, הופכים לספסרי־אישפוז. פשוטו כמשמעו, כשהסחורה שבידיהם היא הסבל האנושי, ומצוקה גופנית.

בשנות המיתון נרשמו בלשכות־העבודה בארץ עשרות־אלפי פועלי־בניין מחוסרי־עבודה. באותן שנים ניתן היה לפתור, בקלות יחסית, את בעיית הדיור בישראל. כיום, הוקמה ועדה בינמישרדית לוויסות הבנייה. הוועדה הקפיאה הקמת מיבנים ציבוריים חדשים, ביניהם בתי־חולים, ריכזה את מאמץ הבנייה בהקמת עשרות בתי־מלון ענקיים, שניבנו בעזרת מענקים נדיבים של ממשלת ישראל.

ב־3 ביולי שנה זו, הופעל צו הפיקוח על־הבנייה. שוב נפלו לו בתי־החולים קורבן. הצו אינו מבחין בין מיבנה ציבורי למטרות חינוך או בריאות, לבין בנייה פרטית של דירות מעל לגודל הסטנדרטי. בכל המיקרים נאסרה הקמת בתי־חולים חדשים, כשם שנאסרה הקמת וילות מפוארות — כאילו קיים דמיון כלשהו בין שני המיקרים הללו.

מצוקת־האישפוז קשה והרסנית במיוחד כאשר מדובר בחוויי־נפש וכחולים במחלות כרוניות. חולה־נפש איים, שלא נמצא לו מקום אישפוז, יהרום תוך זמן קצר חיי מישפחה שלמה.

מדי־פעם מתפרסמות בעיתונים ידיעות קצרות על טרגדיות שאירעו למישפחות, אשר במשך שנים לא הצליחו למצוא אישפוז לאחד מבני המשפחה שלקה בנפשו. כיוון שהמצוקה בשטח זה חריפה עד מאד, נמצאו מנהלי־מחלקות ומנהלי בתי־חולים, שניצלו מצב בלתי־נסבל זה לשם התעשרות שלא־כדין. דוגמה לאוזלת־ידו של מישרד־הבריאות בנושא זה משמש פסק־דין (חיפה, תיק אזרחי 882), אשר למרות המלצת השופט לא ננקטה בו כל פעולה.

הדבר נתגלה בשעת בירור תביעת־פיצויים בסך 125.000 לירות על ידי התובע (קטין), באמצעות אביו, נגד נהג צה"ל ונגד מדינת ישראל.

טענת התביעה היתה, שהתובע נפגע על־ידי מכונית צבאית שנהגה התרשל בכך שנסע במהירות מופרזת ולא הבחין בתובע. התובע נחבל בראשו ונתקבל לבית־החולים לחולי־נפש, לזמן מסויים.

טענת התביעה היתה כי התאונה, שאירי

עה לפני שלוש שנים מיום הגשת התביעה, גרמה למחלתו של התובע, וכתוצאה ממנה אין הוא מסוגל לעבוד ולהשתכר למחייתו.

התביעה נדחתה. בפסק־דינו אמר השופט המחוזי: „חוות־הדעת שניתנה על ידי ד"ר מ. (נאסר לפרסם את השם) ניתנה, לאחר שהוא עצמו קיבל את התובע להסתכלות לבית־החולים הממשלתי. הוא עשה זאת בנסיבות המעוררות תמיהה רבה.

„ברור שהכנסת התובע לבית־החולים לא נעשתה במטרה לרפאו, אלא ביוזמת עורך־הדין, על־מנת לאפשר לתובע לקבל תעודה רפואית לצורך קבלת פיצויים.

„כשנשאל ד"ר מ. בבית־המשפט, מהם המיכחנים לפיהם מקבלים חולים לבתי־חולים לחולי־נפש, לאור העובדה שישנם רבים כאלה המחכים לתורם ונשארים מחוץ לכותלי בית־החולים מחוסר מקום, ענה שיש שלושה מיבחנים לקבלת חולה. הזכיר שאף אחד מ־המיבחנים האלה לא התקיים בקיבוץ התובע.

„זאת ועוד, ד"ר מ. הודה בפני שאת חוות־דעתו לבית־המישפט נתן באופן פרטי, וכי קיבל עבור חוות דעתו שכר־טירחה."

בהמשך פסק־הדין קבע השופט: „אין ספק שיש במיכלול הנסיבות כדי לתת עליו את

מכון ל-E.E.G.

אל המעבדה
אלקטרו אנצפלוגרפיה
ELECTROENCEPHALOGRAPHY
EEG

פרופ. דר. מ. שטרייפלר
קבלה בימים א ג ה – לפי קביעה מראש
Prof. Dr. M. STREIFLER
Hours: Sunday, Tuesday, Thursday,
by appointment
טלפון 226561

התחרות

בתמונה למעלה: המכון של בית־החולים איכילוב בהנהלת פרופסור שטרייפלר. למטה: המכון הפרטי של הפרופסור.

הוי'ע. יש לעשות חקירה מקיפה בנדון עלידי מופרות מוסמכים, בנוי מישרד־הבריאות או ההסתדרות הרפואית."

חסר מיכשור רפואי

פ רשה עגומה בפני עצמה היא בעיית המיכשור הרפואי בבתי־החולים. הארץ כולה מזדעזעת כאשר מתגלה לפתע כי בבתי־החולים אין די מכשירים לצורך טיפול בחולי־כליות, וכי חולים עלולים למות מחוסר טיפול.

ואולם לא רק כליות מלאכותיות מתוחכמות חסרות. בבתי־חולים רבים חסר מיכשור רפואי אלמנטרי ממש. לא תמיד עולה מיכשור כזה כסף רב. לפעמים המיכשור חסר, פשוט כתוצאה מהזנחה או משום אי־מציאת פינה פנוייה כדי להציבו בבית־החולים, הדחוס חולים עד אפס־מקום.

העדר מיכשור רפואי פוגע לא רק באזרחים, אלא גם בחיילים.

במערכת העולם הזה שמור שמו של חייל, שנפגע במילחמת־ההתשה ואושפז במחלקת השיקום בתל־השומר. החייל נפגע בעמוד־השדרה ונפל משותק מחזהו ומטה. בין השאר קבעה האבחנה הרפואית, כי שלפוחית־השתן שלו אינה פועלת. נקבע כי יהיה עליו להיעזר בצנתר (קטטר — מיתקן להרקת שתן), עד סוף ימיו.

קביעה זו נעשתה על־סמך צילומי רנטגן סטטיים, משום שבמחלקה האורולוגית אליה הועבר לבדיקות, אין קיימת טלוויזיה בי־מעגל סגור, המיועדת לבדיקת פעילות שלפוחית השתן.

החייל הפצוע לא ויתר. בעזרת הוריו מימן נסיעה לשווייץ, נתקבל שם לבדיקה במכון־השיקום המפורסם של פרופסור רוס־ייה. שם, בעזרת מערכת טלוויזיה במעגל סגור, נקבע מייד כי שלפוחית־השתן של החייל פועלת כתיקנה. אילו היה החייל משתמש בצנתר, כפי שנקבע בתל־השומר, היה מנוון את פעולת השלפוחית, ולטווח ארוך אף פוגע בפעולתן הסדירה של הכליות.

החייל חזר ארצה מצויד במים מכים רפואיים, המעידים כי נקבעה לו אבחנה רפואית מוטעית. הוסבר לו כי האבחנה היתה מוטעית, משום המחסור במיכשור רפואי מתאים.

מנהלי־מחלקות בבתי־חולים, רוכשים בכספם הפרטי מיכשור רפואי שאינו מצוי במחלקותיהם, או כזה שחולים רבים נזקקים לו. הם משתמשים בציוד רפואי זה לצורך בדיקת חולים באופן פרטי.

כדי להמחיש את הדבר, הרי לדוגמה מקרה קונקרטי.

פרופסור מכס שטרייפלר, רופא־עצבים, הוא מנהל המחלקה הנוירולוגית בבית־החולים איכילוב בתל־אביב.

המכשיר הרפואי שפרופסור שטרייפלר וחבר עוזריו נעזרים בו בבדיקת חולי המחלקה, הוא האלקטרו־אנצפלוגרף (E.E.G.), הבודק את גלי־המוח.

הלחץ להתקבל לבדיקה במכשיר זה הוא רב. נוסף לחולים המאושפזים במחלקה, מופנים לבדיקה ב־E.E.G. חולי בית־החולים הדסה בתל־אביב. שהמכשיר אינו נמצא ברשותו, כמו־כן מופנים לבדיקה חולים מקופות־חולים שונות. על כל אלה נוספים אנשים המתאוננים על כאבי ראש קשים והממתינים לתורם להתקבל לבדיקה.

פרופסור שטרייפלר רכש מיתקן E.E.G. פרטי, המופעל על־ידי אשתו, ומוצב בדירה הסמוכה לדירת־מגוריו, מול בית־החולים איכילוב.

פרופסור שטרייפלר, לדברי ד"ר הראל, מנהל בית־החולים, רשאי לעסוק בפרקטיקה פרטית, ואולם: „היה זה חמור מאד אם יתברר לנו כי במיסגרת הפרקטיקה הפרטית זכו חולים אלה לעדיפות באישפוז בבית־החולים."

לחולים פרטיים זכויות־יתר

ב דקנו את הנושא ומצאנו, כי מנהלי בתי־חולים ממשלתיים ועירוניים אינם ערוכים כל מעקב על קשר אפשרי בין חולים שהתחילו בפרקטיקה הפרטית של מנהל־המחלקה, לבין חולים המאושפזים בבית־החולים, בי־אותה מחלקה של הרופא. שיחות קצרות עם החולים המאושפזים, יכולות היו לגלות תופעות מדהימות.

בחרנו לציין את שמו של פרופסור שטרייפלר, משום שהופנתה נגדו תלונה יוצאת־דופן בחומרתה.

יהודיה, אזרחית צרפתית, הגיעה לארץ לביקור והתגוררה אצל קרוב־משפחה, עו־רך־דין במיקצועו. בעלה של התיירת, שנשאר בצרפת, סובל ממחלת פרקינסון. התיירת החליטה להיוועץ בעניין מחלתו של בעלה עם נוירולוג בעל־שם, והבחירה נפלה על פרופסור שטרייפלר.

הפרופסור קיבל אותה כפציינטית פרטית, והתיירת סיפרה לו באופן כללי את סיפור מחלת בעלה. בין השאר ציינה, כי בעלה עבר ניתוח גולגולת, ואכן לאחר הניתוח נעלמו תופעות הרעידה, אולם הבעל עדיין מתקשה בהליכה.

הפרופסור ציין כי יש עימו גלולות, דוגמות רפואיות מארצות־הברית, שעדיין אינן מיובאות לצרפת. לדעתו גלולות אלו עשויות לעזור.

עבור שיחת־הייעוץ גבה הפרופסור מן התיירת סך מאה לירות, ועבור התרופות, שהיו דוגמות רפואיות בלבד, אותן שולחים בתי־חרושת שונים חינם לרופאים, גבה 400 לירות נוספות.

שמענו את הסיפור מעורך־הדין, וליתר־ביטחון וידאנו אותו על־ידי שיחה טלפונית ארוכה לצרפת.

כך הפך המחסור במיטות־אישפוז וב־מיכשור רפואי לגורם המחטיא את הרופאים. גורם להם לעשות מן הרפואה ומשבועתה המקודשת קרדום לחפור בו, מקור להתעשרות קלה על חשבון ייסוריו של החולה.

(כתבה שניה בסידרה)

במדינה

(המשך מעמוד 18)

מישטרה הבינה, כי המקור המזרים את הדולרים המזוייפים לשוק הישראלי עושה זאת בכמויות גדולות בבת־אחת, העתיקה את המעקבים לדירות בהן נעשות העיסקות הגדולות.

מארבים מישטרתיים. מידע חשאי העלה חשד, כי אחד ממקבלי הדולרים המזוייפים קנה אותם אצל צויגנבוים. ה־מישטרה השתלטה על דירתו, ארבה שם למוכרים ולקונים משך ימים אחדים, שמה יד על עשרות מוכרי וקוני דולרים, בעיקר כאלה הקשורים בענף התיירות. המישטרה העדיפה להתרכז בסוחרי־הדולרים הקשורים בתיירות, כיוון שעד כה התגלו דולרים מזוייפים בעיקר אצל הברות התעופה שמוכרות כרטיסי־טיסה.

בעיקבות המידע שהופק מנעצרי דיזרתו של צויגנבוים, הוצב מארב מישטרתי במלון דיפלומט בירושלים, ונתפסו שם גבר ואשה שנעצרו מייד, ומוחזקים מאז במעצר חשאי ובבידוד מוחלט. כל מה שנודע הוא ששם הגבר יוסי־טוב, ושם ה־אשה עליזה. המקורות המישטרתיים טוענים כי ברשותם היו 47.7 אלף דולרים מזוייפים.

באי־כוח המישטרה טוען, כי הדולרים שנתפסו במלון דיפלומט היו מאותה סידרת מיספרים של דולרים מזוייפים שנתפסו אצל מחבלים יפניים באירופה. לכן עדיין מוחזקים השניים במעצר, מאחר שהאינטרפול חושד שהדולרים שייכים לכסף שמימן פעולות־חבלה שונות הן בישראל והן באירופה.

חקירה נימרצת של עליזה הביאה לי־מעצרו של אחת הדמויות הססגוניות ביותר במיסחר הרכב בתל־אביב, אדם שנשא לא־מכבר תעודת שוטר — סמי דורון, בעל מיגרש המכוניות רכב לאס־וגאס, בעיר־המכוניות שבין הרצליה לתל־אביב. סמי נעצר ביום השישי לפני שבועיים, הובא לבית־מישפט בירושלים, שם הוצא נגדו צו־מעצר — למרות שהוא תל־אביבי, והועבר למעצר במישטרת אופקים המרובודדת.

סמי היה בשעתו נהג בשגרירות קונגו בישראל, ואחר־כך התגייס למישטרה והיה נהגו של אלי דקל, מי שהיה הסמנכ"ל במישטרת ישראל. לפני כמה שנים פרש מן המישטרה. הוא החל עוסק בסחר מכוניות משומשות ברחוב סלמה, בדרום העיר, וכשנוסדה עיר־המכוניות מחוץ לתל־אביב לקח בה סמי מיגרש.

העיקר להרוויח זמן. סמי הוא טיפוס ראוותני, שקיים רמת־חיים גבוהה של 10-15 אלף לירות לחודש. הוא ניסה לגייס לעזרתו גם את ידידיו מבין אלופי צה"ל, עימם הרבה להצטלם ולצאת בחברה.

אחד האלופים הנודעים ביותר, הנושא כיום בתפקיד רם־דרג במטכ"ל, הסכים לחתום כערב להלוואות שסמי לקח. האלוף היה משתמש בדירה שסמי העמיד לרשותו, לצורך בילויים. אלוף אחר, שסמי טען כי הוא ידידו החברו הטוב, סירב לקשור את שמו בעסקיו, למרות שחמונתו עם סמי מתנוססת במישרדיו של סמי דורון בעיר־המכוניות.

למרות המעצר, טוענים מקורבים כי סמי אינו מסוגל ולא היה לו כל צורך לסחור בדולרים מזוייפים, אם כי ייתכן שעברו תחת ידיו כמה כאלה מבלי שיידע כי הם מזוייפים. מעצרו היכה בתדהמה את עיר־המכוניות, למרות שבנו ממשיך לנהל את העסק כאילו לא קרה דבר.

טוען הבן, אשר דורון: „עליזה שבה מדובר, נתנה את שמו של אבי כנקמה, בגלל שהוא לא הירשה לה להיכנס ל־מיגרש־המכוניות שלנו."

תיירות

החשב נשבר ופרש

לאחר לחץ ממושך מצד הממונים עליו, ביחס לגירויים עליהם, נשבר חשב מישרד־התיירות ויצא לגימלאות.

אחת מפרשות אומץ־הלב האזרחי הרב ביותר של השנה שעברה, הגיעה השבוע לידי סיומה המצער. חשב מישרד־התיירות, אביגדור פרנס, אשר חולל סערה בספרו על פרשת ההוצאות המופרזות של מנכ"ל ה־מישרד, חנוך גיבתון (העולם הזה 1906), הוצא סופית לגימלאות.

מבקר פרנס
הלחץ היה כבד מדי

מיד אחרי פירסום פרטי ההוצאות ה־מוגזמות של גיבתון בבתי־מלון ומיסעדות־פאר, בחודש של המילחמה, נקרא פרנס אל מנכ"ל מישרד־התיירות ואל השר משה קול.

קול, שהיה ידוע באי־שביעות רצונו מ־המנכ"ל שלו, בירר איתו באופן ענייני את האשמותיו, אולם הודיע לו כי אינו מוכן להסיק מסקנות כנגד גיבתון, „בגלל שיקולים פוליטיים פנימיים של המישרד."

גיבתון עצמו קרא לפרנס, שוחח עמו בעדינות וביקש ממנו לצאת לפנסיה. כן ביקש גיבתון מפרנס מיסמך, בו יכתוב כי אין הוא יוצא לפנסיה בגלל פרשת הגילויים על גיבתון, אלא בגלל סיבות רפואיות.

משכורת לישב בבית. פרנס סירב לחתום על מיסמך כזה ולצאת לגימלאות. כל אותה עת, מחודש מארס אשתקד ועד היום, נאסר על פרנס לבוא למישרד־התיירות, והוא ישב בביתו והמשיך לקבל משכורת, כרגיל.

החשב הכללי חיים שטסל, אשר עמד מאחורי גיבתון בפרשת ההוצאות, מינה באופן זמני את חשב מישרד־ראש־הממשלה, אברהם צפרוני, להיות גם חשב מישרד־התיירות, כדי שאפשר יהיה להמשיך ב־עבודה התקציבית התקינה של המישרד גם כשפרנס יושב בבית.

השבוע נשבר פרנס סוף־סוף. מחלת־הלב בה לקה, הביאה אותו להסכים להצעת הפרישה.

הוא פרש, ובמקומו התמנה אברהם דרורי פקיד מישרד־האוצר, שלא היה לו קודם כל מגע עם ענייני תיירות.

(המשך מעמוד 13)

נדמה שכל זה זר לגמרי לעולמו של יצחק רבין.

■ ■ ■

"אפשר לדרוש מיצחק רבין, מי שהיה כל ימיו חייל מיקצועי, רמטכ"ל ושגריר, שיגלה בקיאות עמוקה בענייני כלכלה וחברה. אילו נמנע מלהשיב על שאלות מסוג זה, הייתי מבין לנפשו. הוא יכול היה לומר שלא הספיק עדיין להתעמק בהן, אך ישתדל לעשות זאת בעתיד. **למרבה הצער, לא עשה זאת. תחת זאת השמיע דברים רדודים, שיגרתיים, ואף מסוכנים.**

למשל: קביעתו שיש להפנות כוח־אדם רב יותר למערכת־הביטחון.

בשעה זו מעסיקה מערכת־הביטחון כימ־עט 30% מכל כוח־העבודה הישראלי. אין לאחוז זה אח ורע בעולם כולו. פירושו, ששלושה מכל עשרה מפרנסים ישראליים מקבלים שכר ומוציאים אותו בשוק הסחר־רות והשרותים. מבלי לתרום לשוק זה. **זהו מירשם בטוח לאינפלציה דוהרת. נמר הביקוש כובע את כבש ההיצע.**

עכשיו בא רבין ותובע להעביר כוח־אדם רב עוד יותר למיגזר הביטחוני — ובאותה נשימה עצמה הוא מטיף נגד האינפלציה.

זאת ועוד:

רבין דורש להעביר עובדים מן השירו־תים אל הייצור. (גם זוהי מליצה שיגרתית, הטעונה בדיקה. המשק המודרני שואף לייצר יותר ולהעסיק בכך פחות עובדים. זהו סוד הייעול והגברת הפריון, תוך שימוש במחקר ובטכנולוגיה.)

אבל אם מתייחסים למליצה זו ברצינות — אפשר היה לדרוש מ־ראש־ממשלה צעיר ונימרץ ש־ייזך ובראש ויכריז על מיבצע־חי־רום של העברת 25% מפקידי ה־ממשלה אל ענפי־ייצור, תוך תה־ליך מזורז של הסבה ושמירת־זכו־יות.

אבל רבין הסתפק במליצה. אותה מליצה ששמענו אלפי פעמים מפי פינחס ספיר.

■ ■ ■

אין יצחק רבין נוטה לרפורמה ממ־שלתית.

נראה שהוא מוכן בהחלט לחמ־שיך בהלוקה המיקרית של תפקי־די הממשלה בין המישרדים הקיי־מים, שנוצרו ללא מחשבה וחיגיון, כתוצאה מקונוניות קואליציוניות, נשכחות, והפכו אחוזות מיפלגּ־תיות טפיליות.

הוא השתמש בדוגמה אחת. אי־אפשר למוג את מישרד־השיכון במישרד גדול לרווחה חברתית, מפני שהשיכון הוא נושא חשוב, ווקוק לשר משלו.

טוב ויפה. יתכן שזה נכון, עקרונית. אך האם לא שמע יצחק רבין מעולם כי מישרד־השיכון הוא חסר סמכויות ויכולת, שבר־כלי עלוב, מפני שאין לו שליטה על הקרקעות לבנייה (מישרד־החקלאות), חומרי־הבנייה (מישרד־המיסחר־והתעשייה) והמכס עליהם (מישרד־האוצר)?

כל איש־מיקצוע יודע שדרוש במדינה „מישרד בינוי," שירכז בידיו את כל הסמכויות האלה. לחמנו על כך בכנסת. שר־השיכון הקודם (ובוודאי גם הנוכחי) דורשים זאת. אבל רבין לא אמר על כך מילה, ונראה שאפילו בנושא מוגבל זה הוא מרוצה בהחלט מן הסטאטוס־קוו.

חבל.

■ ■ ■

כאמור, יתכן שאין זה הוגן לשפוט את דיעותיו של רבין בענייני פנים. מומחיותו היא בשטח הקרוי אצלנו „חוץ־וביטחון." לכן ציפיתי בקוצר־רוח לגילוי הסוד: מהי הבשורה החדשה אשר בפיו בשטח זה, הזקוק יותר מכל שטח אחר לרוח רעננה של ביקורת, שינוי וחידוש? **הנה, למשל, השאיפה החדשה כי יותר בעולמנו: מהי תשובתנו ל־התעצמות הכבירה של העולם ה־ערבי, בעיקבות מהפכת־הנפט ה־עולמית?**

תשובתו של רבין היתה שזוהי בעייה שבין העולם „התרבותי המפותח" לבין המדינות המפיקות־נפט. אין היא נוגעת במיוחד לישראל.

ריכונו של עולם!

אירופה העשירה פנתה לנו עורף, מפני שהיא תלוייה בנפט הערבי. הרכש הערבי במערב שווה עתה לזה של ישראל, למרות שישראל מוציאה למעלה משליש מכל התוצר הלאומי שלה על ביטחון, בעוד שהעולם הערבי מוציא השנה על צבאותיו רק עשירית מהתוצר הלאומי שלו. תוך שנתיים־שלוש יעלה תקציב־הרכש הערבי לאין־שיעור על תקציבנו.

האם זוהי בעייה צדדית? האם אין לראש ממשלת ישראל שום דבר לומר על אתגר היסטורי זה?

■ ■ ■

לא העזנו לקוות למילה חדשה על הבעייה הפלסטינית, ולא התאכזבנו.

אחד המראיינים הצביע על העובדה ש־מובטח באו"ם רוב גדול להכרה באירגון לשיחרור פלסטין, וכי גוף זה כבר זכה בהכרה מידי הרוב העצום של מדינות־העולם. המראיין אף העז לשאול אם אין הדבר מעורר לראשונה את הסכנה של גירוש ישראל מן האו"ם (כפי שגורשה זה עתה מן הכדורגל האסיאתי).

האם מחייב הדבר גישה ישרא־לית חדשה, מהפכנית, לבעייה ה־פלסטינית? האם כדאי לנו לחפוך את הגלגל עד־ידי נקיטת יוזמה ישראלית עצמאית? האם נקדם את פני הרעה?

לא. בשביל רבין, המילחמה היא בינינו ובין מדינות־ערב. הפלסטינים אינם חשו־בים כלל. אמנם, יש בעייה פלסטינית, אבל היא תיפתר אם יהיה הסדר בינינו ובין מדינות־ערב. קרי: בירדן.

גודה מאיר, כמיכטא צברי.

ואשר למדינות־ערב — גם כאן אין מקום ליוזמה מצידנו. אין לנו דבר חדש לומר, כדי להביאן למשא־ומתן ישיר עי־מנו. רבין, כמו גולדה, כמו אבן, כמו אשכול, כמו שרת, כמו בן־גוריון, מוכן ל„משא־ומתן בלי תנאים מוקדמים." אין הוא מוכן לומר היכן יהיה הגבול במיסגרת של שלום מוחלט, אם הערבים ירצו בכך. הוא מוכן ל„פשרה טריטוריאלית" (מילת־הקסם של יונים ללא עמוד־שדרה), אבל לא לגבול ה־4 ביוני, כמובן.

בקיצור — שום דבר חדש.

ומכיוון שמדינות־ערב אינן מו־כנות לקבל גישה זו, לא נותרה ברירה אלא ללכת לפי תורת הש־לבים, בחסות ארצות־הברית.

וזהו העוקץ של כל העניין.

■ ■ ■

מהו יחסו של יצחק רבין לארצות־הברית?

אחד המראיינים שאל אותו שאלה ברור־טאלית: מה דעתו על התלות הגוברת של ישראל בידידה יחידה זו?

רבין ענה שאינו אוהב את המילה „תלות". (ואכן, מי אוהב אותה?)

בכלל, אין בעולם מדינה „בלתי תלו־ייה." גם ארצות־הברית עצמה תלוייה ב־ידידות.

זהו. אם אין אי־תלות, הרי תלותה של ישראל אינה יוצאת־דופן. בעולם של תלויים, עין־התלייה אינו מפחיד.

זוהי תשובה של התחכמות, הת־חמקות מן הבעייה היסודית של קיומנו הלאומי ברגע זה.

אין הרבה מדינות בעולם התלויות בזו־לתן כמו ישראל בארצות־הברית. יתכן שגם צרפת תלוייה. אבל צרפת יכולה להתקיים יום־יומיים בלי עזרה אמריקאית. ישראל אינה יכולה להתקיים בלעדיה אפי־לו דקה אחת — לא מבחינה מדינית, לא מבחינה צבאית, לא מבחינה כלכלית.

הדבר אינו מפחיד את רבין, מפני שהוא רואה את אמריקה כמדינה נדיבת־לב מטיב־עה. ולראייה: מתוך נדיבות־לב מסורתית זו היא שיקמה את אירופה ויפאן אחרי מילחמת־העולם. כך אמר רבין.

חיפשתי בעיניו קריצה של אי־רוניה, זיק של ליצנות, ולא מצאתי.

נראה כי הוא מאמין באמת, בשנת 1974, אחרי ויאט־נאם, אחרי מבול הגילויים, בתמונה נאיבית זו של אמריקה — תמונה שאף אמריקאי נורמלי אחד אינו שותף לה זה־מכבר.

אחרון המוהיקאנים.

איננו חייבים לקבל תכתיב אמריקאי, כי אמריקה היא טובה. אנחנו מקבלים ממנה את האוויר לנשימה, אבל היא לא תגיד לנו מה לעשות.

איזו מדינה נהדרת! מאז ברי־את העולם לא היתה כזאת.

פעם אמר שימעון פרס, שידידות צרפת לישראל אינה תלוייה באינטרסים, אלא נובעת מסנטימנטים עמוקים. חבל רק ש־דה־גול לא ידע זאת.

עכשיו אומר רבין שידידותה של אר־צות־הברית אינה מבוססת רק על אינטר־סים, אלא גם על — (על מה? שכחתי את הניסוח המדוייק). משמע: המישחק האכזרי של האינטרסים אינו קובע כאן.

אם יצחק רבין מאמין בזאת כי אמת ובתמים, הרי יש לכבד אותו על תמימותו ואציליות־ליבו. אבל זה גם קצת מפחיד.

היורשים: יצחק רבין וג'יראלד פורד במיסדר ליד הבית הלבן

(המשך מעמוד 24)

מהיום הראשון שפגשתי אותו, הוא עבר לגור בדירה שלי. לא היו לו חפצים ל־העביר, כי כל חפציו היו פזורים בבתי־הסוהר. חשבתי שבתור אמנית לא רק שזה לא יזיק לי, אלא ייראה כחריג. כמו ששיער היה חריג בתיאטרון, ככה הרומן שלי עם יורם יהיה חריג.

אני המשכתי לחופיע, פחות או יותר, התקשרתי לתיאטרון סולן, למפיק מיקי פלד, וניסיתי להתקבל למשרד. מיקי נתן לי הופעה, שאחר־כך הבנתי שהיתה הופעת ניסיון. הוא בא לראות אותי, והתפעל. הוא אמר שהחליט להשקיע בי, להפיק לי תקליטים, לסדר הופעות ליום העצמאות.

רציתי לבלות את יום־העצמאות עם יורם, מה־גם שנראה לי טבעי להביא את ה־חבר שלי. הרבה אמנים מביאים איתם אור־חים להופעות. פתאום מיקי נתן בי מבט אימום, שאני לא אשכח אותו, ושאל אותי: „מי זה?" אמרתי שזה החבר שלי. הוא לא ענה, אבל הרגשתי שקרה משהו.

למחרת יום העצמאות ניסיתי להתקשר למיקי, כרגיל, לשאול אותו על המשך התוכניות בינינו, ובכל פעם הפקידה הש־תמטה בטענות שונות. עד שהחלטתי, אחרי שבוע של טלפונים, לבוא בעצמי למישרד.

נכנסתי אל מיקי לחדר ושאלתי אותו מה העניינים. הוא לא ענה. אמרתי: „מיקי, אני פשוט לא מבינה. קודם רצת אחרי, מה קרה? הפסקתי להיות זמרת טובה?" הוא ענה לי: „כדאי שתמצאי לך תעסוקה אחרת, כי אמנים מסוימים אמרו לי שה־בתור שהבאת איתך להופעה ביום־העצמאות היה יורם לנדסברגר." עניתי: „בטח שאני יודעת, אז מה?", או הוא אמר: „זה לא הולך ביחד, אני לא צריך שתגיעי להופעה ושתהיה סכנה שלנדסברגר יזיק לקהל."

„יורם שלט עלי"

לא האמנתי, ואמרתי שאני מתפלאת, שאחרי שהוא הסתובב כל־כך הרבה זמן בעולם, מסוגל לחשוב כך. „כמו שלך יש ילדים גם לי יש ילד, אני צריכה להתקיים, וזה המיקצוע שלי," אמרתי. הוא לא ענה. עזבתי את המישרד בוכה, ורצתי ליורם. הוא הרגיש שיש לו שליטה עלי.

בתקופה של יורם הרגשתי גרדפת על־ידי הבולשת ועל־ידי העולם התחתון, ופשוט לא ידעתי מה לעשות. אז הופיע מושיע בדמותו של המפיק מנחם נוביק, שחיפש מחליפה לריקי גל במחזמר אל תקרא לי שחור. הוא היה האמרגן היחיד שהרכילות עלי בכלל לא עניינה אותו.

למזלי פרצה מילחמה. כל המילחמה הייתי עסוקה, עבדתי כמו חמור, השארתי את הילד ונסעתי לכל מיני מקומות שסיכנו אותי, אבל לא היה איכפת לי. רציתי להיפגש עם כל אנשי הבמה ועם האמרג־נים. חשבתי שדווקא זמן המילחמה יקרב את האנשים, וישנה להם את הגישה לחיים. לגבי, חבל שהמילחמה נגמרה, כי יום אחרי המלחמה חזרתי להיות סתם חברה של יורם לנדסברגר, שמסוכן להתעסק אתה.

כל המצב הזה שיגע אותי והרגשתי ש־הילד סובל מהשגעונות שלי. בסופו של דבר הפרשה עם יורם נגמרה אחרי שנה, ואני מרגישה שהפרשה שלי כזמרת נגמרה גם היא, לפחות בארץ.

ניסיתי לעבוד בבוטיק בשביל להתקיים, אבל זה הרס אותי עוד יותר.

כעת אני רוצה לחזור לניו־יורק, כמעט שהיתה לי עבודה במועדון אל אברם השייך לישראלי שהיה חבר טוב שלי עוד מתקופת ניו־יורק. אבל הוא דיבר עם מיקי פלד, וזה אמר לו שאני לא אח־ראית ולוקחת סמים, והוא שינה את דעתו.

אני לא יודעת מה קורה איתי. קשה לי להאמין שאפילו אם אקבל הצעה בארץ אוכל שוב לחייך על הבמה. אני פשוט צריכה לחיות בארץ שיש בה קצת יותר צדק והתחשבות, ארץ שבה לא שופטים את האמן על־פי החברים שלו אלא על־פי ה־כשרון שלו.

הכי מרגיז זה שאני גם אמא, פשוט לא מגיע לילד לעבור את כל מה שעובר עליו. ניסיתי להציל אותו והשתמשתי בכל ה־קשרים של החברים ה„חשובים" שלי, ביקשתי מהם שיעזרו לי לסדר או, הילד בקיבוץ. שום תגובה לא שמעתי. אני לא מבינה את העניין הזה. הרי ביקשתי רק שיעזרו לי להציל את הילד.

בדרך־כלל, כשבן־אדם נמצא במצב של דיכאון נפשי, ובפרט אם הוא אמן, הוא מנסה להאשים מישהו. קשה לי להאשים את עצמי, אם כי אולי גם אני לא הייתי בסדר. אז מה בעצם נשאר לי לעשות פה? לחכות לעוד מילחמה? לא, אני פשוט אמצא דרך לברוח מפה כמה שיותר מהר, כי רע לי כאן, זיפת לי.

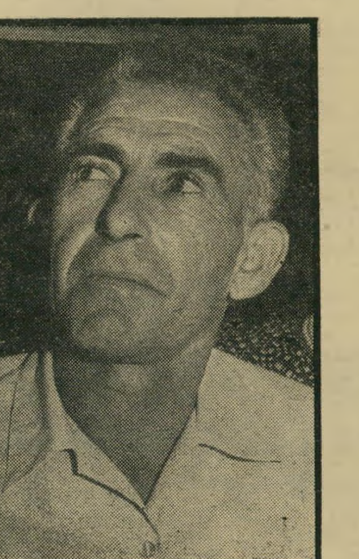
מיפלגות

זרמי שחה נגד הזרם

ימים ספורים אחרי בחירתו כמזכ"ל המיפלגה, הודיע זרמי כי יתפטר

הפסטיבל שהתרחש סביב המאמצים ל־שכנע את מאיר זרמי להסכים להתחרות על מישרת מזכ"ל מיפלגת העבודה, נמשך חודשים אחדים. רק אחרי מאמצי־שיכנוע רבים, נעתר לבסוף זרמי לצו המיפלגה. ניאות לצאת מאחרי הטרקטורים של קיבו־צו מעיין־צבי, ולהיכנס לחליפת מזכ"ל המיפלגה הגדולה בארץ.

מי שעמד מאחרי מינויו של זרמי, הפעיל עליו את הלחצים הכבדים ביותר, והוא שהצליח לבסוף לשכנעו לקבל עליו את המינוי היה ידיד ותיק שלו: יעקב לווינסון.

מזכ"ל זרמי
מוכן לחזור לקיבוץ

דמות המופיעה לאחרונה פעמים רבות ב־כותרות, מנכ"ל בנק הפועלים וידידו ה־קרוב של שר־האוצר לשעבר פינחס ספיר.

יחסי־הידידות ההדוקים בין זרמי לבין ספיר אינם בגדר סוד. הם ידועים לכל, ודווקא משום כך עוררה ההצהרה הראשונה שמסר זרמי, תימהון גדול בקרב ראשי מיפלגתו.

בהודעה לעיתונות, בדבר האופן שבו הוא רואה את תפקידו כמזכ"ל המיפלגה, אמר זרמי: „...לבנות גב וגיבוי חזקים לראש־הממשלה יצחק רבין."

תקיעת סכין לספיר. הצהרה חותכת זו אינה עולה בקנה אחד עם שאיפותיו הפוליטיות של פינחס ספיר. הוא ראה בה תקיעת־סכין בגב מצד האיש, שאותו מינה למישרתו הרמה באמצעות לווינסון.

מייד יצאו שליחים בהולים מאצל ספיר אל זרמי, כדי להעמידו על המישגה שעשה. הם ניסו להסביר לו, בעדינות כמובן, כי לדעתם ולדעת שולחם, ספיר, תפקידו של מזכ"ל המיפלגה אינו בדיוק לבנות גיבוי ליצחק רבין.

אך כאן הוכיח זרמי עיקביות מופלגת. „כך אני רואה את תפקידי," הודיע לשלי־חיו של ספיר, „ואם זה לא מוצא חן בעי־ניכם, אני תמיד יכול לחזור למעיין־צבי." ולא היה זה איום־בעלמא. הוא מסוגל בהחלט לעשות זאת.

עורכי־דין

כך עוקפים מילכוד

הראש של עורך־הדין הישראלי ממציא פטנטים — לעקוף את גזירת איסור־הפירסומת

„עד שגידלתי אותך," מקוננת האם ה־ישראלית המצויה השכם־והערב באוזני ילד־הסלא הספרטי שלה, „ואתה לומד לי פילוסופיה?... למה אתה לא יכול לעשות כסף וקאריירה, להתפרסם, להיות עורך־דין, כמו כולם?"

והיא יודעת יפה מאוד מה היא אומרת. שכן, עריכת־הדין נחשבה מאז־ומתמיד כ־מקצוע מכובד ביותר בקרב עמך ישראל. אלא שאם הנ"ל אינה מכירה, כנראה, את המילכוד האורב לכל עורך־דין בישׂ־ראל שהוסמך לעסוק במיקצועו, והשואף להצליח בו ולהרחיב את חוג־לקוחותיו.

זכות הפירסומת־העצמית. סעיף 55 לחוק לישכת עורכי־הדין, תשכ"א־1961, מגדיר את המילכוד הזה כך: „עורך־דין לא יעשה לעצמו פירסומת כעוסק במיקצוע עריכת־דין; המיקרים והצורות שבהם רש־אי, או חייב עורך־דין לציין את שמו ו־מיקצועו, יפורטו בכללים."

והכללים, אומנם, מגדירים (בערך) את הפעולות שבעשייתן חוטא עורך־הדין ב־פירסומת־עצמית. אלא שעדיין לא נבראו הכללים שיעורך־דין ממולח לא יצליח לע־קוף אותם. וכך, אחת התחרויות הפופולא־יות ביותר בין עורכי־הדין בישראל עוסקת בנושא: מי יצליח לגלות דרכים חדשות לעקוף את החוק.

חלק מן השיטות שהומצאו כבר, ואשר באמצעותן מצליח עורך־הדין הישראלי ל־נצל את זכות הפירסומת־העצמית העומדת לכל אזרח במדינה שכלכלתה בנוייה על יסודות של יוזמה חופשית, נימנו בגיליונו האחרון של השבועון מישפט וכלכלה.

גזירת איסור הפירסומת, אותה הט־לה לישכת עורכי־הדין על חבריה, תליתה נאה בהחלט: כך, אמרו, יצליחו אלה ה־מוכשרים באמת, הראויים לכך באמת בז־כות כישוריהם, ולא אלה שאמצעיהם מאפ־שרים להם פירסום נירחב יותר, או אלה שידיעתם ביחסי־ציבור עולה על ידיעתם את החוק.

אך תכלית לחוד — ומציאות לחוד. ה־ראש היהודי מצליא פטנטים למכביר.

כך, למשל, רשאי כל עורך־דין המועמד לבחירות לגוף רישמי כלשהו — רשות מקומית, כנסת, איגוד מיקצועי ועוד — להופיע ברשימת המועמדים בצירוף תוא־רו התוקי, ובתוספת תארים מפליגים כגון „מעולה," „נודע," „מבטיח" ועוד כהנה ו־כהנה. וזאת — בפירסומים בכל כלי־התיק־שורת, וכל דרך אפשרית.

גם אם לא זכה עורך־הדין המועמד ב־כהונה הנכספת, לא נורא. הפירסום המוקדם רק הועיל לו. ואם זכה — מה טוב. יוכל לכהן במישרתו הציבורית הרמה, ובצידה לנהל את עסקיו הפרטיים (אם יש לו כאלה) בעזרת פירסום חוזר ונישנה של שמו ב־תוספת תוארו, תוך גיבוי מלא מצד החוק, המתיר פירסום כזה במיקרים כגון אלה.

העו"ד לא אשם. או, למשל, הזכרת שמותיהם של עורכי־דין אלה ואחרים ב־עיתונים, שעה שמדובר בתיקים בהם הם עוסקים. אין זה פירסום מכוון, כמובן, אך מה אשם עורך־הדין הנ"ל שהזכירו את שמו בעיתון? הוא לא ידע על כך ולא־כלום. ואולי כן?

פטנט נוסף? בבקשה. ואין טוב ממנו. עורך־דין בעל הקשרים המתאימים יוכל לארגן לעצמו השתתפות בדיון טלוויזיוני, וכך להביא תועלת גדולה לציבור — ואחת קטנה, לעצמו. כאן ערך מישפט ו־כלכלה הבחנה דקה. אם אומרים „מישפטן", זה בסדר. לא היתה חריגה מכללי האתי־קה, והעו"ד קיבל את הפירסום המגיע לו, לדעתו. אך התואר „עורך־דין" — הס־מ־להזכיר. העובדה ששני תארים אלה חד־הם, אין לה כל חשיבות, כנראה.

והרי כמה דרכים נוספות, בדוקות לא פחות. האחת — מיכתבים למערכת. כל אזרח במדינת־ישראל רשאי להגיב, על כל נושא שהוא, במיכתב כזה. וכי מה מעכב בעד עורך־דין הפתוח להתרחשויות, ליטול עט בידו ולהגיב במרץ, במיכתבים אל כל עיתון שהוא. בכל נושא שהוא, החתומים בשמו ובתוארו המכובד המלא? עם־הספר, שהפך לעם־העיתון, קורא כל מילה, וה־שמות נקלטים בזיכרונו, וההמשך ברור.

אפשר גם, כמובן, להגיב על פירסום שבו הוזכר שמו של עורך־הדין, כמייצג של מישהו. ואם נולד ויכוח סוער, שתתגו־בות בו רצות הלוך־ושוב — מה טוב.

שיטה שאין בה אפס היא לעקור למישרד חדש. כל מה שצריך לעשות אז הוא לארגן עמוד של מודעות־ברכה בעיתונים. וכך יתפרסם השם באותיות קידוש־לבנה, עש־רות פעמים. כל שיש לעשות לשם כך הוא לנער קצת את הכיס. כל השאר יבוא מ־עצמו, וגם הכיס לא יימצא חסר.

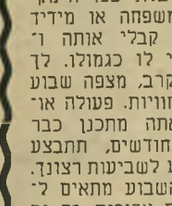
ולבסוף, סיפור קטן. עורכת־הדין דליה ברקול, שהעניקה ראיון בצירוף תמונות לשבועון לאשה, הוזמנה מניה־וביה להופיע בפני בית־הדין המישמעתי של לישכת עורכי־הדין.

צריך גם לדעת איך לעשות מה.

משונה מאוד. אתה מגלה הבנה נהדרת ל־בני אדם השבוע. גם תאחת שפגשת שפכה את ליבה בפניך מהר מדי בהתייחס לזמן ה־קצר שאתם מכירים. ו־במקביל אתה מגלה חוסר הבנה לנציגים הרשמיים של החוק ו־הסדר ומוצא עצמך מסתבך איתם בדברים שהתחילו במה בכך. אל תניחי למתחרה הסמויה לחפר את מנוחתך. את מייחסת לה יותר ממה שמגיע לה. עוד תגיעי למסקנה שלא היה לך מה לדאוג. הרבי לצאת אחר־הצהרים.

* * *

מתנה בלתי־צפוייה מק־רוב משפחה או מידיד קרוב. קבלי אותה ו־החזירי לו כגמולו. לך בת עקרב, מצפה שבוע מלא חוויות. פעולה או־תה אתה מתכנן כבר כמה חודשים, תתבצע השבוע לשביעות רצונך. סוף השבוע מתאים ל־נסיעות ארוכות. זה גם יפיג את המתח שהצטבר בך. היזהר באו־פן מיוחד מן הנסיעות לטווח רחוק. לא שנשקפת לך סכנה פיזית או משהו דומה, אלא שהתפתחות דברים שתבוא בעקבות נסיעה כזו — תפריע לך די הרבה בעתיד.

* * *

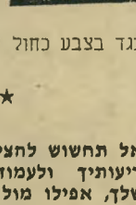

חשבוע יעמדו בפניך אתגרים חדשים, ועליך יהיה להתאמץ כדי ל־הוכיח את כשרונך ו־יכולתך. בת קשת — הזהרי שלא להסתבך בסערות רגשיות הע־לולות לגרום לך לאכ־זבה ודיכאון. אם תני הגי בקור רוח, תפיקי מהרפתקאותיך תרומ־טיות חנאת, במקום הסבל שחיח מנת חלקך עד כה. ירוק חוא הצבע שלך.

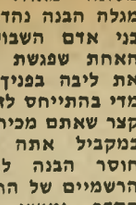
* * *

אם אין אני לי — מי ליך? שאל בזמנו חכם עותק, ודבריו עדיין יפים מתמיד, במיוחד בכל הנוגע לך, אתה באמת מאמין, שמישהו יעשה את עבודתך ל־מענך? רק יוזמה מ־צידך, בצירוף מאמץ לא־קטן אך כדאי, יביאו את הפרשה המתמשכת, בגללך, לידי גמר. עבורך — בתולה — זהו השבוע בלבן. הרבי לטייל ליד הים.

חשבי היטב על כל מה שאת עושה או אומרת, זה ישתלם לך בעתיד הקרוב. אחת מתוכניותיך לש־בוע תתקלקל, אך לא נורא, מפני שבמקומה תבוא אחרת, מוצלחת לא פחות, ידיד ותיק, אותו לא פגשת זמן רב, יביא עמו הפתעה נעי־מה. בת דגים — הש־בוע תפגשי אותו, סוף סוף. אם תתנהגי כשו־רה, תכבשי את ליבו.

למרות האהדה והתב־נה שהאנשים חקרובים אליך מגלים כלפיך, תיאלץ לפתור את ה־בעיה המציקה לך בכו־חות עצמך. נסיונותי־הם לעזור לך ייכשלו, ויוסיפו מתח מיותר ל־מצב שהוא גרוע ב־לאו הכי. הפתעה נעי־מה צפויה לך לקראת סוף השבוע, וכן אפשרות לגמול טובה תחת טובה לידיד שעזר לך הרבה.

* * *

אט־אט, מתחילים מאמ־ציך המהוססים לשאת פרי. דאג שלא יקלקלו לך את העניינים, ועוד יותר — שאתה עצמך לא תקלקל לעצמך, מ־תוך הזנחה או מתוך שיגאה עצמית. זכור שלא רק אתה אדם עם כבוד עצמי, בת שור: הוא אוהב אותך, אבל אם תלכי בדרך שהחלטת, כלפיו, את עשוייה להפסיד אותו. כסף ממקור סמוי יגיע לידיך, היזהרי זה כרוך בהתחייבויות.

* * *

בת־זוגתך נמצאת במ־בוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת ל־הבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה ממצבה הקשה, אותו חיא מת־אמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזי־תית, כי אם בחר באי־גוף ממושך, תוך בי־צוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, ויחד תלבנו את המצב. אם לא תפעל למען זוגתך, המש־בר עלול לפרוץ החוצה באמצע השבוע.

הזעזוע שעברת בתחי־לת החודש מוסיף לתת את אותותיו. אולם לא די לחשוב לך — אתה חייב גם לעשות משהו כדי לשנות אותו מצב. זכרי שאת יכולה ליפול בפח, בייחוד עם בן מזל דגים או אריה. אל תה־דגים או אריה. אל תה־סס לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר מדי. בגד בצבע כחול ירומם מצב רוחך הגרוע.

* * *

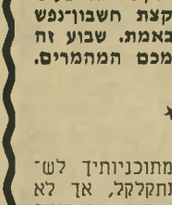
חבר ישן, וגדול, אשר זמן רב הטיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נו־שה, שבעבר ידע להיות כה תוקפני, יותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בע־תיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי ה־אהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך במיסגרת חוג חברי, יעיקו במיקצת.

* * *

אם את מתעקשת — העניין יעלה כפי שאת מקווה. אם לא — את יכולה לשכוח ממנו. אל תחכה, השבוע, ל־רומנים גדולים או סו־ערים במיוחד: מוטב שתתרכזי בתיקון קש־ריך עם הידידות חוו־תיקות שלך. כסף מו־עט זורם לקופה: אל תחמיץ נסיעה דרומה. היא תהיה כדאית באופן מיוחד.

* * *

אל תחשוש להציג את דיעותיך ולעמוד על שלך, אפילו מול אדם חשוב ורם מעלה. תס־בר את עמדתך וסמוך על הבנתם של האח־רים. בת דלי — אל תחשבי שאת יכולה ל־סדר את כל העולם, בסופו־של־דבר יגלו ח־אנשים הקרובים אלייך את מה שאת עושה — וינקטו באמצעים חמורים. כדאי שתעשי קצת חשבון־נפש ותחליטי מה חשוב לך באמת. שבוע זח הוא טוב מאוד לאלח מכם המהמרים.

* * *

ניצחון התקווה על הניסיון

תמיד אני מספרת לכם על כל מיני רווקים מבוקשים שנעלמים מן השטח, ומוותרים על התענוג לטובת מוסד הנישואין.

אז הפעם אני רוצה לספר לכם על רווקה אחת מבוקשת, מבוקשת מאוד אפילו, שהולכת לעשות את זה, ב־10 באוקטובר, כן, חברים **רחל רביד** עוזבת את השטח. כעת בטח יהיה לנו, הנותרות, קצת יותר קל איתכם. כי רחל, שהיא גם שחקנית וגם חתיכה לא־נורמלית, ותודו שזה די נדיר, מתחתנת עם המשורר־בשביל־הנשמה והמורה־לנהיגה־בשביל־הפרנסה **חנן בן־חורין**.

רחל רביד וחנן בן־חורין
המון תקווה ואהבה

והיא תעשה את זה לא פעם אחת אלא פעמיים — פעם בשביל המשפחה ובשביל חברים שחקנים בתל־אביב, ופעם שנייה בירושלים, בשביל החברים של החתן שיועד, שהוא מהבוהימה המקומית.

רק אל תזכירו לי. אני יודעת שכבר סיפרתי לכם על הרומן שלהם, אלא שאז עוד לא ידעתי שהם יקחו את עצמם כל־כך ברצינות.

כי גם לרחל וגם לחנן זוהי הפעם השנייה, ושניהם הורים — כל אחד לחוד — לשתי בנות לא־כל־כך קטנות.

רחל היתה נשואה פעם לקיבוצניק בשם **יוגב** שהוא מרכז קיבוץ יפעת, וחנן לירושלמית בשם **מינה**, שהאבא שלה הוא מבעלי מאפיות אנג'ל המפורסמות.

אז אחרי המון חתיכות והמון חתיכים, המון מסיבות והרבה עייפות, עם המון אהבה בלב וראש פתוח, הם עושים את זה שוב.

כמו שנאמר — התיקווה מנצחת את הניסיון.

הצניעות חגגה בכפר־שמריהו

ביום ראשון, ערב ראש־השנה תשל"ה שבא עלינו לטובה, קרה בכפר־שמריהו שליד תל־אביב, מאורע לא־כל־כך פוליטי, אבל דווקא משמח.

השרה־בלי־תיק **שולמית אלוני** ובעלה **ראובן**, ראש המינהל האזרחי במרחב שלמה, השיאי את בנם־בכורם **דרור**, איש חיל־הים.

דרור בן ה־21 נשא לאשה, במזל טוב, את קצינת יחידתו, **ריתי ששון** בת ה־20, בת למישפחה עיראקית, שאביה סמל במישטרת רמת־גן ואמה עקרת־בית.

דרור ורותי הכירו זה את זו בשירותם הצבאי, ואחרי היכרות קצרה החליטו לתת לזה תוקף רישמי. לשם כך צריך היה להמתין עד שהאמא של החתן תחזור ממסעה ברומניה, ואז, כמו שאמרתי, ביום ראשון האחרון, הם ערכו את ההופה — בהצר הווילה המישפחתית של מישפחת אלוני בכפר־שמריהו.

את החופה ערך הרב של כפר־שמריהו, הרב **שמואל הכהן אבידור**, בטכס צנוע שאחריו בא נשף צנוע עוד יותר. הדבר היחידי שהיה שם הרבה היה האורחים. כמה מאות, זאת אומרת.

כולם היו שם. וכשאני אומרת כולם, אז זה כולם. את הממשלה ייצגו, למשל, שר־התיירות **משה קול**, שר־החקלאות **אהרון אזולי**, שר־התחבורה **גד יעקובי**, שר־הדתות **חיים צדוק**, והקולגה־בלי־תיק **גדעון האוזנר**.

את האלופים, למשל, ייצג **רחבעם** („גאנדי") **זאבי**, ואת הסגל האקדמאי פרופסור **אמנון רובינשטיין**.

מי שלא היה שם, זה דווקא חברת־הכנסת **מרשה פרידמן**, שנמצאת כעת בחו"ל, וחבר־כנסת נוסף של סיעת ר"צ, **ביני מואב**.

האמא המאושרת, שולמית אלוני, לבשה שימלה שחורה קיצרת־שוולים, והיא התרגשה מאד. כשעמדה מתחת להופה, חבשה לראשה מטפחת, אבל אז כבר התקשתה מאד להסתיר את התרגשותה.

גם בני מישפחת הכלה היו שם, כמובן, בייצוג מלא, אבל הם, לעומת זאת, בלטו בפשטותם לעומת המחותנים שלהם.

הנוכחות הבולטת ביותר היתה שם, כפי שבוודאי כבר תיארתם לעצמכם, לחברים ולחבדות של דרור ורותי, מחיל־הים, שעשו שם שמח אמיתי.

זוה לא פלא. לא תמיד יש הזדמנות לדווח בלב שלם כל־כך על שיתוף־פעולה מלא בין הממשלה למישטרה.

להחזיר את המתנות

זה קרה בחודש יולי בשנה שעברה. מסיבת־הכלולות שנערכה בווילה הסבירנית של הד"ר **אלק לרנר** ורעייתו, שחקנית־הקולנוע לשעבר, **דליה פן**, היתה אחת מאותן חגיגות של ששת־השנים, שאיפיינו את ישראל לפני מילחמת־יום־הכיפורים.

על ארבעה דונאם דשא, עם מדורה מפלסטיק, חבורת האש המשוחזרת וכיבוד כיד המלך של **מרדכי** („מנטש") **צרפתי**, חגגה השמנת של החברה הישראלית שצמחה מהפלמ"ח ויחידת קומנדו 101, את נישואיו של **יצחק** („הקטן") **ג'יבלי**.

ג'יבלי הקטן (להבדיל מ**בנימין ג'יבלי**, שכונה „הגדול", מי שהיה ראש אמ"ן וכיום מנכ"ל שמן ומכון הייצוא), שהוא כבר אב לילד המתקרב לגיל גיוס, מניישואיו הראשונים, נשא אז במזל טוב את **עידית ליון**, וכל מאות האורחים שבאו עמוסי מתנות לאחל לזוג חיים מאושרים, שמחו בשימחתו.

אבל יצחק ועידית ג'יבלי היו מאושרים רק שנה אחת, וגם זה בקושי.

יצחק ועידית ג'יבלי
המון מתנות

עכשיו עומדים הניישואים האלה בפני פירוק, ונותרה עוד בעייה אחת. חבריו הרבים של ג'יבלי אינם מוכנים שהוא יהתל בהם. „מה זה? כל שנה חתונה?" הם אומרים. לא שאיכפת להם לבוא לחגוג איתו. אבל בקצב הזה יהפוך סעיף קניית המתנות לניישואיו של ג'יבלי לסעיף־קבע בכל מאזן שנתי של משפחה ישראלית המכבדת את עצמה.

אז ג'יבלי חושב על פיתרון מקורי. מכיוון שהוא ועידית טרם הספיקו להשתמש במרבית המתנות שהורעפו עליהם, הוא מתכנן מסיבה חדשה. יזמנו אליה כל אלה שרצו לאורך הדרכים המוארות באבוקות לחגיגת חתונתו האחרונה. יהיה אוכל, ותהיה מוסיקה ואולי גם מדורה מפלסטיק. ובוודאי שיהיה שמח.

רק דבר אחד יהיה שונה: אף אחד לא יצטרך להביא לו מתנות. במקום זה הוא יעניק מתנה לכל אחד מהאורחים — את אותה מתנה שקיבל ממנו לפני שנה.

קשה להיות יהלומן - אבל כדאי

שרה גורן
המון כסף

אני ממש מרחמת על היהלומנים האלה. המצב שלהם קשה, לא עלינו. מזל שיש להם הקלות במס־ההכנסה, אחרת מי יודע לאן הם היו מתגלגלים.

קחו, למשל, את היהלומן **עזי גורני שטיין**, שהוא לא יהלומן גדול במיוחד, בסך־הכל יש לו איזו מלטשה קטנה שנשדדה רק פעמיים.

אז עזי גורנשטיין זה חיתן, ביום החמישי שעבר ובמזל טוב, את הבן שלו **רוני**, עם הדוגמנית ומי שהיתה סגנית מלכת־המים, **שרה גורן**. וכדי שתוכלו ללמוד על מצבם האמיתי של היהלומנים בארץ שלנו, אני רוצה לספר לכם כמה עלתה החתונה.

אלפיים איש הוזמנו לחתונה? הוזמנו. מאה לירות עלתה כל מנה? עלתה. רבע מיליון(!) לירות עלה הכיבוד עם האולם? עלה. איזה חמישים אלף לירות מסביב — מוניות לאורחים, פרחים, שתי תזמורות שמתחלפות ביניהן ועוד זוטות היו היו.

סך־הכל שלוש־מאות אלף לירות ישראליות טבין ותקילין. שמעתם טוב.

אז זהו. שתדעו לכם: לא קל לחתן היום בן בישראל. שלא לדבר כבר על הדירה שאבא שלו יצטרך לקנות לו, ועל האוטו, ואולי עוד איזה ירח־דבש מצומצם מסביב לעולם.

לא רבותי, זה לא צחוק. ואם אתם שואלים אותי, אז הממשלה בהחלט צריכה להתחשב במצבם הקשה של היהלומנים, ובצרכים המיוחדים שלהם, ולהגדיל להם את התמריץ לייצוא שהם מבקשים כל־כך יפה, וגם הקלות נוספות במס־ההכנסה ועוד דברים. שיתנו להם, מה יש?

הזהב הבטוח הפך לכסף

היא היתה **המועמדת** הכימעט־בטוחה־ביותר לזכות במדליית־הזהב באסיאדה האחרונה שנערכה בטהראן.

היא היתה תיקוות הספורט העברי בארץ־ישראל. כל כתבי־הספורט, שלא לדבר כבר על הספורטאים עצמם ועל מאמניהם, ובייחוד מאמן אחד מסויים מאוד, הימרו עליה על־בטוח.

היא שהתה בחו"ל, בעצם, והיה קצת ספק אם בכלל תגיע למישחקי אסיה. אבל כולם קיוו שזה יסתדר. כי היא היתה התיקווה הגדולה, כפי שאמרתי.

בסוף, אחרי מאמצים גדולים ומשותפים שלה, ושל כל מיני גורמים אחראיים אלה ואחרים, היא הגיעה. כולם שמחו נורא. ואז, ערב קודם התחרות הגורלית שלה, התערב **מאמן־כושר** של אחת הגיבחרות הישראליות עם חבריו. ההתערבות היתה פשוטה. הוא הימר 1 נגד 10, שהספורטאית הנ"ל לא תזכה בזהב המקווה שלה. חבריו צחקו לו. כי היא היתה תיקווה גדולה, והזהב היה לה כבר ממש בכיס.

אבל המאמן הזה ידע על מה הוא שם את הכסף שלו.

את ערב התחרות ואת הלילה שלאחריו בילתה הספורטאית שלנו במקום מוגדר מאוד — במיטתו, כלומר — וזאת, למרות האיסור החמור על דברים כאלה ודומיהם.

וכעת, נחשו מי זכה בהתערבות! המאמן, כמובן. כי הגברת הצעירה הגיעה למחרת לשטח התחרות בעיניים אדומות, ובעייפות גוברת והולכת.

היא לא זכתה בזהב שלה. אבל המאמן זכה בכסף שלו.

וכך ניצחה האהבה את הספורט. וזה שמדינת ישראל איבדה נקודה בטוחה במירוץ שלה על יוקרתה הספורטיבית באסיה, זה באמת לא־כל־כך חשוב.

רחל מרחלת על כל השולם

לאהבה יש המון כנפיים

מה אני אגיד לכם ועוד לא אמרתי — חברת־התעופה הלאומית שלנו לא היתה מביישת סופר כמו הארולד רו־בינס, אפילו החליט לכתוב עליה ספר. האמינו לי. אם הייתי מספרת לכם רק חצי מיבול הסיפורים שמגיעים אלי על מה שהולך בין דיילים ונוסעות ובין קברניטים לדיילות, הייתי צריכה לכתוב אפילו מתוך שינה.

אבל אני החלטתי לקחת את זה לאט, כדי לא לעייף אתכם, ולספר לכם כל פעם סיפור אחד. זה מספיק, אתם יכו־לים להאמין לי.

זוכרים שפעם סיפרתי לכם על קפ־טיין אל־על ראובן נרונסקי, שהוא לא סתם קפטיין אלא קפטיין של בו־אינג 747 הלוא הוא הג׳מבו המהולל? זוכרים שסיפרתי לכם שהחוקית שלו עזבה אותו עם שלושה ילדים, ובמקו־מה הוא הביא דיילת נחמדה אחת שאיפה הוא ניהל יחסים אורוכים על שמונה שנים? אבל זה לא עזר לה, כי הילדים שלו לא רצו אותה. אז היא נאלצה להסתפק בחתן אחר, פחות חשוב, אבל בכל זאת חתן. ואני, בתור מתנה לחתונה שלה, החלטתי לא להזי־כיר את שמה הפעם, מה־גם שהיא לא־כל־כך שייכת לסיפור.

מה שבעצם רציתי לספר לכם הוא, שנרונסקי כנראה לא הסיק את המס־קנות המתבקשות. הדיילת הנוכחית שלו היא לא אחרת מאשר שרה מרמינס־קי, שכולם מכירים אותה גם בכינוי פיצי, כי כשמה כן היא.

אז נרונסקי ופיצי הם ידידים טובים־טובים כבר שנתיים ימים, אבל רק בימים אלה הם החליטו לעבור לדירה משותפת, והם מחפשים אחת כזאת, בשיכון בבלי, אם אפשר.

יש איזה הצעות?

המלכות הגדולות של הכוורת

שמתם לב, שהם אוהבים אותן קצת גדולות עליהם, חברי להקת כוורתי?

אולי זה בגלל שהם קטנים, אני לא יודעת. אבל נדמה לי שבמקרה של עיינה וצ׳רצ׳יל, זה בהחלט בגלל שהיא גדולה.

עיינה אילון, שדרנית גל״צ לשעבר והבת של השחקנית ליה דוליצקיה, ש־הפסיקה משום־מה לעבוד בזמן האחרון, אולי בגלל שהיא עסוקה כל כך בצ׳רצ׳יל. זהו, לדבריה, פול־טיים־ג׳וב. היא הכירה את יצחק קלפטר, הלא הוא צ׳רצ׳יל, לפני כשלוש שנים. אי אפשר להגיד שהיה לה קל איתו, מההתחלה.

צ׳רצ׳יל היה עסוק אז רובו־ככולו לא רק עם להקת הימים, אלא ובעיקר עם גימנזיסטית יפהפייה, לא גותר לעיינה אלא להסתפק בחצאי־לילות, אחרי שצ׳ר־צ׳יל היה מלווה את הגימנזיסטית הביתה ובחצאי־ימים, כשהיא היתה בגימנסיה. אבל לא אשה כעיינה תוותר. היא הור־

עיינה אירון ויצחק („צ׳רצ׳יל") קלפטר
המון מסירות

פיעה באופן קבוע לכל הופעה של אחרית הימים. היתה מגיעה לבדה לכל מסיבה שבה היה צ׳רצ׳יל עם הגימנזיסטית שלו. ומי שאומר שההתמדה אינה משתלמת, טועה.

כי לאחר כמה חודשי התמדה והסתפקות במועט מצד עיינה, שהיתה אז שמנה וג־דולה וקצת מונחת, עבר צ׳רצ׳יל אל דיר־תה של עיינה ברחוב שלומציון המלכה בתל־אביב, שהיתה שייכת לאמא שלה, השחקנית ליה דוליצקיה ששהתה באותה תקופה בגרמניה.

אבל זה לא הכל. עיינה הפכה להיות היועצת, המלבישה, המאכילה, המכבסת והדואגת לכל דבר של צ׳רצ׳יל. ולתדהמת חבריו, שידעו את שיגעונו לחתיכות דוג־קא, החל צ׳רצ׳יל מחזיר לעיינה כגמולה, ומה שיצא מזה היתה אהבה לא־נורמלית. כשנוסדה להקת כוורת, לא נעדרה עיינה מאף חזרה, וכשהחלו ההופעות לא נעדרה, כהרגלה, מאף הופעה. היא לא נתנה לאף חתיכה צ׳אנס להגיע אל צ׳רצ׳יל, כך ש־אפילו אם היה רוצה, לא היה יכול.

אני לא יודעת אם זה בגלל אהבתה לצ׳רצ׳יל, או בגלל שהיא שרוייה בפחד גדול כל־כך מפני החתיכות השוחרות לטרף, המחכות להזדמנות הראשונה כדי להניח את ידן על הגיטריסט בעל פני התינוק. מכל מקום, עיינה הורידה מעליה כמה קילוגרמים טובים ומיותרים מאוד. היא אפילו הסתפרה וסילסלה לה את השערות ונראית על־הכיפאק.

אני רק פוחדת שאם היא תמשיך לשמור עליו בקצב הזה, בסוף לא יראו אותה בכלל.

עולמות נפגשים בלונדון

שוקי חוי ואביבה פז
המון ציפייה

הם מתחתנים, סוף־סוף. החליטו לתת גושפנקה חוקית ליח־סים הארוכים ביניהם. איך שהאנשים נכנעים למוסכמות, איך שהם מתברגנים — לך תאמין.

אני, מכל מקום, קצת מופתעת. למה כבר אפשר היה לצפות מסוקי, סליחה, שוקי חוי ואביבה פז?

הם הכירו, כזכור, על בימת המחזמר שיער. אביבה, שנח־שבה אז לאחת השחקניות הכי יפות שיש לנו, החליפה את מרגלית אנקורי בתפקיד שילה, והיתה נשואה באושר לרק־דן והכוריאוגרף משה אפרתי, היתה אם לבן הקטן דני וכל המישפחה הזאת גרה בדירת גג מקסימה ברחוב בזל בתל־אביב.

אביבה באה ממה שנקרא בית־טוב בחיפה, הורים אמידים, אח חתיך, שיעורי ריקוד מגיל אפס, עם עיניים ירוקות כמו שלה, גוף משגע והמון חן, לא פלא שהצליחה כל־כך גם בתיאטרון וגם בקולנוע.

אל שיער הגיעה דרך ידידה הטוב הבמאי־שחקן צדי צרי פתי, שבזמנו גר איתה ועם משה בדירה אחת. צדי, כזכור, שיחק גם הוא בשיער.

שוקי, לעומת זאת, בא מרקע שונה לגמרי. בן למישפחה ממוצעת ולמטה מזה, בקושי סיים בית־ספר עממי, ומגיל צעיר מאוד היה חבר להקות־קצב מאלו שמופיעות בדיסקוטקים.

הוא היה נשוי לספרית ואב לבת, ובליברפול הרחוקה היכתה לו חברתו הסטריפטיזאית בחברת בנם הקטן.

אביבה ושוקי התאהבו על הבמה, מעל ומעבר לתפקיד. מייד כשירדה ההצגה, עזבה אביבה את בעלה ואת ביתה, ויחד עם שוקי נסעה ללונדון כשהיא לוקחת איתה את בנה דני ואת המטפלת הצמודה שלו.

היא השאירה בשוק רציני לא רק את בני מישפחתה ואת בעלה, אלא גם את חבריה השחקנים, הפכה להיפית ושיבתה לחלוטין את אורח חייה.

דרכם של שוקי ואביבה בלונדון לא היתה סוגה בשושנים, לפחות לא בהתחלה.

הם התגוררו בדירה קטנה, היו חתומים על חוזה עם חברת־אמרגנות בשם רד בס, הופיעו במועדוני־לילה. למזלם היו להם יחסי ציבור לא־רעים, והשירים החדשים שלהם הושמעו בתח־נת הרדיו בי.בי.סי. 1 הפופולארית, על־ידי השדרן הידוע טוני בירקבין.

אבל זה לא עזר להם. הם לא נכנסו למיצעד־הפיזמונים, והם הופיעו מדי־פעם בתוכניות חסרות־חשיבות בטלוויזיה.

המזל האיר להם פנים דווקא בארץ השמש העולה. שם, ביפן זכו להצלחה רבה. תקליטיהם נמכרו, והם אף זכו במקום ראשון בפסטיבל כלשהו. גם בגרמניה אפשר היה לשמוע לפ־עמים ברדיו את שוקי ואביבה.

אביבה קיבלה גט ממשה אפרתי והזוג עבר לבית גדול יותר, באיסט פינשלי.

והנה, בימים אלה אני מתבשרת שהם מתחתנים. אז לא נותר לי אלא להצטרף אל כולם ולאחל להם מזל טוב, למרות שיש כאלה שאומרים לי שאני מאחלת יותר מדי מזלים־טוב לכל מיני אנשים שלא מגיע להם.

אבל במקרה הזה, של שוקי ואביבה, אני מאחלת מכל הלב, כי הם באמת צריכים את זה.

לאן נעלמה עדנה לב?

כל הארץ בחיפושים, האמרגן שלח מח־פש, החברים שלה מחפשים, אומרים שגם החבר שלה לשעבר מחפש, שלא לדבר על המחזרים ששמעו שהסיפור בינה לבין רפי שאולי הסתיים.

אבל עדנה לב נעלמה. זאת עובדה. אומרים שהיא בפריס, שם ביקשה לשכור את דירתו של אמרגן ידוע היושב בפאריס ונמצא כיום בחופשה בארץ. אומרים שהיא ביוון, מסתתרת לה באחד האיים, ושאפילו נפגשה עם ליאונרד כהן, אותו היא מכי־רה מביקוריו בישראל. אומרים גם שהיא נמצאת עם אחיה רני בלונדון.

אז אני, שחדעו לכם, יודעת עליה דבר אחד לפחות. אני יודעת שהיא לא באסיה, ולא באירופה, לא באפריקה, ואפילו לא באוסטרליה. מה נשאר? נכון, אמריקה. כן, עדנה לב בארצות־הברית של אמריקה.

איך שנגמר הסיפור בינה לבין רפי שאולי, שאותו היא אהבה מאוד כמו ש־כולנו יודעים, ואחרי שהיא לא זכתה בתפקיד המיוחל של הדס בסרט דודי ורעי של הבמאי עמק פרי, לקחה עדנה את הרגליים ועזבה את הארץ.

אני מקווה רק שהיא תחזור במהרה. כי רפי, לכל מי שלא יודעת עדיין, הוא לא הדג היחידי בים. יש כאן, ברוך השם, עוד כמה דגים מתקבלים על הדעת.

עדנה לב
המון השערות

1. הזלילה הגדולה (צרפת)

2. אוונטי (ארצות־הברית)

הטוב תשל"ד * הסרט הטוב

שנת תשל"ד היתה שנה רעה מאוד, למדינה כולה, ומשום כך גם לחובבי הקולנוע שבתוכה. אלא שכאשר נמצא כבר מישהו, כעבור זמן, שהיה מוכן לשוב ולראות סרט כלשהו, הרי מה שהוצע לו היו סירטי קאראטה, מין וסופרמנים כו־שיים.

בעלי בתי־הקולנוע סברו, באותה תקופה, שהצופה הישראלי הממוצע, המתוח והמ־דופרס מן המציאות סביבו, אינו מסוגל לעכל דבר יותר מסובך מזה.

הסטייה היחידה מן הדיאטה החמורה הזו היו המצחיקונים למיניהם שהשתדלו, ב־צורות שונות ומשונות, להחליק קצת את המתח.

קומדיות רומנטיות כמו אהבת החיים, סאטירות על ריגול (הבלונדיני עם הנעל השחורה), קומדיות־מין (איזה מין עוזרת), פארודיה על מערבונים (קוראים לי אף אחד), ואפילו מצחיקון־בכייני (פיט וטילי), כל אלה שברו השנה שיאי־קופה, סירבו לרדת מבדי הקולנוע משך חודשים ארו־כים, לא נתנו צ'אנס גם לסרטים אחרים. על כולם, כמובן, משקיף מלמעלה, ב־ביטחון של שובר־קופות מיקצועי, ה־עוקץ הכל־יכול, ששילב בתוכו את כל

שחקן השנה:

רוברט רדפורד

„העוקץ", „ג'רמיה ג'ונסון", „כך היינו"

שחקנית השנה

גולדי האון

„שוגרלנד אקספרס"

היסודות שהקהל הישראלי השתוקק כל־כך למצוא בסרטים. מתח, בדיחות, הפתעות, כוכבים זוהרים שנעים להזדהות איתם, הכל בתוך עולם סינתטי, פרי־דימיונם של תסריטאי, תפאורן ובמאי מבריקים, ש־הציגו את שיקאגו של שנות ה־30 כ־פארק־שעשועים אחד גדול, מלווה בקצב ה„ראג" של מלחין שחי, בעצם, 30 שנה לפני־כן.

מיקצועיות אמריקאית

לציידו של העוקץ היו כמה להיטים אח־רים, גדולים פחות, אבל כמוהו מעוררי הדים בינלאומיים. הכוונה היא לאותם סר־טים הנעשים בראש־וראשונה משום שהם עסק טוב, הבנויים כך שיגיעו למיספר ה־צופים הרב ביותר, ולעזאזל האמנות וה־ביקורת.

למשל: חיה ותן למות, האחרון בסידרת־ההרפתקאות ג'יימס בונד, עם פנים חד־שות כמרגל־הוד־מלכותה — רוג'ר מור — ועם בדיחות גדולות־מימדים, שתפסו כל חלקת־מתח טובה. למשל: פרפר, המבוסס

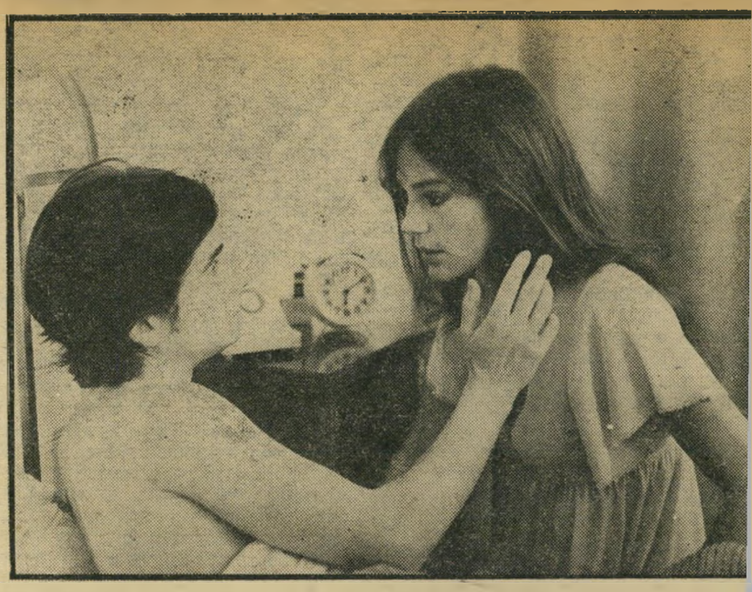
הסרט הרע תשל"ד * הסרט

1. האופק האבוד (ארצות־הברית)

2. רבי יעקב (צרפת)

3. הלילה האמריקאי (צרפת)

4. צ'ארלי ווריק (ארצות־הברית)

תשל"ד * הסרט הטוב

על רב־המכר של הנרי שרייר. ממנו נותר אך מעט על הבד. העיקר היה שסטיב מקווין הופיע בתפקיד הראשי (וגם כשותף שמן בהפקה), וכל המעריצות באו לראות איך הוא סובל בגבורה אבל רוחו אינה נשברת.

או כך היינו, שפרש יריעה שיטחית ביותר של חיי אמריקה בשנות ה־40 הת־יימר לתאר את תקופת מק'ארתי, אבל לא היה בעצם אלא פרק נוסף בעבודת־האלילים של הוליווד, בו הגשימה ברברה סטרייסנד את חלומה של כל בת יהודיה אמריקנית כשרה — לזכות באמריקאי פרוטסטנטי, בהיר־שיער, כישרוני, ו־מצליח, לאלף אותו, ובסופו של דבר להר־אות לו שבעצם אינה זקוקה לו כלל. הפסיכיאטרים, כשהם מדברים על „האשה המסרסרת," מתכוונים כניראה למשהו גו־סח התופעה הזאת.

ולבסוף, עוד דוגמא אחת למיקצועיות אמריקאית עילאית בעשיית סרטים — נשיא על הכוונת. סיפור דימיוני על ניסיון־התנקשות בחייו של דה־גול, שהפך תודות לבימוי ועריכה מעולים לעוצר־נשימה, למרות שהכל הרי יודעים מראש, כי דה־גול לא נרצח אלא מת בשיבה טובה.

שחקן־מישנה חשנה

קלייב רביל

„אוונטי"

שחקנית־מישנה חשנה

וולנטינה קורטזה

„הלילה האמריקאי"

זאת היתה גם שנה של אכזבות. אכ־זבות בעיקר מצידם של יוצרים, אשר לסירטיהם הולכים בדרך כלל בעיניים עצומות, מתוך הנחה שזו חייבת להיות חווייה.

אכזבות קולנועיות

בשפע

פיני, למרות היופי האסתטי המסנוור וההברקות הקולנועיות המדהימות שלו באמארקורד, ניראה כמי שמסתגר יותר ויותר ויותר בתוך זיכרונות עצמו ומאבד את העניין בעולם הסובב אותו היום. סם פקינפה חזר שוב לספר על דעיכת ה־מערב, ועל חיסול גיבוריו האינדיווידוא־ליסטיים בידי המימסד המושחת, זה ש־ניראה ראשוני ומדהים בחבורת הפראים.

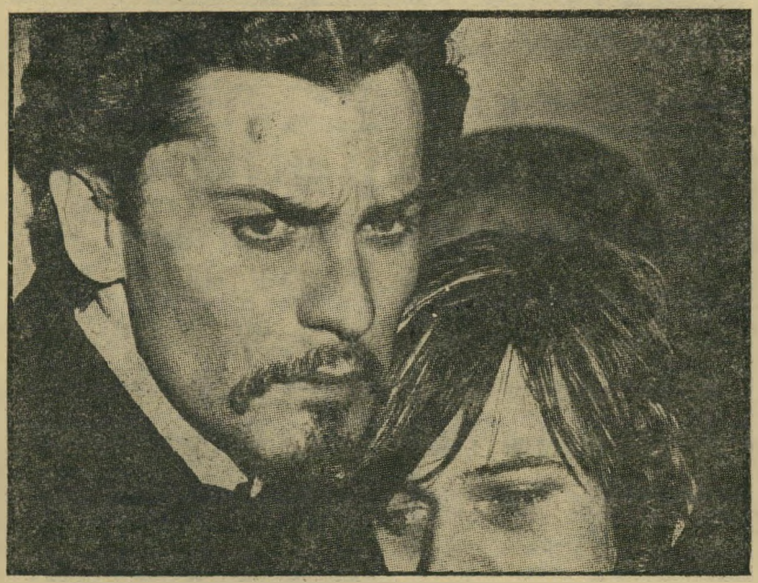
אולם פט גארט ובילי הנער, לא היה אלא טחינה חוזרת של אותם נושאים, ב־עזרת אותם סממנים (אלימות מפורטת עד לתנועה הקטנה ביותר וכיוצא בזה), ללא התנועה, הדמיון או הברק של העבר. אולי הקיצוצים שנעשו בסרט, באמריקה, קודם

(המשך בעמוד 34)

הרע תשל"ד * הסרט הרע ו

3. הנחש (צרפת)

4. לודוויג (איטליה)

(המשך מעמוד 33)

הפצתו, הם האשמים במידה רבה, בתו־צאה המבולבלת והשיטחית.

ועד אכזבות. דון סיגל, שיצא ל־ראשינה מן העולם המוכר לו היטב, רחונות ארצות־הברית ואזרחיה, התאקלם אך בקושי באנגליה של טחנת־הרוח הש־חורה, בנסיונותיו להפוך את הסרט לפא־רודיה על מינהגים בריטיים, תוך שמירת החינניות בכל סצינה וסצינה לחוד, מאבד הסיפור את המיבנה המוצק המאפיין את עבודתו של סיגל, והסבירות שלו הופכת מוטלת בספק.

ואילו ריצ'ארד ברוקס, מי שעשה את זרע הפורענות ואת בדם קר, ונחשב בזמנו כאחד הכוחות הנמרצים הזועמים של הו־ליוד, התמסמס במלודרמה רדודה, שבאה לשרת בעיקר את אשתו, ג'ין סימונס. הסוף המאושר שלו, נושא בקושי כמה סימני עיקבות של מה שהיה ברוקס פעם.

אולם האכזבה הגדולה ביותר של ה־שנה היה לודוויג. כי לוקינו ויסקונטי נימנה עם היוצרים הגדולים ביותר שהיו לקולנוע אי־פעם, ולודוויג השני מלך בא־וואריה, ספק איש־רוח אנין־טעם ספק מטו־רף, פטרון אמנויות שנרצח בצורה מסתו־רית. לודוויג זה נוצר כאילו במיוחד על־מנת לשמש לויסקונטי נושא.

והנה, מה שיצא מן השידוך בין השניים, היו מיסגרות מפוארות של ארמונות היס־טוריים, שבהם הדבר היחידי שהעסיק את

ונטורה ב„שנה טובה"
איזה מין מיקצוען!

ויסקונטי, הוא הידרדרותו האישית של לודוויג, בשל ההומוסכסואליות, אל זרו־עות הטירוף. ואפילו בזאת לא טרח ויס־קונטי להתעמק, באשר לכל אורך הסרט נדמה כי לודוויג הפך סוטה, רק משום ש־דודניתו סירבה לקיים איתו יחסים.

מה שנוגע לאפוטרופסות האמנותית, ה־יחיד שנהנה ממנה, במיסגרת הסרט, היה ואגנר, המוצג כמוקיון תככן, שכישרונותיו מוסתרים היטב. שוב, גם בקשר לסרט זה דובר על קיצוצים, אלא שאלה נעשו על־ידי ויסקונטי עצמו, ואם זה מה שהשאיר, אז ממש כואב הלב.

לרשימת הסרטים המרגיזים ביותר של השנה, מצטרף גם רבי יעקב של ז'ראר אורי, שהיה דוגמא ומופת לטעם רע, ולא רק בתיאור יהודי צרפת, אלא בכל ההלצות שלו, החל מן הנפילה לתוך אמ־בט של מסטיק ירוק, שאיפשרה ללואי דה־פינס להוציא מכל מיני נקבים בגופו בלונים צבעוניים לרוב, ועד לחתונה ליד קבר נפוליאון, עם המישמר הרפובליקני המצדיע בהכנעה.

הכישלון השמן ביותר של שנה זו, ושל עוד שנים רבות, היה ללא־ספק ניסיון הנפל להחיות את האופק האבוד של ג'יימס הילטון, ועוד בצורת מחזמר. הרעיון ה־תמים של הילטון — שניסה לתאר חבל־ארץ נפלא בשם שאנגרי־לה, המוסתר אי־שם במעמקי ההימלייה, שם משמרים אנ־שים מושלמים במיזגם ובחינוכם את כל ערכי התרבות האנושית — הפך בזמנו לסרט תמים ומצליח לא־פחות מן הספר.

זה היה ב־1937, והבמאי דאז היה פרנק קאפרה, מגדולי הכישרונות של הוליווד בכל הזמנים. אלא שמאז חלפו שנים רבות, מילחמת־עולם, שואה, ויאט־נאם, ביאפרה, ועוד. בני־האדם מתקשים כבר לבלוע את הגלולה המתקתקה הזאת ברצינות, וכאשר מטביעים אותה בתוך קנקן ענק של צבעים, מסך רחב, פיזמוני־זוועה (הגרועים ביותר שכתב ברט בכראך אי־פעם), וכוכבים נבו־כים שאינם מבינים מה רוצים מהם, זה כבר עובר כל גבול. העובדה שסרט זה נכשל בקופה (לא רק בישראל אלא כמעט בכל מקום), מעידה כשלעצמה שיש בכל זאת תיקווה כלשהי להציל את הטעם הטוב של המין האנושי.

ואילו הנחש, היווה דוגמא לאותם סרטים המאמינים כי הם יוצאים ידי חובתם על־ידי הרכבת רשימת כוכבים גדולים (הנרי פונדה, יול ברינר, דירק בוגארד, פיליפ נוארה וזוד), שכל אחד מהם מופיע על הבד למשך דקות מעטות בלבד, ונעלמים, וחוץ מזה אין שם כלום. הסיפור יכול היה אולי להזכיר בצורה כלשהי את פרשת פילבי, אילו היה מישהו מתייחס ברצינות להנחה שפרט לכוכבים בסרט צריך להיות גם סרט.

שובע עד־להתפקע

לעומת הכישלונות, הסרטים הבול־בולטים של השנה, ובראש הרשימה, יש לציין את הזלילה הגדולה. לא משום שהוא פתח אופקים חדשים בפני אמנות הקולנוע או שיכלל את אמצעי־הביטוי הטכניים שלה, ואפילו לא בשל התיחכום הדרמאתי של התסריט, חשיבותו של ה־סרט בכך שהוא משתמש בשפה קולנועית קיימת, כדי לומר משהו חשוב, והוא עו־שה זאת כך, שאנשים אינם יכולים להי־שאר אדישים למוצג בפניהם.

טירוף הזלילה שלמעלה מכוח־העיכול. והאגירה שלמעלה מן הצורך, זוהי אחת המכות החמורות של העולם המערבי ה־שבע עד־להתפקע, ומארקו פררי מציג טי־רוף זה בדרך הנוקבת ביותר. ארבעה גי־בורי הסרט הם נציגי הבורגנות הרגילה ביותר, ותהליך התאבדותם, תוך אכילה ומישגלים, הוא סמל לעולם שלם הקובר

צ'פלין ב„הדיקטטור הגדול"
איזה מין גאון!

את עצמו משום שאינו מסוגל להעריך אלא את מה שביכולתו למשש, לשגל או לזלול. ואם זה נראה מגעיל ודוחה, אין זו אשמתו של פררי, אלא של אלה ש־שימשו לו השראה, והמהווים רוב בעולם החופשי. בהחלט נוגע לכולם, המתייפחים ללא הרף על ערכי החלוציות שהלכו ל־עולמם.

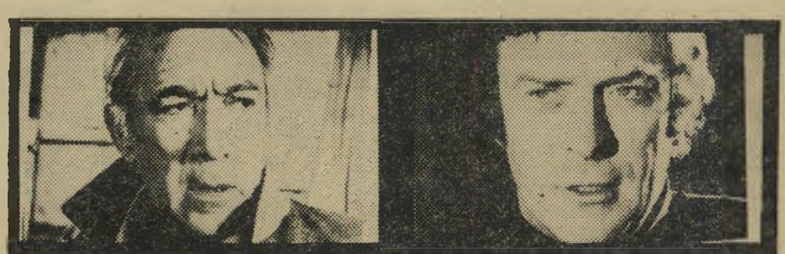
מי שאוהב קולנוע בתור שכזה, לא יכול היה שלא ליהנות השנה מן הלילה האמרי־קאי, המחווה היפה ביותר שנעשתה אי־פעם לאמנות השביעית. פרנסואה טריפו, איש המאוהב במיקצוע שלו, הראה כיצד הוא מביים סרט, ומה מניע את כל האנשים העובדים איתו. הסרט נעשה בהומור, בר־גישות ובהבנה ובאהבה רבה לבני־האדם, על מעלותיהם וחסרונותיהם.

חסידי סירטי הפשע והפעילות המב־ריקים יכלו למצוא בצ'ארלי ואריק של דון סיגל, את כל מבוקשם. שלא כבטחנת־הרוח השחורה, עמד סיגל בסרט זה על קרקע מוכרת לו היטב, ובתיאור חוויותיו והרפתקאותיו של העצמאי האחרון בחברה ממוסדת, העמיד את החוק ואירגון המשטר על אותו מישור עצמו. בסצינה קצרה אחת (מישחק פינג־פונג בין אמריקאי לסיני) רמז, שלדבר יש השלכות רחבות הרבה

גורים סיאמיים למסירה

תמורת 140 ל"י. לפנות לטלפון 244553, בין השעות 15—14 בימי חול.

מייקל קיין אנטוני קווין ג'יימס מייסון
„חוזה" במרסיי
THE MARSEILLE CONTRACT
הצגת בכורה ארצית
ממוצ"ש 21.9.74 בקולנוע
„פאר" תל־אביב
9.30 — 7.30 — 4.30
למבוגרים בלבד
סרט מתח אלגנטי מלא הפתעות..

כלבים וחיות־שעשועים
כלבים בעלי תעודות-יוחסין וכל סוגי כלבים וגורים ברי-אים, חתולי-בית וחתלתולים, טיפול וטרינרי יומיומי, פנ-סיון לכלבים וחתולים, אמב-טיות נגד טפילים.
אגודת צער-בעלי-חיים, תל-אביב, רח' סלמה 30, יפו. טל. 03-827621.

בסיטונות
- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

אנטונלי ב„איזה מין עוזרת"
איזה מין כישרון!

יותר. קיצבו המסחרר של הסרט, השליטה המוחלטת של הבמאי בכל אחד משלביו ומישחק מבריק של וואלטר מתיאו, מצדיקים את בחירתו כאחד מסירטי השנה.

ולאוהבי הקומדיה לשמה, אוונטי של בילי ווילדר. במסווה של סיפור רומנטי על זבנית ברישית ומיליונר אמריקאי, זורק ווילדר עקיצות לכל הכיוונים, יוצר מצבים קומיים שרק הוא מסוגל להמציא, ומוציא את האוויר, בהצלחה רבה, מן הבלון הנפוח המכונה הצלחה־נוסח־אמריקה.

אי־אפשר יהיה לעבור לסדר־היום בלי להזכיר עוד כמה סרטים בולטים. המבט, סרט מיסתורי ומטאפיזי, היפה ביותר מבחינה ויזואלית שנעשה השנה, (אולי משום שהבמאי, ניקולס רג, היה צלם במקורו); סרפיקו של סידני לומט, שהציג בצורה דרמאתית את השחיתות במישטרת ניו־יורק; כוכב פרא המוצג עדיין, בו קרא דמיונו של מאייר־גאון, רולאן טופור, דרור לעצמו; דואל ואכטפרס לשוגרלנד שני סרטים של במאי צעיר, סטיבן שפילברג, אשר נוסף לאהבתו הרבה למכוניות הדוהרות בכבישים צדדיים, מתחיל להסתמן כאחד הכוחות המבטיחים באמריקה, או שנה טובה לאוהבים, בו הצליח קלוד לולוש למהול סיפור־אהבה מתקתק בהומור (שחלקו בא על חשבון הבמאי עצמו) ו־מעשה־שוד מתוחכם.

הזוהר הושב על כנו

א שר לשחקנים, הרי התופעה הבולטת ביותר של השנה, השחקן שפרט לכישרונותיו, הצליח באישיותו להחזיר לכהונת הכוכבות את זוהרה האמיתי, היה רוברט רדפורד. ג׳רמיה ג׳ונסון, כך היינו והעוקץ הספיקו על מנת לשכנע סופית, שהמדובר הוא באישיות הקולנועית החזקה של השנה, אשר למישחק, היו לו מיתחרים לא־מעטים, כמו לינו ונטורה (שנה טובה לאוהבים, נודניק עם רשיון), אל פאצ׳ינו (סרפיקו והדחליל), ג׳ין הקמן (הדחליל), והדמות המפתיעה והמרשימה ביותר של השנה, זו של מייקל זאקס, הכוכב הצעיר בשני סרטים מעניינים, בית־מיטבחיים מס׳ 5 ואכטפרס לשוגרלנד.

סרט אחרון זה סיפק גם את מיבצע המישחק הנשי הבולט של השנה. גולדי האון, שבמשך השנים האחרונות זוהתה כבלונדית המטומטמת התורנית של הוליווד, הפכה פתאום עורה ותשפה מעמקי רגש, הומור וכוח, מתחת לדימוי הרדוד שיצרו עבורה שחקניות אחרות קשה לציין השנה, פרט אולי לאנדריאה פראול, זו שקוברת את כל הגברים והזוללים של פררי, גלנדה ג׳קסון שעשתה כמיטב יכולתה באהבת החיים למרות שלדבריה, לא אהבה במיוחד את הסרט ולאורה אנטונלי באיזה מין עוזרת שנחנה בכישרון מישחק, בהופעה טבעית ופוטוגנית וביופי נדיר.

מיבצע אחד ראוי לשבח, בסרט שלא הצטיין במיוחד, היה הופעתה של קאתרין דנב בזה קורה רק לאחרים, כאם שתינוקה נפטר מסיבות בלתי־ברורות. הבלונדית הקפואה של הבד הצרפתי התגלתה כאשה רגישה וסוערת, ולוואי שיותן לה להמשיך בדרך זו.

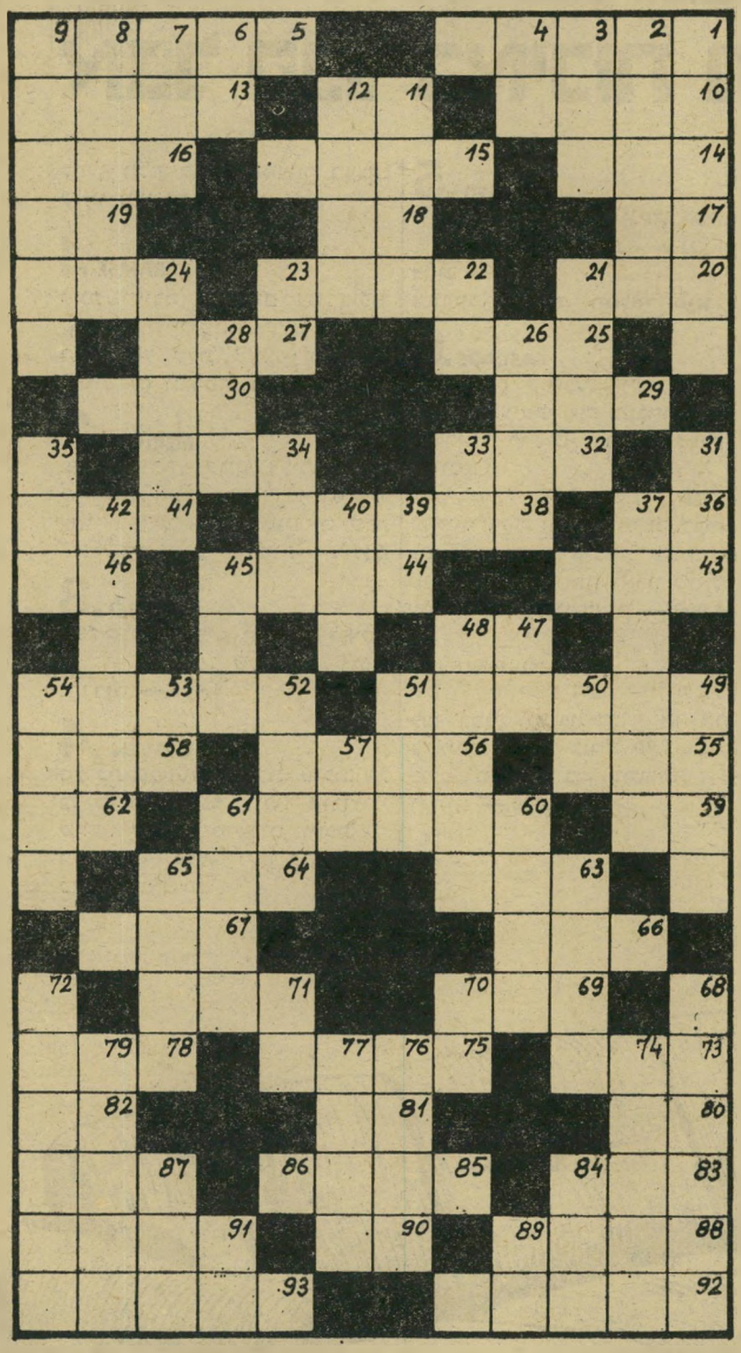
בין שחקני־המישנה, בלטו שני ותיקים, קלייב רוויל, למרות היותו אנגלי, הצליח למצות את כל הקסם והשלילה שבבעל־המלון האיטלקי באוונטי, בכשרון עיתוי והומור בלתי־רגיל. ואילו ולנטינה קורטזה, שגילמה במידה רבה את עצמה בהלילה האמריקאי (כשהופיעה כשחקנית מזדקנת), הצליחה לצעוד בהצלחה על חבל הדק שבין הפאתוס לפארודיה, בהצגת דמות אנושית המסתירה, מאחרי גינונים חיצוניים, מבוכה וחוסר־ביטחון של מי שקרוב לסוף דרכו.

לסיום — יש לברך על הנטייה המתעוררת בארץ לחזור להציג סרטים ישנים, ולא רק לשקוע בנוסטאלגיה מסוכנת של הפכה היום לאופנה (ירח של נייר הוא דוגמה טובה לכך). הצגתם החוזרת של סירטי צ׳אפלין, היא הוכחה מוחצת לניצחון החומר על הצורה.

כשיש לאדם מה לומר, אין צורך להרקיד את המצלמה בשחקים ולקבור אותה באדמה. יש לקוות שבעיקבות זמנים מודרניים, אורות הכרך והדיקטטור הגדול אפשר יהיה לראות גם את שאר סרטיו.

עצם השמועה שבקרוב נוכל לראות גם את קזבלנקה, תצדיק ביקור באולמות הקולנוע, למרות הפיסטוקים, הבקבוקים והבדיחות התפלות שהפכו חלק בלתי־נפרד מענף־בידור המוני זה.

תשבץ העולם הזה 1933

מאונך:

1. הפכה לסמל הכניעה. 5. מדינה ב־ארצות־הברית. 10. צרתה של אסתר. 11. מאחר ש־. 13. אחד הרמטכ״לים של צה״ל (ש״מ). 14. מכ״ם. 15. היפכו חניתותיכם למזמרות! 16. זה הוא (הפוך). 17. יוד בלי סוף. 18. גור ללא ראש. 19. מילת חיוב. 20. מצורות זחלי החרקים. 22. בעל תבונה. 24. ערימה של גרגרי־תבואה. 25. ערוץ. 27. משמש למירעה. 29. צצאצאית שלי. 30. באיזה מועד? 32. אולם. 34. נתח לנתחים! 36. בה דורכים את היין. 38. ההימנון הלאומי. 41. לאלתר. 43. ספר. 44. פעולתו של הבנאי. 46. שמא. 47. מגיע. 49. שניים מחלקי הרגל. 52. המסוגלת להימס. 55. תרנגול. 56. כשפים אפריקאיים. 58. אבן יקרה. 59. קריאת־שימחה. 60. כפר בגליל המערבי. 62. חודש בשנה. 63. נשף־חשק. 64. מעוברת. 66. מין מס. 67. שגר החיה. 69. ברר היטב. 71. פיס. 73. בליטה בקרש, משמשת לחיבור. 75. ההיפך מגבוה. 78. פריט־מזון חשוב. 80. קול הפרה. 81. קידומת הולנדית. 82. סוג ללא ראש. 83. מין ריקוד. 85. משמש זמן רב באותו תפקיד. 87. צלו לחם על האש. 88. בירת ערב הסעודית. 90. רוצה לומר (ר״ת). 91. בהמת־בית. 92. השתאות. 93. תירוץ.

מאונך:

1. מילחמת־שוורים. 2. אמוניאק. 3. אל תתעקש! 4. „כן,״ בספרדית. 6. מצבת־זיכרון. 7. כאבו. 8. עליו ניתנה תורה לישראל. 9. אחד האדמו״רים הידועים בא משם. 11. רשום על נייר. 12. חותנו של משה. 21. כדור מאיר. 22. קינה. 23. בבקשה. 24. מתנוססת בראש מאמר. 26. משמשת למגורים. 28. כלי־קיבול לנוזלים. 31. ממלכי עמלק. 33. נפח את נישמתו. 34. בתוכן. 35. רעב נורא. 37. מידבר, ציה. 39. משמש לתמיכה. 40. כוכבת־קולנוע אמריקאית (ש״מ). 42. עיר בארץ. 45. מוסס! 47. אנא. 48. מקוללת. 49. רהוט. 50. לא חם. 51. ממלכה קדומה. 52. מביע מחאה. 53. הוזה. 54. הולך! 57. רב לך! 60. כף־מבשלים. 61. תיבה מלבנית או מרובעת. 63. משהו. 65. פירחח. 68. שליש הלילה. 70. לאן? 71. עלוב, מסכן. 72. אסם לאגירת תבואה. 74. הלכו בגולה. 76. מה שנותר. 77. שנף. 79. עיר ליד תל־אביב. 84. ממידות היבש והלח. 85. . . . ־סוטרא. 89. מתווי־הנגינה. 91. חס־וחלילה (ר״ת).

ב"וורדו אינטרנשיונל" לא הכל יקר...
אבל הכל באיכות מעולה ובעיצוב נהדר

להלן חלק קטן מהמבחר העצום שאנו מציעים.

1. BAMSE
פינת ישיבה מקסימה עם ריפוד קנוואס צהוב, שחור, ירוק או חום. הרכב של ספת 3־מושבים, ספת 2־מושבים וכורסה, רק **5,700.—**

2. MERINO
פינת ישיבה בסגנון צעיר. בסיסי כרומניקל או מתכת צבועה וריפוד עשיר במבחר אריגים שוודיים. ספת 3־מושבים ושתי כורסות **7,390.—**

3. OSLO
ספה זוגית פטנטית, הנפתחת למיטה כפולה במבחר של בדי ריפוד נהדרים **4,400.—**

4. GREVEN
מערכת קלאסית נהדרת. שילוב של בסיסי עץ מכופף וריפוד קורדורוי שוודי. ספת 3־מושבים וספת 2־מושבים **8,050.—** ניתן להזמין גם כורסות בודדות.

5. K.K. 620
פינת אוכל בעיצוב מיוחד. שולחן + 4 כסאות בלק לבן, אדום או צהוב **1,990.—**
אספקה מיידית. המלאי מוגבל!

6. CASCADE
חדר שינה קומפלט. עיצוב מיוחד במינו, צבוע שלייפלק במבחר צבעים נהדרים. פרטים רבים לבחירה. לדוגמא: ארון קיר 2.40 × 2.28 עם 6 דלתות זדקה (תריס). מיטה כפולה עם מזרון, שני ארונות לילה עם מגירות ומדף תחתון וארון טואלט עם ראי. כל הסידור רק **13,000.—**

7. PORTO-FINO
סידור קיר יוצא דופן. יחידות בלק לבן במסגרות פוליסנדר או אגוז לדוגמה: סידור בגודל 1.90 + 2.00 כולל מדפים, בר, ויטרינה ו־4 דלתות **7,000.—**

8. STING
כורסת טלויזיה עם ריפוד קנוואס במבחר גוונים. הבסיס עשוי כרום־ניקל. המחיר רק **750.—**

9. QUEEN
כורסה נוחה מאד עם ריפוד במבחר אריגים. המחיר כולל שרפרף **2,020.—**

10.
שידות שונות במבחר צבעים עליזים החל מ־**460.—**

11. DOMI-TREND
סידור־קיר בעיצוב יפה, בלק במבחר צבעים, או בעץ טיק. לדוגמא: סידור בגודל 1.80 × 2.60 הכולל ספריה גדולה, בר, מקום מיוחד לטלויזיה, ארונות תחתונים עם דלתות הזזה, רק **5,600.—**

12. SECRETAIRE
שידה־מכתבה מעץ מהגוני נהדר רהיט מיוחד לחדר עבודה **1,800.—**

13. VIGEN
פינת ישיבה עם ריפוד סקאי במבחר צבעים נהדרים ספת 3־מושבים ו־2 כורסות **8,100.—**

14.
מחלקת שטיחים מיוחדת עם שטיחים סקנדינביים בדוגמאות מרהיבות ובגדלים שונים. המחיר למ"ר החל מ־**330.—**

אספקה מיידית מהמלאי.

חובה עליך לבקר בוורדו אינטרנשיונל. אם לא כדי לקנות — לפחות כדי לראות.

VERDOU INTERNATIONAL
וורדו אינטרנשיונל

אולם תצוגה: ר"ג, ז'בוטינסקי 22.

פתוח מ־9.00 בבקר עד 9.00 בערב.

(ראה תמונה)

מלכה קצוצת-שיער

מלכת המים 74' נבחרה על־ידי אלפי המשתתפים בנשף הבחירה, שהתקבצו סביב בריכה אשר מימיה היו מכוסים בפרחים

ה שנה עמדה תחרות בחירת מלכת־המים, בסימן המים. נסיכת הים־התיכון נבחרה בנשף הראשון בנתניה, על חוף־הים. נסיכת ים־סוף נבחרה באילת.

ואילו הנשף המרכזי, שבשנים עברו היה נערך על־פי המסורת בהיכל־התרבות בתל־אביב, נערך הפעם על רקע מימיה של גלית, הבריכה הגדולה בארץ, הבריכה האולימפית שביד־אליהו בתל־אביב.

לבריכת גלית עוד תכונה חשובה: יש בה אמפיתיאטרון ענק המשקיף עליה, והמכיל אלפי מקומות. את אלפי המקומות הללו תפסו צופיו של טכס־הבחירה, בו נבחרו המלכה של 1974, תמר בן־עמי, מתל־אביב, סגניתה הראשונה לאה שוקי מירוחם, והסגנית השנייה יהודית גולדשטיין, מחדרה.

האמפיתיאטרון רחב־הידיים הואר בתאורה ציבעונית מיוחדת, אשר הותקנה כך ש־תאיר היטב את אלפי הפרחים שכיסו את פני הבריכה, מעל שיבעה גלגלים צפים מיוחדים למאורע, ואשר סודרו על־ידי פרחי כץ.

מול הבריכה, כך שלא תסתיר את המים, נבנתה במה נמוכה, על־ידי שירותי במה, ועל השלוחה שבתוך הבריכה הוצב מסך ענק. על מסך זה הקרנו שקופיות ציבעוניות של דמויות המועמדות, לפי מיספריהן, כאשר המראיין ומנחה־הערב, דודו טופז, שוחח עם כל אחת מהן.

* * *

ה מועמדות, 14 במיספר, כבשו את ליבות הקהל בנעוריהן, ביופיין וב־רעננותן. והשנה — היה מה לראות. 14 נערות — כה שונות זו מזו באופיין, במוצאן, בכל. היו שם עולות חדשות וילידות־הארץ, בלונדיניות, ערמוניות ושחורות־שיער, גבהות ונמוכות, עגלגלות וצנרמות.

הבחירה עצמה, של המלכה ושלוש סגניותיה, העידה יותר מכל על עובדת היות הנבחרות תחת אופייני של היפהפייה היש־ראלית הצעירה.

תמר בן־עמי, המלכה, היא חיילת. נמרה גיזעית תמירה (1.76 מ'), שחומה כל־כולה, קצוצת־שיער (לראשונה בכל תחרויות מלכת־המים), בעלת עיניים־שקד חומות. הסגנית הראשונה, לאה שוקי, קטנטונת פיקנטית תושבת ירוחם, בעלת שיער שחור ארוך, והסגנית השנייה יהודית גולדשטיין, צברית טיפוסית, ג'דע בעלת מענה־לשון, עגלגלה ובעלת שיער שטני ארוך.

הקהל עצמו, שהורכב בעיקר מצעירים, היווה חתך אופייני של הנוער הישראלי. היו בו חיילים רבים, בחופשה ובמדים, עם נערותיהם; סתם צעירים שבאו ליהנות מתוכנית אמנותית ולהזין את עיניהם בשפע של זוהר ויופי; מישפחותיהן של המועמדות, שבאו לתרום מנוכחותן ומעודדן לבנותיהן היפות; בקהל עצמו בלטו יפהפיות שהיו תחרות בלתי־מבוטלת למה שהתחולל על הבמה המרהיבה.

בין היפהפיות שבאו לחזות במאורע היו גם שלוש מלכות־מים לשעבר, שהפגישה ביניהן היתה חמימה ומרגשת. היו אלו טלי פרידמן, עקרת־בית כיום, דוקי הוניגמן וחני פרי, שתיהן דוגמניות שזכו לפירסום רב.

את תחרות בחירת מלכת־המים, שהגיעה לשיאה בהכתרת המלכה עצמה, ליוו תצוגות־אופנה חגיגיות. בין השאר הוצגו שימלות־חופה, בעיצובו של סלון אמבר, וכן שימלות ערב ויום משל בוטיק ביבה, בעיצובה של האופנאית רחל ברזון.

* * *

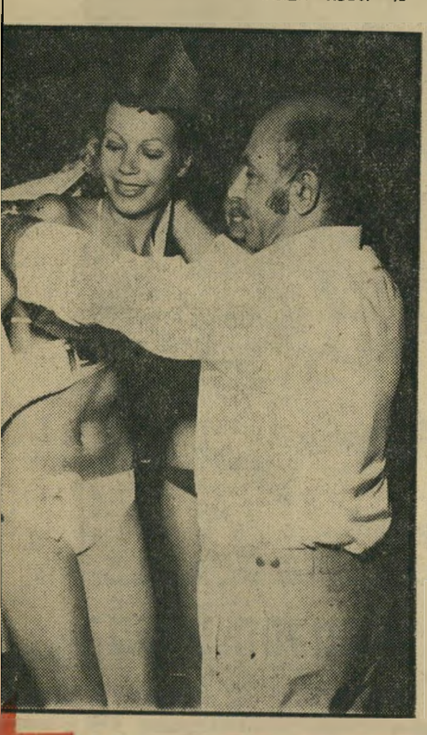
ב גדי־הים בהם הופיעו המועמדות, עוצבו במיוחד עבור אירוע זה.

שיאו של הערב היה הכתרת המלכה, בכתר מעשה־ידיו של המעצב לורנס איש־יהודה. את הכתר, שהיה רטוב לאחר שהוסתר בינות לאלפי הפרחים שבמימי הבריכה, ענדה לראשה קצוץ־השיער של המלכה מלכת־המים 1973, רונית בלנק.

את הסרט ענד למלכה מנהל העולם הזה, אברהם סיטון, לקול תשואות הקהל, שבחר במלכה ברוב־קולות, בקלפי, בבחירות דמוקרטיות למהדרין, כמיטב מסורת תחרויות בחירת מלכת־המים.

נשף־הבחירה הזה היה גולת־כותרת לנשפים מרהיבים שקדמו לו, והיווה ציון־דרך נוסף במסורת המלבבת הארוכה.

עד השנה הבאה.

מלכה על הגובה

מלכת־המים 1973, רונית בלנק (מימין) מכתירה את המלכה החדשה, תמר בן־עמי, התל־אביבית. באמצע: מלכת־המים תמר עם הסגנית הראשונה, לאה שוקי מירוחם, והסגנית השנייה יהודית גולדשטיין מחדרה. שלוש הנבחרות לבושות שמלות־חופה בעיצוב סלון „אמבר." משמאל: מנהל „העולם הזה," מר אברהם סיטון עונד את הסרט למלכה.

נשפי בחירת נסיכת הים התיכון, נסיכת ים־סוף

משך כשלוש שעות ישבו אלפי צופים צעירים ומבוגרים באמפיתיאטרון הענק המשקיף על בריכת „גלית" וחזו במופע המרהיב של בחירת מלכת המים 1974, שכלל תצוגות אופנה ססגוניות, תוכנית אמנותית ושורה של מועמדות יפהפיות.

שיעור בחן וטבעת

הוראות אחרונות מעניקה מדריכת־החן הגברת לאה פלטשר, שעה קלה לפני התחרות, לתלמידותיה, הלבושות בשמלות מבד ערבי, העשויות מפיסות בד שניתנות לקשירה. למטה: אברהם בורנשטיין מ„יהלומי עינבר," מעניק טבעת ששוויה 7000 ל"י למלכה.

הפלגת ההכתרה

מייד לאחר הכתרתה יצאה המלכה הטרייה, תמר בן־עמי, להפלגת־ניצחון על־פני בריכת „גלית", במיפרשית משל מועדון „מרינה" שבחוף הילטון בת"א, שהובאה במיוחד למקום.

התלהבות הזמר ניסים ס׳ רוסי הלהיב את הקהל בן האלפים משך שעה ארוכה, בלהי׳ טין הצועדים בראש מיצעד־הפיזמונים.

ומלכת־המים, עמדו השנה בסימן המים, היופי, האור והזוהר

אופנה ושיר הפגין הזמר צביקה פיק, שהיתה זו לו הופעתו הראשונה בארץ מאז חזר מחו״ל. תוך כדי הופעתו נערכה על הבמה תצוגת שמלות־ערב סכסיות בעיצובה של האופנאית רחל ברזין על־ידי המועמדות.

בגדי הקסם האופנאית רחל ברזין, בעלת בוטיק „ביבה,״ הלבישה את המועמ־ דות בבגדים מרהיבים בעיצובה הבילעדי.

נשיקה מעניק מרדכי הורביץ מ„הלנה רובינשטיין.״

הקלפי אלפי הצעירים הצופים, בהם חיילים רבים, בח־ רו במלכה ובסגניותיה בשיטת הקלפי, המציינת כרגיל, את תחרויות מלכת־המים.

נשיקת שיער מעניק מנכ״ל חברת „וולה״ לתכשירי־שיער, מר בראון.

כתר רטוב לאחר שנבחרה המלכה, ברוב קולות הקהל, קפץ המנחה, דודו טופז, למים, ואמודאי קפץ מולו, ושניהם יחד מצאו את כתר־ ההכתרה, בדמות נימפה מוזהבת, שהוסתר בין אלפי הפרחים שצפו על־פני המים, ואשר סודרו על גלגלי־ים על־ידי „פרחי כץ.״ את הכתר הרטוב, אותו עיצב לורנס איש־ יהודה, מסר האמודאי לידי מלכת המים דאשתקד, רונית בלנק, שהכתירה בו את המלכה.

העולם הזה

עלייתו ונפילתו של טיבור רוזנבאום:
הבנקאי של המאפיה ומפא"י

וידוי אישי מזעזע של מרגלית אנקורי:

„אהבתי ליורם נדסברג הרסה את חיי!"

המשך גיליון העולם הזה על:
השוק השחור ברפואה